

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, január 22-én.

22. szám.

A rakott szekér.

Mivel a rakott szekér elmélete azt tanítja, hogy nincs olyan rakott szekér, amelyen még egy kéve el nem férne, ennél fogva az osztrák bonyodalom, a rakott szekér, még a következő kévével gyarapodott:

Csehországban a politika mindakét részen megingott. Tegnapelőtt óta Braxának, az örökkéifjú csehnek beszéde egyrészt, a helytartó előzetes nyilatkozata, másrészt, összeveszítette a csehek Coudenhovével. Coudenhove helytartó körülbelül azt mondta, hogy a németeknek igenis joguk van a színeikkel és kokárdáikkal provokálni. Ez nem tetszett sem a nagybirtokosoknak, sem a cseh nemzeti pártoknak. Braxa és vele Vasaty ezeketán megtámadták a helytartót. Ez nem tetszett a helytartónak. A helytartó azután már hiába osztogatott csapásokat Wolfnak, a cseh nemzeti sajtó két nap óta csak gunyosan és neheztelő hangon beszél Coudenhovéről. A gróf állása meggyöngült. Ez egy szál a kévében.

Wolf összekapott Schönererrel egy északi csehországi választókerületen. — Mindakettőnek megvan a maga szerkesztője, akinek mandátumot szeretne ajánlani. Ez is egy szál a kévében. Azután következik, hogy Wolf ur Prágában mintegy kétszáz főnyi szervezett testőrséget tart német studentekből, ezek folyton tüntető körmeneteket tartanak és

a csehek közel vannak a pukkadáshoz, mert a helytartó nyilatkozata óta nem mernek furkós bottal felelni a provokációra. Most továbbá a tartománygyűlésen elmondott beszédekből kiviláglik az is, hogy a statárium kihirdetése után a statárium elé tartozó egyetlen büntetett *katonák* követték el, akikre a rendfőntartás volt bízva! Német gyalogosok elpusztították egy cseh kanfinos üzletét, de a hatóságok eltilkolták az esetet. A cseh anyák viszont deputációba mennek a polgármesterhez és babérkoszorút adnak neki; a cseh fiúk bojkottálnak minden katonát és katonatisztet (a leányokról ez biztosan nem állítható) és a cseh apák — *németül* beszélnek a tartománygyűlésen, mert németül, minden történelmi jog daczára, Csehországban is jobban megértik egymást az emberek, mint csehül. Ibrahim ben Akyba, követ első Ottó császár udvaránál, ezeket jelenti 973-ban: „Prága nagy város, lengyelek, oroszok, muzulmánok, zsidók oda járnak kereskedni.“ A németeket nem említi Ibrahim ben Akyba. A németeknek tehát *nincsenek* jogaik Prágában. (A csehek körülbelül Ibrahim ben Akybáig mennek vissza a történelemben.)

Még egy szál a kévéből. Gróf Sylva-Tarouca odaszól a németeknek:

— Önök „pour le roi de Prusse“ munkálkodnak!

— Mit jelent ez? Süvöltik a németek. Nem türünk gyanusítást! . . .

Gróf Sylva-Tarouca köszörüli a torkát.

— Ez csak azt jelenti — mondja szerényen — hogy önök hjába dolgoznak.

Gróf Sylva-Tarouca így óvatosan visszavonván a gyanusítást, a németek megint közbekialtanak:

— Német érzelhetitek-e a nagybirtokosok, vagy pedig csehek?! . . .

Gróf Sylva-Tarouca erre nem felel semmit. Hallgat. Ilyenek a nagybirtokosok, a Schwartzbergerek, akiknek csak az erdősegekben kétszáz erdőtisztviselőjük van, akiknek harmincz négyszögmérföldnyi földbirtokuk van, az idősebb Lobkowitzok, a tizenöt négyszög mérföldnyi raudniti hercezséggel, a Schönbornok, a prágai érsek és a többi. A legádázabb politikai-harc közepette az ország nagyjai határozottan egy párt mellett sem merik magukat exponálni. Ilyen Bohémia. Az igazi Bohémia.

De másrészt Bécsben Gautsch megígérte a nyelvrendeletek novációját három lényegesnek jelzett ponttal. És pedig így:

1. ki lesz mondva, hogy a rendelet csak a *törvény útján* való rendezésig lesz érvényes;

2. lesznek tiszta cseh, tiszta német és vegyesnyelvű kerületek;

3. ebből folyik, hogy az összes csehországi tisztviselők nem lesznek kötelesek mind a két nyelven tudni.

A miniszterelnökkel ezen a nyomon

Páter Eusebius legendája.

I.

Páter Eusebius az ötödik osztályban megbukott a görög nyelvből. Mert mindent szeretett a gyermek: szerette a rétet, a mezőt, a félkrajczáros cigarettákat, a napot, a holdat, a csillagokat. Csak a mi-végü ígéket nem szeretett a gyermek. Tehát a gyermek megbukott a görög nyelvből. Ekkor édesatyja, a szigorú varga, fölvezette egy hegyre és így szólt neki:

— Nézz körül fiam. Nyugatra van Bécs, ott a kapisztránusok provinciális lakik. Keletre fekszik Gyöngyös, ott a szalvatoriánusoknak van anyakolostoruk. Még odébb, a bérzes kis hazában található a szent Lászlóról nevezett ferencziek. Éjszakon, Malackán ellenben a mariánusok vannak szigorú obszeryancziában. Mindezek természetesen francziskánusok. Válassz közülök, fiam, mert a kalocsai érsek csak jó diákokat vesz fel a szemináriumba.

Mire így felelt páter Eusebius (akkor még Lipovcevic György.)

— Köszönöm neked, atyám; mert én méltatlan vagyok a tudományokban, de azért jó leszek francziskánusnak. Tudom, hogy anyám már születésemkor papnak szánt, elmegyek tehát kapisztránusnak. Az a legkövérebb provincia, ismerem őket Bácsból; ott tágas mo-

nostorban laknak és olyan dinnyéket termelnek, mint Rohonczy Gida. Ott továbbá csak hárman vannak, de négyházasat nyomnak.

Igy szólt az okos fiú és elment Bécsbe. Az ötödikosztályu bizonyítványát nem vitte magával, csak a negyedosztályut. De a kapisztránusok nem hitték a bizonyítványnak és szigorú fölveteli vizsgának vetették alá Györgyöt.

A magister noviciorum kérdezte a hitantból:

— Nevez meg a Jákob tizenkét fia közül egyet-kettőt. Mind a tizenkettőt némi szükseges tudni.

— Ruben, Simon, Benjamin — felelé György, tehát még a Józsefet is kihagyta. Holott az a legnevezetesebb.

— Jól van fiam — mondta a magister noviciorum. — A Józsefet nem mondtad ugyan, de a Józsefet majd megismered az új-testamentumból. Tessék őt a latinból kikérdezni.

A lector philosophiae föladata a kérdést: — Melyik deklinációhoz tartozik a legkevesebb főnév?

— A negyedikhez — felelte rövid habozás után György.

— Jól van — mondta a lector. — Az igen fontos, hogy mi latinul tudjuk. Rendünk már Dun Scotus idejében igen kivált a latinnyelvben.

A kvárdián bölintott erre és a historicus domus együtt bölintott vele. Igazuk volt nekik. Dun Scotus volt az utolsó francziskánus, aki kivált a latin nyelvben.

Hasonló mederben lefolyván a vizsga, Györgyöt Fráter Eusebius néven fölvetették ferenczrendinek. Középsőn posztóból kapott reverendát és kapott fehér kötelet a derekára.

Két évig tanult filozófiát és négy évig tanult teológiát. A meder is itt hasonló volt.

II.

Szalézi Szent Ferencznek holtestét felbontván, így szólt a prosector orvos:

— Nini, ennek epéje nem volt.

Mire a famulus felelé:

— De igenis itt az epéje, klarisszimo domine, csak hogy apró gyöngyökké van válva. Rózsaszínű, fehér, kék gyöngyök, szépen összerakva, mint a szent olvasó. Ez lett a Szalézi Ferencz epéjéből. . . .

A XVI-ik századbeli orvost meglepte a dolog. De azért kivágta magát, mintha XIX-ik századbeli lett volna.

— Igen, igen, — mondta — epe vagy rózsafüzér, hisz ez előfordul . . . Kővé lett az epéje, hiszen tudjuk, hogy mindig elnyomta a haragját a megboldogult. Dicsően uralkodott a harag kevély indulatján a megboldogult . . .

. . . A Szentek Életéből ismervén ezen

meg tudna egyezni a németiség, sőt a csehoknak a kompenzáció fejében kért engedelményeket is megadnák nekik (a csehek tudniillik azt az axiómájukat vesztik, hogy Csehország mindenütt kétnyelvű), azonban a német radikális sajtó tegnap óta rettentően terrorizálja a békülekeny csoportokat. Emellett a békülekeny sajtó ma óvatosan elkerüli a kérdést. Ez a másik Bohémia, a bécsi Bohémia.

Annyiféle bonyodalom mind a két részen, hogy a rakott szekér elméletében szilárdan kell hízniunk. A szekéren elfér még egypár kéve, míg Ausztria eljut az octroy stádiumáig. Nem úgy van alkotva ez az állam, hogy egy kis zavar mindjárt megdönthetné, hiszen amióta a prágai országházban elolvadt Auersperg Carlos német többsége (olyan is volt valaha Prágában), azóta még sohase hallott a világ normális csehországi viszonyokról, vagyis normális osztrák viszonyokról sem hallott a világ. A rakott szekér, a rozzant vén szekér nyikorog egyet, ha új terhet dobnak rá, de ügyesek azért a faragó béresek mindig. Báró Gautsch, a finom, merev bürokrata bizonyosan nem álmodik erről a plebejusi hasonlatról.

A Crispiné asszony báránya.

Egy volt miniszterelnökéről van szó és egy bárányról. Egy exminiszterelnöké nem nagy potentát, ámátor nálunk is megtörtént, hogy megakadt miatta egy nagyfontosságú ügy, az autonomia, egy bárány, még inkább kicsi dolog — noha ez a bárány még az olasz lapokból átszármasztott a magyar lapokba, borjúvá változott utközben.

Mindamellott a théma igen kisszerű, nem is czikknek való. A szem könnyedén átsiklik fölötté, midőn jelentéktelen betűkkel látja a napi hírek rovatában szerényen meglapulya. De mi úgy értelmezzük a függetlenségünket, hogy nemcsak a kormánytól vagyunk függetlenek, nemcsak a pártoktól és nemcsak azon negyven

történetet, páter Eusebius sem tudott haragudni soha. Követte a nemes példát. Miután fölszentelték és több ízben áthelyezték hol Eszékről Mária-Radnára, hol meg Budáról Bajára; páter Eusebius sohasem haragudott.

Nyugodtan élt, nyugodtan lekipásztorkodott és híres volt arról, hogy ő tartja a legbutább prédikációkat a radnai bucsun. Különbösen mindig volt neki, akármelyik kolostorban. A fráter kollektor s. Elemosynae mindenhol beszoigáltatta a mindennapi husceteleket és a kertben is mindenütt lehetett pipázni. Kerlészkedni is lehetett volna mindenütt, de minnek kertészkedni, mikor a pipa jobb a kerlészkedésnél. A pipához nem kell lehajolni, a pipa nem kíván nagy áldozatokat. Az igazi barát szájában még akkor se alszik el, ha a barát már alszik. A pipa tehát még a barát dolgát is elvégezi.

Igy érte meg Eusebius atya férfikora delét. Nyugodtan, harag nélkül, szalézi szent Ferenczhez hasonlóan.

III.

1898. januárius 19-én azonban Eusebius rettentően haragudott. Ekkor egy angyal jelent meg Eusebiusnak:

—Olvastad az „Országos Hírlap”-ot, Eusebius? — kérdezte az angyal.

— Olvastam bizony a kaszinóban — felelé a barát. — Szidom is a papát... Hogy én a fejemet beretváltam?... Hogy én a kvárdiánt beretváltam, a kvárdián meg engem?!

térfitől, aki e lapot alapította, hanem függetlenek vagyunk a formáktól is, az avult ostobaságoktól, melyek valóságos dogmákká nőttek ki magukat a hírlapírásban és a nagyképu vasikalaposságoktól, melyek azon hitben tartják a sablon-újságírókat, hogy a vezércikknek a Goluchowski fondorlatairól kell szólnia, vagy legalább is a szerb kincstári készletekről.

Nem, épen nem. Ma, a nagy lármán keresztül, melyet a világ csinál, Franciaországban a Dreyfus-ügy, Ausztriában a csehek, ezen a napon legjobban halljuk annak a báránynak a bégetését s ebben találjuk a mai társadalmi bajoknak és betegségeknek egyik nagy szimp-tómáját. Ez a kis bárány sok mindent megmagyaráz.

A történet igen egyszerű. Crispiné asszony Palermóba utazott és öleb helyett egy kis bárányt vitt magával. Crispiné ötletes asszony. Meglehet, divatot akart csinálni.

A fináncz a vámnál meg akarta adoztatni a bárányt. Crispiné tiltakozott. A bárányt nem fogják megenni, tehát nem jár érte fogyasztási adó. A bárány ezuttal öleb. A fináncz a törvényre hivatkozott. A kegyelmes asszony hivatkozott arra, hogy ő kicsoda. Így folyt a feleselés Palermó vámsorompójánál, a csöseléknépek fülehallatára, midőn egyszerre csak odatoppant a polgármester (mert a stréber mindig közel van a kapaszkodási alkalmakhoz) s fölismervén a kegyelmes asszonyt, eldönté, hogy a bárány ebben az esetben ölebnek tekintendő.

Sovány történet, meg is volt már írva az újdonságokban, nem is itt történt és mégis olyan ismerős. S nagy vigasztalással lehet Gyulai Pálra, aki mindig szidja a magyar írókat, hogy idegen történeteket írnak, csak a hőseik nevei magyarok. Most az egyszer az olasz újságok eresztenek szélnek egy speciális magyar történetet, ahol csak a hősnő neve olasz.

A bárány! Az ördögbe! Hisz ez a mi báránynak. Az a bizonyos bárány, mely közéletünkben minden lépten-nyomon a lábunk

Hogy én éjfélí misét tartsak minden éjjel?! ...
Hogy nekem dohányra se legyen pénzem?! ...
Hogy ...

— Jer velem — vágott közbe az angyal és szintén fölvezeté Eusebiust egy hegyre, mint egykor atyja, a szigorú vargá.

— Nézd — mondá a hegyen Eusebiusnak — északra van Esztergom, ott lakik a primás igen sok tót kanonokkal. — Délre van a csanádi püspök, aki Makón nyaral, Temesváron telet és mégis „csanádi” nevet visel. Nyugaton székel a fehérvári püspök, akit Steiner Fülöpnek hívnak, mint a zsidó körorvosokat és délen épp most ért Pécsre Hettyey püspök nagysietve. (A Fraknóit kissé nehezebben vitte a lába.) ... Ne busulj, Eusebius, mindezek a püspökök már kijelentették, hogy beveszik világi papoknak azokat a ferenczieteket, akik a szigorítások miatt ki akarnak lépni a rendből! ...

E szókra Eusebius ismét szalézi szent Ferenczhez lett hasonlóvá szelidségben. Az epeje neki is tüstént igazgyönggyé kövesedett. Ez is megírható a Szentek Életében.

IV.

Vagy háromszáz franciskánus csak azért lett barátja, mert rossz diák volt annakidejében és nem vették föl szemináriumba. A bölcs Vatikán most mindezeket rászabadította a püspökökre.

Papp Dániel.

alá kerül. A bárány, mely a nagy urak kedve szerint idomul és átváltozik. Ha Chorin helyezkedik ellentétbe a miniszterrel, akkor az — pártfejelem elleni vétség, ha valami nagy ur helyezkedik ellentétbe a miniszterrel (pedig vannak erre esetek), akkor az férfias nyíltság... Szóval, ez az a bárány, amely öleb is lehet.

S ezekből a Crispiné bárányaiból nálunk egy egész falka legelészik. Hát még a palermói polgármesterek? Ezek vannak még csak tömördeken, ülvén piros székeken és mindenféle nádszékeken.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

Az osztályok megalakulása. Szilágyi Dezső a képviselőház mai ülésének elején jelentést tett az osztályok megalakulásáról. Eszerint az alakulás így történt: az I. osztály elnöke: Falk Miksa, jegyzője Gajári Géza; a II. osztály elnöke Janicsáry Sándor, jegyzője Bély László; a III. osztály elnöke Vargics Imre, jegyzője Janics Imre; a IV. osztály elnöke Apáthy Péter, jegyzője Szóts Pál; az V. osztály elnöke gróf Csáky Albin, jegyzője Ágoston József; a VI. osztály elnöke Fabinyi Teofil, jegyzője Köszeghy Sándor; a VII. osztály elnöke Talián Béla, jegyzője Darvas Béla; a VIII. osztály elnöke Tisza Kálmán, jegyzője Lehoczy Antal; a IX. osztály elnöke Demkó Pál, jegyzője Lévay Lajos lett.

Politikai okosság. Oly kevés jóakarattal nyílik alkalmunk találkozni, valahányszor a nemzetközi közvélemény előtt magyar ügy vagy érdek forog szóban, hogy szinte jóleső örömmel tölt el az igazságosság, becsület-tudás, melyről egy előkelő angol lap, a konzervatív *Morning Post* ama czikke tanuskodik, melyben a magyar országgyűlés legutóbbi ülészakának berekesztéséről elmélkedik. A czikk így kezdődik:

„Magyarország ellenségeinek — és Magyarországunknak ellenségei közel a határhoz is — el kell ismernünk, hogy a magyar kormány nehéz szituációt küzdött le bátran és ügyesen, és hogy az a diadal, amelyet a parlamentarizmus aratott, becsületére válik mindazoknak, akiknek benne része van. A mostani alkalom nem az első, hogy a magyarok bizonyosságot tesznek politikai okosságukról, amely jellemükbe erősebben van bevéve, mint akármely más kontinentális nemzetébe. Az utolsó hónapok alatt a helyzet csupa veszedelem volt és a kormány, fáklával a kezében, fölhalmozott robbantó szerek között haladt...”

Ez a czikk így végződik:

„Az immár bevégződött ülészak egyik legérdekesebb vonása az Apponyi-fele ellenzéki pártnak a szabadelvűekkel való ideiglenes koalíciója volt. Létrejött abban a pillanatban, amikor a parlamentaris intézményt veszély fenyegette. Nagy tiszteletet érdemelnek a pártvezér és a párt, akik soha sem izlették meg a kormányzás edességeit és mégis lemondtak arról, hogy a parlament jólétét kockáztassák és ilyen módon befolyáshoz és hatalomhoz jussanak. Ha az elért eredmények szerint ítéljük meg a magyar parlamentet és a magyar kormányt, el kell ismernünk, hogy megérdemlik mindazok bámulatát, akik az osztrák-magyar monarchia sorsa iránt jó szívvel vannak.”

Józan, igaz és méltányos megítélése ez a mi helyzetünknek, melynek sokféle nehézségeiről eléggé tájékozottnak látszik az angol újság. Annál inkább jóleső az elismerés, mert a parlamentaris karakter tekintetében velünk annyira rokon angol nemzetől ered.

A helységnevek magyarosítása ellen. *Medgyesről* táviratozzák, hogy a helységnevekről szóló törvényjavaslat ellen, noha az már szentesítés alá van terjesztve, a *nagyszéchenyi és brassói szászok* még mindig nagyban izgatnak. Valamennyi községben, ahol csak szászok laknak, kiküldött egyének által igyekeznek a választó polgárok nyugalmát felizgatni és mindenáron ki akarják erőszakolni azt, hogy valamennyi szász nemzetiségű orsz. képviselő a

szabadelvé pártból kilépjen. A megyesi választók nem engedték magukat befolyásolni és népgyűlést hívtak egybe, mely határozatilag kimondotta, hogy *Binder Vilmos, országgyűlési képviselő, továbbra is a szabadelvű párt tagja maradjon*. A népgyűlés határozata értelmében *Binder Vilmos országgyűlési képviselő a szabadelvű pártban meg is marad*. — Itt megemlítjük, hogy *Perjéssy Lajos királyi főreáliskolai tanár* hosszabb nyilatkozatot tesz közzé, melyben megczafolja a *Leipziger Illustrirte Zeitung*-nak mult vasárnapi számában közölt ama híret, mintha a bánági svábok közt is, kik nemzetiségükkel eddig nem igen törődtek, agitáció indult volna meg a magyarosítás ellen és hogy a németek is csatlakozni kívánnak a többi nemzetiségek harczeithez. A bánági svábok — ugymond *Perjéssy* — nem csak hogy nem ellenségei a helynevek magyarosításának, hanem *nem magyar nevű helységneveiket saját jószántukból, minden preszió nélkül, már évekkkel ezelőtt megmagyarosították*. Számtalan példa van erre a volt Bánágban, például Temes vármegyében. Az is valótlanság, hogy a mi derék svábaink a tulzó románokkal és szerbekkel egyetértésnek ebben a kérdésben, Tudvalevő dolog, hogy nem igen szeretik, sőt mondhatniok, gyűlölik egymást. Amely román vagy szerb községbe a svábok beteszik a lábukat, ott elpusztulnak a többi más nemzetiségű lakások. Házaikat, földjüket lassan-lassan mind megveszik a szivós természetű, rendkívül szorgalmas és takarékos németek. Ezek ugyan sohasem fognak szolidaritásra lépni a románokkal és szerbekkel.

Pártértekezletek. Az országgyűlési politikai pártok, a néppártot kivéve, holnap tartanak értekezletet a költségvetés tárgyában. A szabadelvű párt holnap este 7 órakor, a nemzeti párt 5 órakor, a Kossuth-párt 6 órakor és a Bartha-párt szintén 6 órakor tartja értekezletét. A néppárt Molnár János elnöke mellett már a ma délután 6 órakor tartott értekezletén foglalkozott a költségvetéssel. A javaslatot az elnök ismertette és gróf Zichy Aladár, Major Ferencz, Páder Rezső, Juris Mihály, Buzáth Ferencz és Lepsényi Miklós hozzászólásai után a párt elhatározta, hogy a költségvetést a kormány ellen való bizalmatlanságból nem szavazza meg és a párt álláspontjának kifejtésével gróf Zichy Jánost biztásk meg.

A várnai választás. *Esztergomból* jelentik: *Rosszival* István kanonok a megüresedett várnai kerületben a néppárt jelöltje ellen fellép képviselőjelöltnek. A néppárt háborog a szabadelvű érzelmű főpap ellen.

Az osztrák vendégek.

Az osztrák miniszterek, akik két napi tartózkodásra jöttek Budapestre, már ma este visszautaztak Bécsbe. Egész nap tanácskoztak a magyar kormány tagjaival, de nem fejezték be a tárgyalásokat, hanem e hónap végén a magyar miniszterek mennek Bécsbe s akkor folytatják a ma félbemaradt tanácskozást. Hogy vajjon ugyanazokkal a miniszterekkel tárgyal-e báró Bánffy Dezső az osztrák fővárosban, akikkel ma a tárgyalásokat megkezdte, az most dől el Prágában, Bécsben, Lembergben és Brünben. Mi itt csak a mai budapesti eseményeket jegyezzük fel:

Báró Gautsch osztrák miniszterelnök báró Staunenschild-Bauer miniszteri tanácsossal és dr. Fries Alfréd lovag miniszteri titkárral, azután Böhm-Bawerk lovag osztrák pénzügyminiszter dr. Spitzmüller Sándor osztálytanácsossal és dr. Körber osztrák kereskedelemiügyi miniszter Rösilen lovag osztálytanácsossal még tegnap este érkeztek Budapestre, de aznap nem mozdultak ki a fogadóba, ahol megszálltak. A mai délelőttön mindannyian a miniszterelnöki palotába hajlattak, ahol már együtt várták őket báró Bánffy Dezső miniszterelnök és Lukács László, báró Dániel Ernő és Darányi Ignác miniszterek.

A tanácskozások délelőtt 11 órakor kezdődtek és délután négyig tartottak, rövid meg-

szakítással, mialatt a miniszterelnök villásreggelivel kedveskedett vendégeinek. Az osztrák és magyar kormányok tagjai megállapodtak abban, hogy a két kormány a további megbeszéléseket a kiegyezési kérdések tekintetében legközelebb, valószínűleg még e hó folyamán, Bécsben fogja folytatni. Előreláthatólag ugyanakkor szóbelileg fogják tárgyalni a magyar kormányhoz azt a jegyzékét is, amely a magyar állampapíroknak az osztrák járadékadóól való mentességét tárgyalja, amely kérdés ma még szóba sem kerülhetett, mivel a terjedelmes kiegyezési kérdések megbeszélése az egész napot igénybe vette.

Az osztrák kormány részéről báró Gautsch miniszterelnök, Böhm-Bawerk lovag pénzügyi és Körber lovagkereskedelmiügyi miniszter, a magyar kormány részéről pedig báró Bánffy miniszterelnök, Lukács, báró Dániel és Darányi miniszterek vettek részt a tanácskozásokban. A jegyzőkönyvet Tarkovich államtitkár belső titkos tanácsos vezette.

Amint az osztrák miniszterek hamaros elutazása is mutatja, a kiegyezés érdemleges tartalmára nem került a tanácskozás sora. De erre — a már elkészült tervezetek tekintetéből nem is volt szükség, mert konstatáltatott, hogy azokra a megállapodásokra vonatkozóan a Gautsch-kabinet szolidáris elődjével s a javaslatokat magára nézve kötelezőknek elismeri.

Szóba kerültek természetesen az osztrák parlamenti viszonyok is. S bizony alig-alig van már remény arra, hogy májusig a Reichsrath munkaképes törvényhozó testületté váljon. Kétségtelen, hogy a magyar kormány ezzel az eshetőséggel szemben is jelezte álláspontját.

A magyar kormány tagjai e hónap végén Bécsbe mennek és ott folytatják majd a tárgyalásokat, melyekre nézve ma a modus procedendit állapították meg.

A N. Fr. Presse esti lapja a tanácskozásokról a következőket írja:

A tárgyalások a gazdasági kiegyezés megújításáról szólnak. Valójában véve — így beszél a budapesti parlamenti körökben — a mostani értekezletnek az a célja, hogy megállapítsa a két kormány álláspontját a kiegyezési kérdésekben. A magyar kormány az osztráktól nem kapott formális biztosítást abban a tekintetben, hogy fenn akarja-e tartani a Badeni-kabinettel kötött megállapodást, mert Gautsch eddig egyedül a koronával szemben vállalt kötelezettséget, nem pedig a magyar kormánnyal szemben. Ha az osztrák kormány, ami nem valószínű, a kötött megállapodások érdemleges tartalmán túl új követelésekkel állana elő, akkor magyar részről is emelnének viszonyköveteléseket. A jelen pillanatban a magyar kormány az, amely, az annak idején javaslatba hozott junktimot feltétlenül fenn akarja tartani. A kvóta további kezelésére nézve is meg kell állapodni, amelynek időpontja, az ausztriai parlamenti helyzetre való tekintettel, most nem fixirozható.

A miniszterelnökség palotájában folyt tárgyalások után az osztrák miniszterek látogatásokat tettek a magyar kormány tagjainál s este elutaztak haza.

Az alsó-lendvai mandátum.

A képviselőház nyolczadik bíráló bizottsága *Fest Lajos* elnöke alatt ma tartott ülésében végre letárgyalta a kérvénnyel megtámadott alsó-lendvai választás ügyének tárgyalását.

Nagy Dezső, a kérvényező képviselője terjedelmes beszédében rámutatott az ígatásnak és elvadulásnak igazán megdöbbentő képeire, melyet a vizsgálati iratok igazolnak. Szerinte a kerület papjának s különösen a heccz-káplának lázítása következtében volt csak lehetséges, hogy a jótékonygáról ismert s a választó polgárok által szeretett

Mandel Pál ellen *Marsovszky Endre* nyerte el az alsó-lendvai mandátumot.

A felekezet ellen való gyűlölet és a terrorizmus minden eszközt felhasználta a reverendás kortések, hogy jelöltjük diadalt arasson. A kereszt mellett a fűtykös, az oltári tűz mellett a gyujtogatás, a földön inenni és a földöntúli élet ellen való fenyegetés voltak azok a kortés-eszközök, melyeket a szeretet istenének apostolai alkalmazni jónak láttak. A templomban épügy, mint a heliczai koresna borivójában a zsidó jelölt ellen szónokoltak. Nem válogattak sem a helyet, sem az időt, sem az alkalmat, hanem a temetőkert frissen hantolt sírjai felett is kortesbeszédet tartottak és zászlókat osztogattak a nép között. *Zsupanez* botornyai káplán, *Varga Boldizsár* kerka-szent-miklósi plébános, *Beck Félix* botornyai lelkész és *Kiaffl Mihály* alsó-lendvai káplán egymást licitálták túl a nép fanatizálásában.

E miatt azután sokan megriadtak és bemenni sem merészkedtek a választási helyre. Az erkölcsi és fizikai kényszer megdöbbentő eseteire mutatnak reá — ugymond — a tanuvallomások, melyek a választás előtt szétrobbantották a Mandel-pártot. Mindezek alapján kérte a választás megsemmisítését.

Semadam Sándor, a választás védője szerint semmiféle visszaélés nem történt. A megnevezett lelkészek a felekezetek ellen nem izgáltak, csak saját vallásukat védtek. Az egyik lelkész a temetésre csak azért vitte a néppárti zászlókat, hogy azt a választók között szétoszassa.

Nem vehető rossz néven a papoktól, midőn két jelöltől lévén szó, azt tanácsolták hűveiknek, hogy a katolikus s ne a zsidó jelöltre szavazzanak, de ez még nem felekezet ellen való izgatás. Ami a zsidó tanukat illeti — ugymond — ámbár a zsidóknak nem erős oldaluk a bátorság, mégis épen egyik zsidó tanu csakis „barátságosan jelenet“nek mondja az oly nagyra felfujt heliczai koresmai támadást. A kerületi nagybíráló alkalmazottjainak kötelességük lévén a gazdájuk testvéreinek a támogatása, vallomásuk objektív bizonyítéknak el nem fogadható, de a többi vallomás is pletyka és mendemonda. Igaz ugyan az is, hogy egy pár zászlót és plakátot letéptek, de ez még nem terrorizálás és ilyen dolgok más választásoknál is megtörténnek. Ha megdobálnak és megveréssel fenyegetnek egy pár választót, abból még nem következik, hogy 87 község 2300 választója meg volna dobálva és meg volna fenyegetve. Vegyék ezeket figyelembe és akkor a bizottságnak be kell látni, hogy a házszabályok 71. §-ának c) pontja alapján ezt a választást megsemmisíteni nem lehet. De különben is a tanuvallomások csak hét községre vonatkoznak s ha ezek mind Mandelre szavaztak volna is, még sem lett volna meg a többsége. A kerület békeje érdekében is kérte a választás érvényességének kimondását.

A kérvényezők és a választási védelem képviselőinek további rövid nyilatkozatai után a tárgyalás befejeztetvén, a bizottság tanácskozásra visszavonult; mely után az elnök kijelentette, hogy a bizottság holnap — szombaton — déli 12 órakor fogja az ítélet kihirdetni.

Ezzel az ülés véget ért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A világ legszürkébb hangján olvasta fel a jegyző a bizottsági választások eredményét. Az emberek még akkor sem húzódtak közelebb az elnöki dobogóhoz, amikor már az igazságügyi bizottság volt soron. A jegyző tovább is csak szüntelenül morzsolta, hogy *Barabás Béla* száznyolczvanhét szavazatot, *Nagy Mihály* csak százhatvankettőt, *Sámuel Lázár* meg éppenséggel csak százötvennyolczat kapott. (Emmerről és *Chorinról* szó sem esett, ők összesen csak harmincz egynéhány szavazatot kaphattak.) Ha pedig az igazságügyi bizottság sem ébresztette fel a kíváncsiságot, mi természetesebb, mint hogy a többi bejelentés, nemkülönben az osztályok megalakulásának híre senkit sem érde-

kelt. Az egyetlen kiemelkedő momentum az volt, amikor a képviselők lelkesen gratuláltak Lévaý Lajost, mert jegyzője lett a — kilenczedik osztálynak.

Ezenközben pedig kétségbeesve járkált Gajári Géza.

— Négy napig itéltem rólam, hogy előadója leszek az ujonezmegajánlásról szóló javaslatnak és most Szilágyi egyszerűen leharangozott.

Kérdezték tőle, hogy miért?

— Miért? Hiszen a véderő-bizottság csak most alakul meg, engem tehát nem is biztalt meg a javaslat képviselőjével. Én pedig már a beszéddel is elkészültem.

Sötét arccal sietett tovább és látszott rajta, mint fájt neki, hogy most már neki is lesz egy el nem mondott beszéde. (X. Y. Z. egyszer még meg is vezérezkikezi miatt!) De még jobban fájt neki, hogy magának kellett helyettest is keresni. Helyettest, de kit? Előbb báró Podmaniczky Frigyesre gondolt, akia legöregebb katona s a mult bizottságnak elnöke is volt. De Podmaniczky azt felelte, hogy ő évente csak egy beszédet mond, azt is csak ujesztendő napján. Gajári Géza tehát tovább kutatott s ahogy megnézte a véderő bizottság tavalyi listáját, megakadt a szeme egy históriai néven: Bezeredy István.

— Ez jó harczias hangzás! — gondolta magában. És azonkívül Bezeredy jelen is van.

Futott tehát Bezeredyhez.

— Neked kell az ujonez-javaslatot elfogadásra ajánlanod — szólította meg.

— De én nem is foglalkoztam a javaslattal — szabadott Bezeredy.

— Nem tesz semmit. Felolvassod a javaslat címét és egyszerűen hozzáteszed, hogy a bizottság nevében van szerencséd elfogadásra ajánlani. Ha már mindenképen bővebben is akarsz nyilatkozni, tégy úgy, mint az imént Dózsa Endre. (Az ugyanis egyszerűen felolvasta a számvizsgáló bizottság kinyomatot jelentését).

Bezeredy végre is kénytelen volt beugrani. S úgy tett, amint neki tanácsolták. (De nem követte a Dózsa példáját). S mert ő olyan röviden nyilatkozott a véderő-bizottság nevében, Thaly Kálmán is előzékenyen megígérte, hogy nem fogja a szót szaporítani. Minthogy azonban a kuruczok historikusa néhány osztrák tábornokot mégis csak meg akart csipkedni, beszéde így is elég sokáig eltartott. Ellenben *Bolgár* Ferencz és gróf *Benyovszky* Sándor már igazán rövidre fogták a beszédüket s mindössze néhány kérdést intéztek a honvédelmi miniszterhez, aki aztán teljes nyíltsággal meg is felelt. A báró *Fejérváry* Géza válaszából pedig az az érdekesebb, hogy a magyar katonai intézetek már körülbelül fedél alatt vannak és az első évfolyamot már az őszszel meg fogják nyithatni. A *Bolgár* speciális kérdésére, mely a véderő-törvény revíziója dolgában tápopatázott, a miniszter azt felelte, hogy a törvény revíziójára nincsen ok, csak a tizenegyedik paragrafus alapján kell majd az ujonezjuttalékok újból megállapítani. Hogy miképpen? — az ki fog majd tetszeni a kormány előterjesztéséből és addig jobb, ha nem itélkeznek előre fölülte. Végre is, a münchenieknek van egy jó akziomájuk az ilyen esetekre: — Nem kell a delinkvenst kivégezni, mielőtt el nem fogtuk.

Erre Thalynak még volt valami megjegyzése (mindössze valami husz percig tartó rövid megjegyzés), aztán a tisztelt Ház már el is végezte az ujonezmegajánlásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A szélsőbal kivételével (különben összesen ötven valának) az egész Ház elfogadta a javaslatot, amelynek harmadik ol-

vasása a holnap üléseben lesz. Más tárgya annak az ülésnek nem is lesz, csak a belügyminiszter fog még válaszolni Buzáth Ferencz és Fáy Istrán interpellációira, az igazságügyminiszter pedig Rakovszky Istvának egy régebbi, a várnai választással összefüggő interpellációjára.

Hyenformán a holnap ülése is elvégződhetik délre. Tovább a mai sem tartott.

KÜLFÖLD.

A cseh-német háboru.

(Távirati tudósítás.)

Ha dr. *Eppingernek*, a cseh tartománygyűlés német képviselőjének csakugyan volt mandátuma annak a kijelentésnek a megtételére, amely a mai nap eseménye, úgy a cseh-német békekötésre egyáltalán nincs kilátás.

Dr. *Eppinger* ugyanis, mint az ülése első szónoka, a következőket mondotta:

— *Valamennyi német képviselő nevében és megbízásából kijelentem, hogy a kormány nyilatkozatai nem felelnek meg a német képviselők követeléseinek, mert a kormány a Budeni-féle nyelvrendeleteket nem szándékozik teljesen visszavonni, hanem csak részben módosítja azokat.* Ismét csak *rendelet* kibocsátásáról van szó, pedig mi a nyelvkérdést egyedül törvény útján engedjük szabályozni. Az egyenjoguság eszméje a dolgozókak oiyatón való rendezése mellett, amint ezt a kormány tervezi, nem érvényesülhet úgy, mint a többi koronaországokban, hanem Csehország számára kivételes helyzet állana elő.

Ezek dr. *Eppinger* szavai abban a vitában, amely a cseh tartománygyűlés mai ülésén megindult és pedig *Schlesinger* képviselőnek a *nyelvrendeletek visszavonását* sürgető indítványa fölött.

Az indítványhoz többen szólottak hozzá. Maga *Eppinger* kifejtette, hogy a német és a cseh nyelv nem egyforma értékű, mert az előbbi fontosabb Ausztriára nézve.

Dr. *Kaizl* azt mondja, hogy a csehek nem akarják a németeket birtokaikból kiszorítani, csak egyenjoguságot kívánnak.

Reiniger hevesen támadja a nyelvrendeleteket és Coudenhove helytartó eltávolítását követeli.

Schwarzenberg Frigyes herczeg csehül beszél. A nagybirtokosok — ugymond — a békét akarják és a dinasztia érdekeinek a megóvását. Örül, hogy németek is vannak köztük. De a németek egy része lehetetlenné teszi a békét.

Leitner azt mondja, hogy az a vihar, amely a cseh államjog megvalósítása esetén kitörne, *hasonlíthatatlanul hevesebb* lenne, mint az, amelyet a nyelvrendeletek keltenek.

Az ülése hatalmas botránnyal végződött. A rendőrség ugyanis eltűntotta a német diákoknak a színek és jelvények viselését. Emiatt a német képviselők sürgős interpellációt intéztek a helytartóhoz és azt követelték, hogy a helytartó azonnal feleljen. Gróf *Coudenhove* helytartó azonban kijelentette, hogy most nem felel, a legközelebbi ülésen kíván válaszolni. Erre iszonyu vihar keletkezett.

A német képviselők felugrálnak helyeikről és gróf *Coudenhove* felé sietnek. A csehek szintén felkelnek, a németek felé indulnak s a képviselők olyan pokoli lármát csapnak, amilyen Ausztriában a reichsrath utolsó ülései óta egyetlen képviselő-testületben sem volt hallható.

A németek persze nem válogattak a szavakban:

— No hiszen, szép egy helytartó ez!

— Szószegő!

— Persze, előbb el kell mennie a mágnás-kaszinóba, hogy megkérdezze, mit válaszoljon!

— *Podlipny* (a prágai polgármester) még nem mondta meg neki, hogy mit szabad felelnie!

— Gyávaság!

Egyszerre csak kihallszik *Wolf* bömbülő hangja:

— No, csak elő a rendőrséggel!

Egy német képviselő meg azt kiáltja:

— *Fogadjunk, Coudenhove két hét múlva nem lesz helytartó!*

Wolf a helytartó elé áll és odakiáltja neki:

— *Kevés velő, vasfej!* (Wenig Hirn, aber eiserne Stirn!)

Coudenhovenak, úgy látszik, ugyanazt a szerepet szánják, amit Abrahamovicznak a reichsrathban. És az óriási láрма tovább tartott tíz perczenél. Az ülést természetesen izgatott hangulatban zárták be. A helytartó néhány főuri bizalmas embere kíséretében élénk csevegés közt hagyta el a tartománygyűlési termet.

Néhány prágai cseh nő, akik tegnap a tartománygyűlés karzatáról végighallgatták *Podlipny* polgármester beszédét, tüstént *babékoszorút* rendeltek számára és átnyújtották azt neki. A polgármester köszönő válaszában *kitartásra buzdította a cseh nőket abban a küzdelemben, mely reájuk a jövőben vár.*

A *stájer tartománygyűlésen* ma gróf *Kathulinszky* azt indítványozta, hogy a nyelvrendeleteket helyezték hatályon kívül. De egyuttal békülékenyebb hangulatra intette a németeket.

Zavargás Budweisban.

Budweisban ma a csehek nekironítottak a németeknek és a zsidóknak, jelentékeny károkat okozva. Több ember megsebesült. A zavargásról a következő táviratot kaptuk:

Budweis, január 21.

Ma este a város a prágaihoz nagyon hasonló jelenetek színhelye volt. A községi választásnál ugyanis a németek győztek, ez büszkítette fel a cseheket.

Este hat órakor a Ringplatzon összeverődött csücsölelék elkezdett kiabálni, fügyülni, ordítani. Óriási csoportokban zarándokolt a tömeg a város háza és onnan a „Café Central” elé, amelynek ablakait kövekkel bevették, több száz forintnyi kárt okozva.

Erre kiadták a jelszót:

— *Menjünk a németek és zsidók ellen!*

A mob a német színház és a „*Kreisblatt*” szerkesztősége elé vonult és ott tört-zuzott mindent, ami csak a keze ügyébe akadt.

Erre kivonult a katonaság.

A csehek most eloltották a gázlámpákat, hogy a sötétben könnyebben garázdálkodhassanak. Ez a zűrzavart persze csak fokozta.

Tizenhárom elfogatás történt. Nagyszámu katona és rendőr megsebesült a kődobások következtében. A városban katonaság őrökdi minden utcában.

A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítás.)

A francia kormány a holnap este tartandó minisztertanácsban nyilatkoztatja ki hivatalosan, hogy a Zola-féle pör letárgyalása előtt a Dreyfus-ügyben *semmiféle diskusszióba* részt nem vesz. E tekintetben felveti a bizalmi kérdést, azt hiszik, hogy *Cavaignac* az állami érdek szempontjából eláll az interpellációtól. Más verzió szerint *Cavaignac* interpellációját már holnap tárgyalják a kamarában. Több lap, különösen az *Eclair*, *Echo de Paris*, *Journal*, *Figaro* és *Gaulois* konstatálják, hogy a vita sajnálatraméltó körülmények közt fog lefolyni mert a párt-versengések abban találják kielégítésüket, hogy a félreértéseket még jobban kiéleltsék. Az *Eclair* arról értesül, hogy *Méline* miniszterelnök válaszában azt fogja ismételni, hogy a bírói ítéletet nem lehet vita tárgyává tenni. — *Darlan* volt igazságügyminiszter a *Matin* tudósítója előtt kijelentette, hogy *követelte a Dreyfus-per revízióját*, Arra a kérdésre, mi a saját véleménye, azt felelte, hogy tudtával sok jókeratu ember a revízió mellett van.

Perreux szerkesztő és Zola idézése.

Most bár bizonyos, hogy Zolának és *Perreux*-nek, az *Aurore* felelős szerkesztőjének, az esküdtszéki tárgyalása *február 7-én* lesz a szajnai kerület esküdtszéke előtt. A *hadsereg megsértése és rágalmazása* a vád, amely a francia sajtótörvény 30—31. §-ain alapul. Az ügyészséget Van Cassel fogja képviselni, míg Zola védője *Fernand Labori* lesz.

A törvényszéki tárgyalást a legkiválóbb bírák egyike *Delegorgue* elnök vezeti.

Az Aurorehoz intézett bírói idézés így szól:

„A hadügyminiszter megbízásából, a hadbírósg nevében, amely Esterházy őrnagy ügyében itélni hivatva volt, *Perreux* urat, a felelős szerkesztőt, február 7-dikére, délelőtt fél 12 órára a főügyész megidézi, valamint *Zola* urat is. És pedig vádoltatnak *Perreux* ur a Faure elnökhöz címzett levél közzététele, *Zola* ur pedig a cikk szerzése miatt.”

A cikk inkriminált részeinek felsorolása után azt mondja az idézés, hogy e passzusok olyan kifejezéseket tartalmaznak, amelyek alkalmasak a haditörvényszék lealacsonyítására és hivatalos működésében kifejtett tevékenységének rágalmazására.

Piquard ezredes, aki megbetegedett, nem fog résztvenni a Zola-perben, amelyből úgy látszik, szintén olyan komédiát akarnak csinálni, mint az Esterházy-perből.

Az a három irásszakértő, aki az Esterházy-perben szerepelt, ma *beperelette Zolát* és az „Aurore“-t, mert szakértői véleményükről azt mondja, hogy azok *hazugok, hamisak és csalási szándékkal írottak*. A panaszt rágalmazás címén adták be. A szakértők továbbá 100.000 frank kártérítést is követelnek. A tárgyalás február 16-ára van kitűzve. A két alperes még nem kapott idézést. *Zola* levelének az a passzusa, melybe az irásszakértők belekapaszkodnak, szövegintézet így hangzik:

„A szakértők hazug, csaló véleményt mondtak, ha csak komoly vizsgálat ki nem deríti, hogy a szakértők a bíráló képességnek beteges gyöngülésében szenvednek.”

Ami a hadügyminiszter idézését illeti, amely a *Jaccuse* cikkekre vonatkozik, az *Aurore* azt mondja, hogy a vajudó hegyek egeret szültek. *Zola* Paty de Clamo-ot, *Mercier*-t, a haditörvényszéket vádolta és most a vádat csakis a haditörvényszék rágalmazása miatt tartják ellene fenn. Ez csakis az ügy eltusolása céljából történik. A Dreyfus pör revíziójának ellenei azonban a vád megszorítását nagy elégtétellel fogadják, mert szerintük ez a körülmény *Zolát* megakadályozza abban, hogy mindenki ellen bizonyíthasson, akit vádiratában említ.

Tüntetések.

Tegnap este nem folytatták a Quartier-Latinben a tüntetéseket. A nap folyan 115 embert tartóztattak le.

Nancy-ban azt jelentik, hogy habár számos egyetemi hallgatót tartóztattak is le, a tüntetések tovább tartanak. A csapatsemle alatt „*Éljen a hadsereg!*” és „*Le Dreyfussal!*” kiáltások voltak hallhatók. A szindikátus lapjait az egyetem lépcsőin elégették. A városban kívül mintegy kétszáz egyetemi hallgató gyűlt össze és elhatározta, hogy egy bizottságot alakít és *Rochefort*nak és *Drummond*-nak üdvözlő táviratot küld.

A Dreyfus-szindikátus ellen tiltakozó tüntetés rendezésére szervezett párisi bizottság elhatározta, hogy a kormány tilalma dacára, a jövő vasárnap nagy népgyűlést rendez.

Algiri távirat szerint a katonai kaszinó előtt nagy tüntetés volt. A tüntetők és rendőrség közt verekedésre került a dolog, amely alkalommal számos letartóztatás történt.

A hangulat külföldön.

A Dreyfus-ügy kapcsán mind jobban lábra kapó boulangizmust, mint Berlinből táviratozzák, Németországban mérvadó körökben nagyon élénk figyelemmel kísérik.

A Nordd. Allg. Ztg. ma vezércikkében foglalkozik a francia viszonyokkal és így ír:

A boulangizmus oszlopos emberei egy évtized múltán ismét egymásra találtak és egy új elem, amely akkor távol állt tőlük, most új színezetet ad ez irányban. A régi csapat erősítésére ugyanis *Drummond* vállalkozott, aki *Naquet* helyébe lépett. *Naquet* tudvalegőleg a Panama-ügy folytán önkéntes számkivetésbe ment Angliába. A zsidó *Naquet* helyett most az antiszemita *Drummond* a hangadó köztük. A harc módszere, a végzél most is az, amely a régi boulangizmusé volt, amely annak idején azzal

a mondással kezdődött: A bas les voleurs! (Le a tolvajokkal!)

A katalinár is exisztenciák, de a klerikáliskatonai körök és a fanatikus nemzeti izgatók is mind jó szemmel nézik a boulangizmus mozgalmát és épen ebben van a legnagyobb veszély Németországra s különösen tekintettel arra, hogy az ország a választások közbén áll.

Azt a hírt, hogy Dreyfus, a lefokozás előtt való napon bevallotta, hogy bűnös — mint *Kölnből* táviratozzák — legjobban megczáfolja az a két levél, melyet *Demange*, Dreyfus védője, a szerencsétlen exkapitány nejének átadott. Ezt a két levelet maga Dreyfus írta, még pedig egyiket a lefokozás előtt, a másikat az után. Mindkettőben tagadja bűnösségét. Minden reményét védőjébe és családjába helyezi. Kifejezi rendületlen hitét abban, hogy egy napon a bűnös kézre kerül. Csakis e hit ad neki erőt az élethez.

A londoni *Daily News* szerint bizonyos, hogy a Dreyfus-ügybe Oroszország van belekeverve, Dreyfus sok mindenről beszélgetett egy vele ismerős hölgynek, aki azt az orosz nagykövetségben elmondta.

Dreyfus semmiféle pénzt nem kapott, ellenben az a hölgy orosz szolgálatban állott. Bizonyos, hogy Oroszország értesüléseket akart szerezni Franciaország harcoképességéről.

Brüsszelben a Dreyfus érdekében megindult mozgalom mindinkább nagyobb dimenziókat ölt és rendkívüli egyértelműségre mutat az, hogy még a lerikális korifeusok is botránynak mondják a Dreyfus elítélésének fenntartását. *Briellemont* tábornok nyilatkozatot közöl, melyben a Dreyfus elítélését Franciaország örök gyalázatának mondja. Ezerötszáz gentesi és lüttichi diák *Zolát* üdvözölte.

A budapesti kereskedősegédek szakegylete ma este tartott rendkívüli választmányi gyűléséből üdvözlő táviratot küldött a szervezett szociáldemokrata kereskedősegédek nevében *Zola* Emilhez Párisba. Az üdvözlő távirat így hangzik:

Mester!

Bámulatunk hozzád vezet! Bátor, merész szavad idehangzott mi hozzánk is és mi elragadtatva hősies magatartásodtól, üdvözlőnköt küldjük néked!

Az igazságnak győznie kell és a corruptio halálos végörájában meg fogja majd győzni, ki gyilkolta le vakmerő kézzel az igazságszolgáltatást. Azért csak bátran előre! Töltelek francziáktól várjuk a forradalom első jelszavát. Az igazság nemzetközi és mi veletek leszünk!
A szociáldemokrata kereskedősegédek.

TÁVIRATOK.

A horvát költségvetés.

Zágráb, január 21. (Országgyűlés.) Az elnök betérjeszti a beérkezett indítványokat. Erdődy István és társai a tegnapi ülésen történtek következtében azt indítványozták, hogy dr. *Mazzurát* nyolcz, dr. *Amrust* harmincz ülésre zárják ki. (Mozgás a baloldalon.) Ezután a napirend következett. Dr. *Amrus* a javaslat ellen beszél. Hangsúlyozza, hogy a kormány az ország pénzével nem gazdálkodik helyesen, amit *Borjakovina* megvásárlása bizonyít leginkább. A legközelebbi ülés holnap lesz

Visconti Venosta.

Róma, január 21. A Visconti Venosta lemondásáról szóló hírek sehogy sem akarnak elmúlni. Már Visconti Venosta utódját is emlegetik *Cappelli* marchese személyében. (N. Fr. Pr.)

A kenyér-háború.

Ancona, január 21. Itt állandóan nyugalom van. *Chiaravalleben* tegnap zavargás volt. Nagyobb tömeg gyűlt össze, lázító kiáltások voltak hallhatók és revolverlövés is történtek. A katonaság szétoszlatta a tömeget, miközben egy carabinieri tőrrel megsebesítettek. A tettest és néhány más embert letartóztatták. Osimóban is tüntetés készülődött tegnap este, de még csirájában elfojtották. Azokat a helységeket, ahol zavargások voltak, katonaság tartja megszállva.

Róma, január 21. *Rudini* miniszterelnök a szenátusban válaszolva *Camporeale* interpellációjára, kijelenti, hogy a legutóbbi események sokféle okokra vezetendők vissza. Így az élelmiszerek drágulására, a munkahiányra és az államháztartásban eszközölt megtakarításra. Meg van azonban győződve, hogy az izgatásban felforgató elemeknek volt részük. Az anconai és maceratai események után a kormány a lesgzigorubb parancsokat adta ki a zavargások erélyes elnyomására. A legújabb jelentések szerint a mozgalom majdnem mindenütt megszünt. A kormány a jelenlegi körülmények között nem az elnyomást tartja egyedüli feladatának és ez ügyben még intézkedéseket fog javaslatba hozni.

A lengyel forradalom ünnepe.

Lemberg, január 21. A lengyel forradalom 35 éves évfordulóját holnap fogják itt megülni. Ez alkalommal a templomokban ünnepi istentiszteletet tartanak.

A német belügyi költségvetés.

Berlin, január 21. A ház folytatja a belügyi költségvetés tárgyalását. A vita folyamán *Schönaich-Cardath* herczeg a nő-oktatás kérdését fejtegeti és kiemeli különösen a nő-orvosok áldásos hatását a munkásnőkre. Gróf *Posadowszky* helytartó kijelenti, hogy e kérdésre vonatkozólag kedvezőbb vélemény keletkezett. A porosz közoktatásügyi miniszter jelentése szerint a nőknek megengedik az érettségi vizsgálatok letetését s a rektor és a tanárok engedelmével megengedik azt is, hogy vendégként látogassák az egyetemeket. A birodalmi kancellár kész a kormányokkal meg egyezést hozni létre az iránt, hogy a nőket vizsgákra lehessen bocsátani és képesíteni. Ha ez bevalik, akkor talán később más kívánságok is teljesíthetők válnak.

A francziák a Keleten.

Páris, január 21. *Besnard* tengernagy tengerészeti miniszter parancsot adott, hogy a jelenleg Cherbourgban levő *Bruix* páncélos hajót e hónap 24-ig teljesen felszereljék, hogy a szélső Keleten levő hajóraj megerősítésére oda elindulhasson. Egyzersmind *Toulonba* is parancs ment, hogy a „*Vauban*” hajót szintén akkorra szereljék fel. Ez utóbbi fogja a tengernagyit lobogót felvonni. A „*Vauban*” fedélzetén *Beaumont* tengernagy lesz, akit a szélső keleti hajóraj főparancsnokává neveznek ki.

Hetven család kitérése.

Brünn, január 21. Tegnap dr. *Placsek* morva tartományi rabbinusnál megjelent egy katolikus-csehekéből álló deputáció és azt a kérést intézték a rabbihoz, hogy közel hetven katolikus családot vegyen fel a zsidó vallás kötelekibe. A parasztlak *Schildberg* északi morvaországi város közelében fekvő falvakból valók. A rabbi figyelmeztette a deputációt az elhatározás komolyságára és arra, hogy a zsidóhíre való áttérés rendkívül szigorú feltételhez van kötve, és arra kérte őket, hogy szándékuktól álljanak el. Deők kijelentették, hogy társaik már három hónap óta foglalkoznak ez eszmével és hogy megbízóik el vannak határozva arra, hogy a zsidó vallás szigorú szabályainak alávetik magukat. A rabbi még egyszer arra kérte a küldöttséget, hogy figyelmeztetését hozza tudomásukra. A rabbi a küldöttség azt a benyomást tette, hogy ezek a parasztlak egy új sekta alapítását célozzák. (N. Fr. Pr.)

HIREK.

— *Frigyes főherczeg* sztrájkolói. *Frigyes főherczeg* birtokán — mint *mohácsi* levelezőnk táviratozza — a munkások sztrájkja olyan veszélyessé vált már, hogy a csendőroket szaporítani kellett. A magyar munkások békében maradnának, de a szántovai, beregi, darazsi és izségi horvátok agyonütéssel fenyegetik őket, ha dolgoznak. Báró *Fejérváry* főispán és *Trixler* alispán *Sinkovich* főbíróval ma a zavargás színhelyére utaztak, hogy az esetről a belügyminiszternek jelentést tegyenek.

— **A miniszterelnök alapítványa.** Bárány Dezső, ki miniszterelnökségének ideje alatt is részt vesz a tarsadalmi téren való tevékenységben, legújabbban a székely nép érdekeit szolgáló „Székely-egyesület” alapító tagjainak sorába lépett száz forint alapítvánnyal.

— **A koronaőr betegsége.** Szilágy József koronaőr, mint értesülünk, két héttel ezelőtt megbetegedett s azóta ágyban fekszik. Az orvosok reménylik, hogy nemsokára teljesen egészséges lesz.

— **Eismarck az újságírókról.** Nemrégiben az a hír járta be az európai sajtót, hogy Rantzau gróf, a vaskancellár veje gögösen és durván viselkedett Brunszal, egy nagy távirati iroda képviselőjével szemben, midőn ez őt Friedrichsruheban meglátogatta. Az öreg Bismarck nagyon megharagudott a közlések miatt és most a „Leipziger Neueste Nachrichten” újság nyilatkozik az ügyről:

— **Jönvelevés és tapintatos hírlapírók** — mondta Bismarck — mindenkor a legszélyesebb fogadtatásra találnak a friedrichsruhei kastélyban, és a mennyire lehet, feleletet is kapnak föltett kérdésekre. Nem felel meg a valóságnak Brunsnak az az állítása sem, hogy nálam a „toll urai” csak dököllel és megvetéssel találkoznak. Itt mindekit érdeme és föllépése szerint becsülnék meg, akár újságíró, akár más hivatású. Asztalunknál nagyon gyakran látunk vendégül újságírókat, akikkel szemben éppen olyan jó házigazdák vagyunk, mint többi vendégeinkkel szemben. Nem igaz hát, mintha mi az újságírókat megvetnők.

— **Wahrmann René keresztelése.** Wahrmann René, néhai Wahrmann Mór országgyűlési képviselő és a pesti zsidó hitközség volt elnökének leányát, Andrassy-uti palotájában tegnapi keresztelése meg Szász Károly református püspök. A vallásoktatást is a püspök végezte, aki hetenként háromszor tartott előadást a református vallásból. Az oktatásban részt vett Wahrmann René kis leánya is. A tegnapi keresztelésnél mint tanuk báró Bánffy Dezső miniszterelnök és Hegedüs Sándor országgyűlési képviselő szerepeltek. A keresztzősök Hegedüs Sándor és felesége, Jókai Jolán voltak. Wahrmann René esküvéje a jövő héten hétfőn megy végbe teljes csönbén saját lakásán. A völegénynek, Berotvács Endrének tanuja gróf Károlyi Tibor, a menyasszonyé Hegedüs Sándor lesz.

— **Benkő Rózsi levele.** Akinék nevét leggyakrabban emlegették a mult napokban és akinék arcképe most ott van minden optikus kirakatában, Benkő Rózsi, most Bécsben éli világát. Tegnap levelet irt onnan egyik budapesti ismerőséhez, melyben elárulja, hogy bizony visszavágyódik ő Budapestre és vissza is fog még ide jönni. A levél, mely a rendőrséget is szóba hozza, így szól:

Bécs, 1898. január 20.

Kel ves Mariska!

Két hete annak, hogy elváltattam bennünket egymástól. Elképzelheted, hogy mennyi szenvedést, mennyi kint állottam ki, melyeket a rágalmak és meghurcoltatások okoztak. Ami még legszörnyűbb volt, hogy a sajtó életemről is irt valótlannál valótlanabb dolgokat, természetesen olyan formában, hogy a szenzáció után kapkodó, hirszerzős olvasóközönség találjon szórakozni valót. A rendőri intézkedéseket, mint ügyvédem, dr. Gál írja, remélem, máhamarabb megszüntetik. Nem vagyok képes eléggé biven leinni, hogy ez idő alatt mennyit szenvedtem, mily ijedelmeket és keserű napokat kellett átélnem s mindezeket semmiért, ártatlanul. Hogy ha valaha is vétettem valamit, úgy e kínos napok alatt megszenvedtem érte. Jelenleg a Hungária-szállodában lakom. Szombatra várom ügyvédemet, tőle majd megtudom, hogy mitévő legyek. Ő majd intézkedni fog, hogy megszabaduljak a budapesti rendőrség üldözésétől. Bár mennyit szenvedtem is a magyar fővárosban, czélom, oda visszatérni s ott szerződésem elfogadni. Hogyha a közönség ezt a kínos ügyet e följá felejteti, (amit, tekintettel a szerb udvar tapintatára, remélek), akkor újra ott leszek az én szeretőt városomban. Remélem, hogy ez mielőbb meg fog történni. A körülményekhez képest elég jól érzem magam. Azt azonban meg fogod engedni, hogy mint magyar állampolgárnő lojalisan viselkedtem a rend-

őrség és a sajtónak gyalázásaival szemben. Sajnos, nekem, mint nőnek, nem állanak azok az eszközök rendelkezésemre, amelyekkel ezekért a rágalmakért elégtételt szerezhetnék magamnak. Most zárom soraim. Pá, csókol ezerszer

téged szerető igaz

harátnőd, Róza.

N. B. Most nagyon becsületes vagyok. Tegnap színházban voltam és ma ismerősökkel az Operába megyek.

Nem utolsó dolog az, hogy Benkő Rózsi, aki most — mint ő maga írja — nagyon becsületes, a szerb udvar tapintatára hivatkozva reméli az ügy teljes elfeledését. Örülünk különben annak, hogy Benkő Rózsi a „körülményekhez képest elég jól érzi magát.”

— **A walesi hercegről.** Londonban a mult héten egy könyv jelent meg, amely a walesi hercegről szól és amely — mint szerzője biztosítja — „hivatalos” adatok alapján készült. Nem egy lapja elárulja, hogy női kéztől ered. A könyv a következő adomával kezdődik:

Mikor az angol trónörökös született, a palotában ott volt a wellingtoni herceg is. A családi esemény megtörténetével azt kérdezte Mrs Lillytől, az ápolónőtől:

— Fiu?

— Hercegre! felelte a „joggal” megsértett nő.

Ezt az apróságot és annak a naív kiemelését, hogy Mrs Lilly „joggal” megsértődött, csak nőíróknak lehet tulajdonítani.

A könyvben el van mondva a következő történet is: Közvetlenül a német-francia háború befejezése után a herceg fölkereste a szedáni csatateret. Érdekében volt, hogy inkognitóját, amennyire csak lehet, megőrizze. A francziák akkoriban nagyon érekenyek voltak és a herceg egyáltalán nem akarta elárulni örömét sógorának fényes győzelméről. De amikor ki kellett fizetnie hotelbeli számláját, hadsegéde, Teesdale tábornok arra a kellemetlen fölfedezésre jutott, hogy nincs nála pénz. A hercegnél sem volt, há pedig táviratoznak, vége az inkognitónak. Hosszas tanakodás után Teesdale tábornok végre rászánta magát arra, hogy elment a zalogházba és otthagya a maga óráját is, a walesi herceget is.

— **Halálkozás.** Szalai Sztojka Gyula báró, ki a máramarosi legősibb családok egyikének sarja, hosszas szenvedés után január 19-én elhunyt Szarvászón. Szalai Sztojka Gyula báró, ki Máramaros vármegye főlevéltárnoka volt, fia néhai báró Sztojka Imrénének s Perényi Anna bárónőnek. Élete 78-ik esztendőjében érte utól a halál a szívós és edzett bárót. Az elhunyt gimnáziumi és jogi tanulmányai elvégzése után Pozsonyba ment, hol nagybátyja, báró Perényi Zsigmond mellett volt jurátus s a jurátusi évek letelése után, letette az ügyvédi vizsgát. Elhunytát nején kívül fia Sztojka Béla, unokája Sztojka Margit és ennek férje, purkereci dr. Lázár Sándor és nagyszámu rokonság gyászolja. E hónap 22-én délután 2 órakeremetik meg Szarvászón, ahonnan a holtestet a be-szentelés után a falu-szlatinai családi sírkertben helyezik örök nyugalomra. Máramaros vármegye tisztikara báró Sztojka haláláról a következő gyász-jelentést adta ki:

Máramaros vármegye tisztikara a fájdalom igaz érzetével jelenti, érdemes tisztársunknak, Szalai Sztojka Gyula báró főlevéltárnoknak, élete 78. évben Szarvászón folyó évi január hó 19-én délután öt órakeremetik elhunytát. Hosszas és buzgó hivatali működésével mint főszolgabíró, mint főszámvévő és főlevéltárnok, becsületes élettel, mint ember s mint e vármegye legrégebbi főnemese családai egyikének sarja, kivívta a közönséget, mindnyájunk becsülését. — Isten vedd agg tisztársunk mulandó porhüvelyét, nemes emléked megmarad közöttünk. Isten veled!

— **Személyi hírek.** Fülöp kóburgi herceg és Lujza kóburgi hercegné Festetics gróf és grófné neve alatt Nizzába érkezett. Mivel követi őket az egész udvariatrás, valószínűleg hosszabb ideig marad a hercegi pár Nizzában. A belga király és Stefánia özvegy trónörökösne, a hercegné ifjabb nővére, vendége lesz a hercegi párnak. — IV. Ferdinánd toskánai nagyherceg — mint Fiuméből jelentik — ma vissza érkezett Dalmáciából. —

báró Bohnfeld lovassági tábornok, Dalmácia kormányzója, ma reggel Bécs felől Fiuméba érkezett és hajón azonnal tovább utazott Dalmáciába.

— **Kik akarnak honvédek lenni?** A jövő iskolai érvben négy honvéd felső iskola nyílik meg az országban és pedig a honvéd-főreáliskola Sopronban, az új Ludovika-akadémia a Ludoviczeumban s egy-egy honvéd hadapródiskola Pécsen és Nagyváradon. A két első intézetbe 50—50, a két utóbbi iskolába 100—100 növendéket vesznek föl. A közoktatásügyi minisztérium már most felhívja ugy a szülők, mint a tanulók figyelmét ezekre az iskolákra. Különben a tanítványok között lesznek díjmentes, fél fizetéses és egész fizetéses alapítványi helyek, amelyekre a honvédelmi miniszter már az ideig márczius hónapban kirja a pályázatot. Az új iskolákba a középiskolák IV. és V. osztályaiba járó tanulókat vesznek föl.

— **A feleség bűne.** Beregszón, mint tudósítónk táviratozza — Lupeszkú Katalin gazdag paraszttasszony csakánnyal agyonütötte beteges férjét. Az asszony kiszurta férje szeméit és testét vadállatiass dühvel megcsontkította. A gyilkos asszonyt vasra verve Temesvárra szállították.

— **Gyermekkiállítás Budapestén.** A jövő évi nemzetközi gyermekvédő kongresszus alkalmából Budapestén a gyermekügy minden oldalát felölelő nagyszabású kiállítás is lesz Budapestén. A kongresszus kiállítási szakosztálya tegnapi délután alakult meg dr. Kovács Gyula királyi tanácsos elnöke alatt az országos iparegyesület dísztermében nagy érdeklődés mellett. Dr. Kovács Gyula ismertette a szakosztály célját és munkakörét. Egyelőre 5 csoport van tervezve: 1. A szegény gyermekek anyagi ellátása. (gyermeknépkönyvház, menhelyek, gyermekfelruházás). 2. A gyermekek egészségügye. 3. Egészséges és ép érdeklődés elhagyott gyermekek ügye. 4. Testi vagy szellemi fogyatkozásban szenvedő gyermekek dolga és 5. Állandó kényszer felügyelet alatt levő gyermekek ügye (javítóházak, börtönök). A szakosztály elhatározta, hogy a kiállítás kereteit meg bővíti s felveszik abba a csecsemők ápolása, táplálása, kisebb gyermekek szórakoztatása, gyermekjátékok, gyermekirodalom s a gyermekek etnografiájára vonatkozó csoportokat. A kiállítást a kongresszus idején, de lehetőleg szeptember havában tartják meg, valószínűleg a Vigadó termeiben. A kiállítók díszes oklevélkitüntetéseknek kapnak.

— **Jótékony alapítvány.** A Pesti magyar kereskedelmi bank, a Ferencz József kereskedelmi körháznak ügy-alapítvány céljára ezer forintot adott.

— **Antos ezredes halála.** A fővárosban bizonyára még igen sokan emlékeznek Antos Ede ezredesre, a 16. számu huszárezred parancsnokára. Két asszonynak, egy kapitány és egy őrmester feleségének föltékenykedése olyan jeleneteket idézett elő, melyek az ezredet is kompromittálták s lehetetlen volt tovább is tényleges szolgálatban maradnia. Antost felfüggesztették és azután várokozási díjjal rendelkezési állapotha helyezték. A még izmos férfiú Erzsébetvárosban élt nagy visszavonultságban. Most az a hír érkezik, hogy Antos ezredes szívizélhűdésben meghalt.

— **Tűz Ruszton.** A mult éjszaka nagy veszedelemben forgott a boráról híres Ruszt. Eddig még ki nem derített okból kigyulladt egy ház, melynek padlásán sok széna volt összehalmozva. Az égő ház szomszédságában egy fatelep van. Ha a tűz ide is átsap, valószínű, hogy a városka nagy része is áldozatul esik. Szerencsére azonban a tűzoltók és a polgárok nagy erőfeszítése megakadályozta a tűz továbbterjedését, mely ekként csak két házat hamvasztott el. A kár így is jelentékeny.

— **Beduinok támadása.** Suakinből kelt távirati jelentés szerint e hónap 11-én este a Vöröstengerben levő Ras-Turfa felszigetén az osztrák-magyar Pola hadihajó által létesített ideiglenes megfigyelő állomást a beduinok váratlanul megtámadták. A támadást az állomás legénysége, a török tábortól őrséggel együtt, veszeség nélkül visszaverte. Ras-Turfa a Vöröstengerben az arab tengerparton fekszik Massauával szemben, mintegy 310 mérföldnyire Babel-Mandebtől északra. Pott Pál, a Pola sorhajókapitánya, október óta tudományos kiküldetés-

ven a Vöröstengeren van és január elsején tározott el Massauából, hogy az arab tengerpart néhány pontján csillagászati és természettudományi megfigyeléseket tegyen, mi okból az esztözöket minden egyes alkalommal a kiszemelt ponton a partra kell vinni és rendszerint néhány napig ott időzni. A támadás visszaverése után az állomást megszüntették.

— **Tolvaj-stílik.** A tolvajok tudvalegleg nagyon élímes és szemfüles emberek. A mindennapi esetek és működésüknek eredményessége bizonyítja. Azok az esetek, amikor a tiszteletreméltó tolvaj urak csak egy véletlenül összeütköznek az utcán valakivel, azután udvarias pardon-t kérnek, miközben nagy ügyességgel kiveszik az illető zsebéből az órárt vagy a pénztárczát, már a nagyon is közönséges esetek közé tartoznak. Az ilyen közönséges tolvajlás fel sem tűnik már az embereknek. De azok a tolvajstílik, amelyeknek az orosz tolvajok a hősei, igazán nevezetesek. Kötetekre menő történeteket beszéltek már el az orosz tolvajok hallatlan vakmerőségéről. Ujabbán a következő esetek híre jött. *Odesszából* ellopták azt az *ügyüt*, amelylyel a kaszárnyából naponkint deket szokták lövéssel jelezni. Ugyanakkor, fényes nappal ellopták a Sándor-téren álló monumentális díszkapu négy lovának a farkát és helyükbe kályhacsöveket raktak. *Pétervárott* egyik kerületi rendőröknek szobájába törték be, fölnyitották a pénzszekrényt és a benne levő 16.000 rubelt magukhoz vették. Ez is fényes nappal történt, olyan időben, mikor a közvetlen a főnök szobája mellett levő terem tele volt pihenő rendőrökkel. És ezek semmit sem láttak és semmit sem hallottak abból, ami a szomszéd szobában történt.

— **A képtolvaj orvos.** *Pozsonyból* azt táviratozzák, hogy dr. *Lenkei Béla*, aki fölött mint ismeretes, csak a napokban ült törvényt Budapesten abíróság, ma, valamivel Pozsony előtt, felhasználva egy kedvező pillanatot, *Kiugrott a vasúti kocsi*, melyben egy börtönőr felügyelete alatt Bécsbe szállították, hogy az ott reá kimért két évi börtönbüntetést kiöltse. *Lenkei* a kiugráskor eltörte a jobb lábát, de azért volt annyira ereje, hogy négykézláb egy szőlőkertig mászszék és ott elrejtőzött. Ott meg is találták őt, amikor a vonat Pozsonyba érkezésekor az őt kísérő börtönőr lármájára keresésére indultak. A megsebesült szökevényt a pozsonyi kórházba szállították és innen, mihelyt állapota megengedi, tovább viszik Bécsbe. *Lenkei*nek tudvalegleg, ha Bécsben kitöltötte büntetését, nálunk egy évi börtönbüntetést kell elszerveznie, ha ugyan a felsőbb bíróság, mely elé az elítélt felebbezése következében az ítélet kerül, meg nem változtatja az ítéletet.

— **Nemzetiségi mozgalmak az egyetemen.** Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk az egyetem rektorának a szülőkhoz intézett leveléről. A nyilatkozat az érdekelt körökben mély hatást gyakorolt. Mindazáltal téves az a következtetés, mintha az egyetemen a kérdéssé mozgalom már teljesen megszünt volna. Igaz ugyan, hogy az egyetemi ifjak a főkolompokok minapi értekezletein nem vettek részt s hogy a készülődésben levő memorándumról sincsen tudomásuk, de másrészt az is áll, hogy főképp a román ifjak között a bukaresti liga cselszövései még mindig nagy izgatottságban tartják az elemeket. Ha a „*Petru Major*” nevű körökben találkoznak, vagy kávéházban összejönnek, másról, mint nemzetiségi aspirációkról nem is beszélnek. Csakis a *tótokról* lehetne mondani, hogy az ilyen villongások őket nem igen érintik s hogy csak — ugyszólván — divatszertlen usznak emez áramlattal. — *A szerbek* sorában pedig vannak olyanok is, akik ezt a hajszát merőben ellenzik s intik bajtársaikát, hogy a *román liga izgatásával való minden közösséget határozottan utasítsanak vissza*; s románokat nyilvánosan a szerb egyházi érdekek ellenségeinek mondják s bizonyítékul az egyházi javadalmak osztokodására utalnak, mely a szerbekre nézve fölötte káros és érzékeny.

— **Éhínség Szerbiában.** *Belgrádból* táviratozzák: Szerbiának éhínség által sújtott részein, a Morava-vidéken s a paracini és témnicai kerületekben a gabonaárak oly hihetetlen magasságra szök-

tek, amilyenre még nem volt példa az országban. A kukorica métermázsját 30—40 dinárral (frankkal) árulják. A falusi korcsmárosok iszonyu uzsorát üznek, amennyiben ilyen hallatlan áron árúsítják hitelbe a parasztnak a gabonát. A szerb kormány, hogy a föld népének e könyörtelen kiszípolozását megakadályozza, hír szerint ezer vaggon (100.000 métermázsa) kukoriczát vásárol és azt a beszerzési áron osztja ki az inségben sanyló vidékeken.

— **Kényszermagyarosítás.** Egy nagyzebeni lap azt írta, hogy az ottani vasúti alkalmazottakkal közölték, hogy arra az esetre, ha neveiket nem magyarosítják meg, el fogják őket bocsátani, illetőleg nyugdíjazni fogják őket. Ez a hír, mint értesülünk, alaptalan. A magyar királyi államasulatnak sem igazgatósága, sem üzletvezetősége ilyen rendeletet vagy utasítást nem adott ki. Magától értetődik azonban, hogy a hivatali főnökök a vidéken elszórtan élő vasúti alkalmazottaknak kezükre járnak, ha neveiket magyarosítani akarják.

— **Megkerült hajó.** *Trieszti* levelezőnk táviratozza, hogy a *Venezia* nevű magyar hajó, mely nagy ködben *Selvore* közeleében zátonyra jutott, minden baj nélkül megörkezett Triesztbe.

— **Tizenhétéves sikkasztó.** *Léhotai* Zoltán 17 éves kishivatalnok a hazai általános biztosító részvénytársulatnál 500 forintos nyugdíjat kapott lemasolás végett. A nyugdíjat zsebetette s elment Keleti Ó. Lajoshoz, akinek szólott, egyenlítsse ki. Ez egy 500 forintos takarékpénztári könyvet adott át neki. Ó a könyvecske értékét fölvette s nem adta át az általános biztosító társulat pénztárának, hanem megszökött.

— **Egy hisztérikus asszony öngyilkossága.** *Miklós* Pálné, akit hisztérikus bajából a Szent János-kórházban gyógyítottak, ma hajnalban kiszökött szobájából és az elsőemeleti ablakból az udvarra ugrott. Összetörve vitték be a kórház sebészeti osztályába.

— **Egy áldozat.** *Berlinből* hír érkezik arról, hogy a nőemancipáczióknak már áldozata van. Berlin tudományos körökben ugyanis — mint levelezőnk táviratozza — élénk részvétet kelt dr. *Kempin* Emilia asszony esete, aki az asszonyok jogáért a legerélyesebben szállott síkra. *Kempin* asszony, akit Berlin bírái és ügyészei is úgy ismeretek, mint éleseszű jogászt, ezelőtt Zürichben a büntetőjog magántanára volt és itt német-angol-amerikai ügyvédi irodája is volt. Gyógyíthatatlanul beteg férjéről és négy kiskorú gyermekéről kellett gondoskodnia. Erre nem volt elég ügyvédi irodájának a jövedelme, nemsokára nagy anyagi gondokkal kellett megküzdenie és ezek annyira hatottak a nagytehetségű asszonyra, hogy *megörült*. A szerencsétlenül tébolydába kellett szállítani. Az orvosok elmebaját *gyógyíthatatlannak* mondják.

— **Kriegner-féle Akácia arczcímere 1 forintért, szappan 50 krajczárért kapható országsterre a gyógyszerárakban.** Főraktára: Budapest, Kálvin-tér, Korona gyógyszerár.

A tiszt urak barátója.

Elegáns fiatal asszonyt kísértek be tegnap a főkapitánysághoz.

Ismert alakja volt a korzónak és a fesztelenebb tiszt társaságoknak, a kerepesi-ut egyik fényes kávéházában, amelyet délutánonkint orfeumi és nem orfeumi divák egyaránt nagyon látogatnak, sűrűn megfordult. Sokáig elüldögélt egy-egy terjedelmes asztalnál, körülötte a fiatal kadétkból, tényleges és tartalékos hadnagy urakból valóságos udvar képződött. Mert nagyon szerette a hadsereget. Rokoni kötelék fűzi hozzá, mivel hogy boldogult férje is katona volt, krencsi-gosztonyi Gosztónyi Béla császári és királyi őrnagy.

Lőgalább ő így mondta mindig s a fiatal kadétk, a tényleges és tartalékos hadnagy urak összeütötték bokájukat a név hallatára. Teringettét, armális hölgy, valóságos császári és királyi őrnagyné és fiatal és szép!

Boldogan csókolgált kezét, akiket a szolgálat elparancsolgatott egyenkint az asztaltól:

— Holnap, a vizontlátásra, nagyságos asszonyom!

Csak annak nem jutott a vizontlátás reményének édességéből, akinek megengedte a legfelsőbb

szolgálat, hogy utolsó legyen a távozók között, mert a nagyságos asszony rendszerint otthon felelte a tárczáját. A pillanvati pénzavarából való szíves kimentésért, igaz, hogy hálás volt, de mindig megválogatta, hogy kívül szemben. Ez pedig a többség véleménye szerint nem volt egészen korrekt dolog, mivel a hadseregben az igazságosság a főkötelesség. A mult esztendőben költözött Budapestre, ezelőtt Bécsben, Grácban lakott, hogy minő körülmények között, arra nem igen szeretett felelni a kérdezősködőknek.

— **Elég, ha megmondom, hogy én Vidraszka** Madelaine vagyok, Franciaországban Evilleben születtem huszonhárom évvel ezelőtt s gróf *Braniczky-né*, később pedig özvegy gróf *Dessewffy-né* volt a gyámányám. Ezenfelül, hogy semmit se hallgassak el, van egy kis birtokom Romániában, amiből havonta 300 forint jövedelmet huzok. Ebből okoskodjak ki, hogy hogyan életem.

Néhány nappal ezelőtt mintha elünt volna, nem látták sehol, ahol eddig rendszeren megfordult. Sejtette, hogy dolga lesz a rendőrségnél, ez pedig mindig kellemetlen. Fordult ugyan elő már ilyesmi vele nem sokára azután is, hogy Budapestre költözött, de akkor szerencsére rövid ideig tartott.

Seligmann Zsigmond jelentette most föl amiatt, hogy egy magas rangú urnő megbízottjának adta ki magát, ékszer vásárolt tőle hitelbe és azután sietve eladta. 55 forint 50 krajczáros csalásról van itt csak szó, de egy nagy sereg pinczér-és vendéglői számla is akad még a rovásán, mert mindig szállodában lakott és étkezett, de sehol sem fizetett.

A rendőrségnél ugyanazt a nacziólet monddotta be, amelyet társágokban emlegetett. Bebizonyították neki, hogy Gosztónyi nevű őrnagy 1867. óta nem volt sem a közös hadseregben, sem a honvédségnél, hogy Pusztá-Kerekudvaron, ahol állítólag egybekeltek, sommiféle hivatalos bizonyíték nincs az esküvőre nézve, s azonban ragaszkodik ahhoz, amit mondott.

— Kiderítettük, hogy őn *Dományi* Gizella, budapesti születésű, 31 éves s édesapja szücs-mester volt.

— Nem igaz.

Behívják a testvérbátyját, mondja meg ennek a szemébe.

— Giza, hát megtagadsz engem, fivéredet?

— Micsoda tolakodás. Ön nekem nem rokonom.

S emellett a tagadása mellett megmaradt a kihallgatás egész során, a szembeállítás után is.

Az elegáns asszonyt a rendőrség fogva tartotta s talán már holnap át is adja az ügyészségnek, ha ugyan addig még néhány viselt dolga ki nem derül.

A csongrádi plébános esete.

Hegyí Antal csongrádi plébános alaposan letárgyalta magát. Mai lapunkban csongrádi tudósítónk távirata alapján megtört róla, hogy egyházi hatósága bizonyos misepénzek elkezelése miatt *elmozdította állásából*.

Hegyí Antal évek hosszú sora óta azon iparkodott, hogy megférhetetlen magaviseletével mentől több ellenséget szerezzen magának. A helyett, hogy kötelessége szerint a békét hirdette volna szóval és cselekedettel, valóságos életeleme volt az izgágaság és a háboruszkodás. Ha őt nem bántották, bántott ő másokat s hogy okvetetlenkedő természetének szabad folyást engedhessen, lapot és nyomdát szerzett magának és abban marcangolta felebarátait és polgártársait.

Nagyon természetes, hogy ilyen lelki berendezés mellett nem igen maradt sem ideje, sem kedve, hogy a gondozására bizott hívek lelki ügyeit kellően ellássa. Azután meg azok, akiket a legridegebb módon támadott, sem maradtak adósok, hanem ugyancsak visszavágtak, többnyire nyomtatásban s nem valami felemelő érzés lehetett a híveknek, amikor a legrettegetesebb becsületsértések jelentek meg a lapokban az ő lelkük pástöréről.

1894-ben történt, hogy *Hegyí* Antal a *Tiszavidék* című lapban azzal a címmel, hogy „*Egy ur, aki polgárilag akar párosodni*”, nekirontott egy családnak s meghur,

czolta azt a nyilvánosság előtt. Erre *Sóhlya* Gyula városi főjegyző a következő nyilatkozattal riportozott:

Késégtelen dolog, hogy

Hegyi Antal plébános, a „Csongrádi Közlöny” szerkesztője, akkor, midőn bandita módjára a családi szentélybe hivatalosan belép, a közvélemény s különösen az érdeklőt családtagokat félrevezetni igyekszik s galád cselekménye színterét saját lapját használni nem meri.

Hogy Hegyi Antal plébános elég jellemtelen arra, hogy tisztességes nők jó hírét arcátlanul meghurcolja.

Hogy Hegyi Antal plébános elég gyáva az egyéni családi életében orvul, gyalázatosan megtámadni.

Mindzeknél fogva tehát én Hegyi Antal plébánost, mely utálatom mellett a nagy közönség megérdemelt megvetésének ezennel átadom. Csongrádon, 1894. július 25. *Sóhlya* Gyula, városi főjegyző.

Ugyanebben az időben a *Csongrádi Lap* „Az arcátlanúság netovábbja” című cikkében firtatni kezdett bizonyos svájci misepénzeket, amelyeknek árát Hegyi Antal plébános állítólag 22567 forint értékben jogtalanul eltulajdonította volna.

A *Csongrádi Közlöny* ebben az időben a következőleg védelmezte ez ellen a vád ellen Hegyi Antalt:

„Ime tehát, tisztelt olvasó-közönség, a büntető-törvénykönyv hiányossága. Ha Réti főszolgabíró büntetlenül sikkaszthatta el a rétfelosztási iratokat, hogy lehessen Hegyi Antal büntethető, aki csak 9740 frankot nem akar elszámolni. Kérjük tehát a közvélemény ítélő széke előtt Hegyi Antal felmentését már azon indokból is, mert a svájci papok, mint megbízók, ellene az eljárás megindítását nem kérelmezték.”

Már most mi az a *misepénz* (stipendium, intentio, manuale, cleomosyna misarum)?

Ez az a pénzösszeg, amelyet a katolikus hívek az áldozó papnak adnak, hogy szándéknak megfelelően szent miseáldozatot mutasson be. Az egyház a misedíjak körül a következő szigorú intézkedéseket tette:

A misedíj 50 krajczártól egy forintig terjedhet. Nagyobb díjat követelni nem szabad. Egy miséért többrendbeli díjat elfogadni nem szabad. A *misével uzsoráskodni szigorúan tiltva van*. Az, aki kevesebb misepénzt ad át másnak, mint amennyit ő kapott, kiközösítetik. A misét meghatározott időben, vagy ha az meghatározva nem volna, lehetőleg rövid idő alatt kell elmondani és pedig abban a templomban és annál az oltárnál, ahol azt a misétet ki-vánja. A mondott miséről és a kapott misedíjakról *el kell számolni*.

Ugy látszik, ebben az utolsó pontban találtak Hegyi Antalt vétkesnek s enyhítő momentumokat meg nem igen talált az ő életmódjában és viselkedésében, mert hisz mindenki emlékezik arra a durva hangu röpiratra, amelyet Hegyi Antal az ő megyés püspöke, Schusztner Konstantin ellen kiadott.

Mindzek a dolgok arra indították a szenteszték, hogy a legszigorubb büntetéssel sújtsák a magánról megfélemedezett plébánost: a *plébánájának az elvesztésével*.

Ezzel az ítélettel a bolányoknak hosszú sorozata ér véget. Hegyi Antal ugyanis nem csak a püspökével gorombáskodott, hanem a híveivel is, akiket több ízben a *feszülettel vert föbe*. Megtörtént egyszer az is, hogy *Keniczky* harangozót és *Magdics* szülésznőt a nagynise alatt a hívek előtt felpofozta. A brutalitásból valósággal sportot csinált ad *ma-iorem Dei gloriam*.

Elmozdításának hivatalos aktusa tegnap délután négy óraker történt meg. Ekkor érkeztek meg a szomszédos Félégyházi kocsin a váci szenteszték hivatalos megbízottjai: *Agocs* János apátplébános püspöki biztos, *Droppa* Károly adminisztrátor és *Jakóbovics* Géza segédlelkész, hogy Hegyinek az ítéletet kézbesítsék. A kézbesítésnek ezt a szokatlan formáját is azért választották, mert a szenteszték háromszor idézte maga elé Hegyit, aki azonban egyszer sem jelent meg. Feltűnő dolog az is, hogy a szenteszték küldöttjei mindhárom hatal-

mas herculesi természetű papok, akik okvetellenül nyomatékot is tudtak adni szavaiknak. Hogy a szenteszték, tekintettel Hegyi izgága természetére, gondoskodott bizonyos akadályok elhárításáról, mutatja az is, hogy sürgönyileg felkérte az alispáni hivatalt, hogy a püspöki megbízottaknak a szükséghez képest adjon közigazgatási segítséget, ha Hegyi a plébániát nem akarná átadni.

Hegyi Antalnak meghagyták, hogy azonnal utazzék Vácra ad *audiendum verbum*.

Abban, hogy éppen Droppa Károlyt nevezték ki Hegyi helyébe adminisztrátornak, van egy kis maliczia, mert Droppa Károly volt az, akit Hegyi annak idején a parókjáról kimart s más plébániába áthelyeztetett.

A második Gyurkovits-leány.

A jó házassághoz nem kell hozomány.
Példa erre valamennyi Gyurkovits-leány;
Aki az urak közt nősülni akar,
Az beszéljen a mamával még pedig hamar.

A IV-ik kerületi járásbíró előtt ma egy szépen, harmónikusán megindult idill utolsó akkordjai hangzottak el. Az idill Ós-Budavarában indult meg s oly szép volt, aminőt nem irt sem Virgil, sem Ovidius Názó. A vég! — oh, azok a végek, mind csunyak! A kolbásznak is egyik javithatatlan tulajdonsága az, hogy nemcsak eleje, de vége is van. Szakasztott ilyen a természete az idillnek is. És minden vég szomorú, különösen, ha Ós-Budában kezdődött.

Milyen más volt a szituáció akkor és minő más volt ma!

Akkor ő, a hirtelenszöke rózsás arcú szépség, mint a második Gyurkovits-leány, édesen csiripelte fenn a színpadon a szebbnél-szebb kuplékat: a Náczit, meg a bicikli-nótát és sok más egyebet, ő pedig, a nagy Ő, lent hallgatta a szemével a mennyei muzsikát. Most pedig mint halálos ellenségek állanak egymással szemközt, mindgyiknek oldalán ügyvéd s szemben az igazság őre, a zord bíró.

S a felperes, a kis ő előadta panaszát, mely rövid volt s velős s hangzott ekképen:

— B m Gy . . . a ur, aki foglalkozására nézve börziánér, de hajlandóságai tekintetében esztétikus, két szoba finom rokokobutoromtól fosztott meg. Adja vissza tehát a butort, vagy fizessen 500 forint kártérítést.

Erre előállott az alperes, aki börziánér és esztétikus s mint egy modern Mefiszto, a tagadás nem szokatlan terére lépett. Tagadja, hogy elvette volna a kisasszony butorait, mert azok a saját butorai voltak, amelyeket csak használatra engedett át a kisasszonynak, ellenben állítja, hogy a felperes szépségét évekig bámulta és bámulja még ma is.

Most előállottak az ügyvédek. A felperest dr. Wellisch Lajos, az alperést dr. Kollár Izor képviselték. Dr. Wellisch állított és bizonyított, dr. Kollár ellenben csak tagadott, de ezt nagy mértékben cselekedte. A szöke felperes egy ideig csak hallgatta a merész állításokat és a konok tagadásokat, de már később nem állhatta meg, hogy bele ne szóljon a beszédekbe. A kegyetlen bíró azonban beléfojtotta a szót azzal az irózatos fenyegetéssel, hogy kiűrteti a termet.

Több se kellett alperesnek. Tagadott tovább szenvedélyvel, lelkesedéssel és kitartással és annyira belejött, hogy alig tudta abbahagyni.

A tagadással szemben a szép Gyurkovits-leány ügyvédjének kellett volna bizonyítani, de a kis szöke meghuzta a kabátját, hogy ő akar beszélni. Az udvarias ügyvéd ehhez az óhajához keresett és csakhamar talált egy paragrafust is s megkérte a bírót, hogy engedje meg a felperesnek, hogy megtehesse a megjegyzéseit.

A bíró azonban zordonan így szólt:

— Ha itt van az ügyvéd, hát arra van itt, hogy beszéljen, majd ha esküdni kell, akkor a felperes esküszik, ha ugyan kedve tartja.

És jő dr. Wellisch Lajos elkezdett beszélni s beszélt, beszélt sokáig mindenfélét. A bíró pedig megdöbbenve hallgatta, hogy a jó svádájú precíz jogász minő komplikált ballet-evolúciókat végez egy láthatatlan forró kása körül, mint vesztiget el a beszédeknek a fonalát és beszél mindenről másról, csak a tárgyról nem s bizonyítgat oly dolgokat, amelyeket senki sem tagadott.

— Hm, hm! mond a bíró elgondolkodva. A dolog mégis bonyolódottnak látszik. Szükségessé válik a felperes kihallgatása, amit a bíróság ezennel elrendel.

Győzelmese mosoly játszadozott a második Gyurkovics-leány ajkai körül. Kecseseen odalibbent a zord bíró elé s dallamos hangon előadta, amint következik:

— Gyurkovics-leány voltam a nyáron Ós-Budában, a sorban balról a második. Az összes urak bámulták szoliditásomat s úgy hívtak: a szöke angyal. Tehát én is elénekelttem mindennap azt a kuplé-refrain:

Aki az urak közt nősülni akar,
Az beszéljen a mamával, még pedig hamar.

Egyszerre csak egy ur a nézőtérrel felkiáltott a színpadra, hogy ő bizony házasodni akar és kéri a mama adresszát.

Ránéztem, ő visszavágott a szemével.

Élénekeltük a második strófát s az az ur megint felkiáltott, hogy hol a mama adressza?

Előadás után ismerkedni akart, ami némely nehezég után meg is történt. Ennek örömére pezsgőt rendelt s minden pohár után hangsúlyozta, hogy ő józan korában holnap és holnapután is megmarad a szándéka mellett, de mondjam meg a mama adresszát.

Gondoltam magamban, az igazi szerencse mind ilyen véletlenül kezdődik, én úgy is férjhez akartam menni, majd megőrül a mama, ha egy komoly kérő jelentkezik s megmondtam ennek a kövér urnak, hogy hol és mikor beszélhet a mamával.

Ő másnap egészen józanul el is jött, beszélt a mamával és kijelentette neki, hogy ő engem elvesz. Én örömmel beleegyeztem, a mama is és ő hozzáfogott a házasság-berendezéséhez. Gyönyörű butorokat vásárolt, amelyek sok ezer forintba kerültek, ezekkel berendezett egy lakást s havi gázsit adott, hogy legyenek továbbra is becsületes leány . . . olyan, mint eddig voltam. Mert kérem, én tisztes leány voltam minden tekintetben — tessék elhinni, bíró ur. Meg lehet kérdezni különben az urakat Ós-Budából is.

Azután jó embernek mutatta magát az én jövődöbeli férjem. Minden nap más valami ajándékot hozott s mondhatom, alig . . . alkalmatlan-kodott.

Mikor aztán a lakásban az utolsó szög is a helyén volt, egyszer csak azt mondta . . . igen, csak azt mondta, hogy kezdjük meg a házasságot . . .

Én nagyot néztem rá, mert nem érttem, hogy mit akar és azt kérdeztem tőle, hogy hát a paphoz mikor megyünk. Ő erre megvetően mosolygott s azt mondta, hogy az a legkevesebb, elne-gyünk majd, ha szép idő lesz. Különben, ha majd meghal a gazdag nagybátyám, akitől milliókat örökölnék, tudod, az a vastag vörös ur, aki a múltkor meg akart ölelni s a parókája félrecsuszott a fején, akkor majd elmegyünk a paphoz.

— Oh, kedves barátom, mondám én erre neki kerekén és határozottan, én nem — hitelezek.

Ez az ur azonban — s itt a szöke Gyurkovits-leány — a sorban a második — egy lesújtó pillantást vetett alperesre — egy cseppet sem volt meglepve, kivett a zsebéből papirost s ráírta a következőket:

„Én, B. Gy. elismerem Fl. E-t az én törvényes feleségemnek és kötelezem magamat, hogy bátyám halála után ezt a papnak is el fogom mondani.”

Le voltam győzve. Ennek nem tudtam ellentálni. (Zokog. A bíró, az ügyvédek irigy pillantásokat vetnek alperesre, aki zavartan pedi a bajuszát.)

Azután békében eltűnt egy darabig. De ő (s ismét egy lesújtó pillantást vetett az alperes felé) feltűnően kezdett. Napról-napra szcénákat csinált, kinezott. Végre meguntam a dolgot s tünetőleg kezdtem foglalkozni egy cousineommal, aki mérnök a magyar államvasutaknál. Egyszer hazajött s a mérnököt ott találta nálam. A mérnök a lábaim előtt térdelt és turbékolott. Valóban nem tett egyebet. És ő elrohant. Másnap délben hordár állított be hozzám, hogy egy ur vár a kapu alatt. Aha

gondoltam magamban, békülne már. És lesiettem a kapu alá. Ott azonban nem volt senki. Mire visszatertem, a lakás ajtaja be volt zárva s ő (ismét egy lesújtó pillantás) belülről egy rakokofouteilen ülve kifelé kiabált, hogy menjek oda, a hova nekem tetszik. Ide ugyan többé nem teszem be a lábam. (Zokogva.) S a nyomorult a szép butoraimat is megtartotta magának. S mondja csak, bíró ur! Ugyebár ő köteles engem elvenni, mert hiszen írásba adta. De majd megtanítom én. Bepereltem a büntető járásbíróhoz is, mert azt mondta, hogy én is olyan vagyok, mint a többi.

Ez pedig nem igaz. Kérdezze meg csak a bíró ur az urakat Ós-Budában. Kérem vissza a butoraimat.

A bíró az egész vallomásra csak annyit irt a jegyzőkönyvébe:

„A felek érdemben tárgyaltak.”

Azután elhalasztotta a tárgyalást, mert újabb tanukat kell kihallgatni. A szőke Gyurkovits-leány egy utolsó lesújtó pillantást vetvén az alperesre, ügyvédje karján távozott.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Kamarazene. *Mozart* klarinét-ötöse, amelylyel *Hubay-Popperék* megkezdtek mai hangversenyüket, a „Don Juan” költőjének egyik legbájosabb története. Nincs szükség arra, hogy fölfedezzük, de igézete alól nem szabadulhatunk. Mennyi édes, behizelgő fordulat minden periodusban, a derűnek és melegségnek mily gazdagsága az, amely mind a négy tételéből árad! A klarinét természetét *Mozart* csodálatos módon ismerte föl: karakterének minden hangulatalemét felszínre hozta és beleszötte a vonások játékába. Az előadók azonban még egy-két próbának jó hasznát látták volna, nevezetesen az utolsó tétel gyönyörű variációi elmosódtak. A műsor második száma *Spohr* es-dúr szonátája volt. A hárfára és hegedűre irt duonak nincs meg ugyan a szigorú eszhetikái varázsa, de brilliánsul van dolgozva. A hárfarészt *Kastner* Alfréd kitünően játszotta. *Csajkovszky* es-moll quartettje nem tartozik az orosz zeneköltő kimagasló művei közé. Rapszodikus jellegű; a poéta szíve csak elvétve szólal meg benne, míg *Csajkovszky* sziporkázó szelleme egyedül a Scherzoba szorult. A művészirtsaság gondos előadásban mutatta be.

* A nők nemzetközi színháza. Ezen a czímen Párisban egy társaság áll fenn, amely csakis nőiörök darabjait adhatja elő. Most színrehozták a Nouveau-Théâtre-ben Meyerheim Jane és Rell Serge asszonyok „L'enfant du mari” (A férj gyermeke) czímű rémdrámáját. Amíg azonban a nőiörök ehhez hasonló művekkel lépnek a nyilvánosság elé, erősebb nembeli kartársaiknak egyáltalán nem csinálnak konkurrencziát.

* A Magyar Színház ujdonsága. A Magyar Színházban a többszörös hetegeskedések miatt az ujdonságok színrehozatalának sorrendjét megváltoztatták. A legközelebbi ujdonság, melynek február 1-én lesz a bemutatója, *Bokor* József három felvonásos énekes bohózata, a *Dupla feleség* lesz, a kettős női főszerepben *Vlád Gizellával*. A daraból most folynak a próbák. Ezután fogják színrehozni *Rákosi Viktor* fordításában a *Piperlin* czímű énekes vígjátékot, *Hervé* muzsikájával.

„Ville Morte.”

— Sarah Bernhardt legújabb szerepe. —

A „Ville Morte” nem francia darab: *Gabriele d'Annunzio*, az olasz dekadentista iskola vezére irta. De olasz színpadon még nem került színre, a párisi *Renaissance-színházban* pillantja meg először a lámpavilágot, a női főszerepben *Sarah Bernhardt*-tal.

A „Ville Morte” még kézirat, de Párisban már hónapok óta beszélnek róla. *Duse Eleonóra* volt az, aki fölkelte a francziák érdeklődését az olasz színpadi irodalom iránt, míg, hogy ő maga a modern színműtől állítólag átpártolt az antik drámához, épen *Gabriele d'Annunzio* szüggerálásának volt az eredménye.

A „Ville Morte” eszméje akkor támadt *Gabriele d'Annunzio*ban, amikor ezelőtt három évvel Görögországban járt. *Mykenas* romjai között lelkét

megragadta a régi világ komoly nagyszerűsége. E pillanatban Olaszország legmodernebb költője érezte, hogy egy darab antik szellem elevenül meg benne. És elhatározta, hogy ír egy drámát ó-görög mintára. A végzet, az örök emberi nem hat-e ma is épen úgy, mint évezredekkel ezelőtt?

Megírván darabját, *Agamemnon* régi székvarosának hátterét, a „Ville Morte”-ot meghagyta. Ide vetődik *Alessandro* fiatal vak nejevel, *Annával* (ez a nagy *Sarah* szerepe) és *Alessandro* barátja, egy *Leonardo* nevű fiatal archeologus a nővérevel, *Bianca* Máriával.

Leonardo ásatásokat rendez, föl kutatva az atridák fejedelmi sírjait. *Alessandro* szíve lánggyul *Bianca* Mária iránt, ez viszozozza érzelmeit, de a szegény vak nőre való tekintettel titkolja. *Anna* azonban a világtalanok finom ösztönével csakhamar mindent kitalál. A két barátó épen együtt van, mikor *Leonardo* egy sétáról hazatér és virágot hoz. A csokrot át akarja adni nejeének, de ez sejtí, hogy a virágokat kinek tépte, tehát arra kéri, hogy tüzze inkább a fiatal leány keblére. Egy holt pacirta is van a kezében. *Leonardo* elmondja, hogy dalt zengve tört a madárka a kék ég felé, ő szemével követte, amikor csattogó dala hirtelen elakadt és holtan zuhant le a magasból. A boldogságtól és vágytól meg-hasadt a szíve.

A korai halál szimbolikus hangulata fogja el a társaságot, szemlélve a kis áldozatot. A megilletődés csöndjét vidám hangok szakítják félbe: a sirokat fölfedezték, gazdag lelet vár a tudós kutatókra.

A második felvonásban bekövetkezik az, ami el nem kerülhet. A szerelmesek megvallják egymásnak nyíltan, hogy szívük olthatatlan szomjúságban ég. *Alessandro* egyedül találja *Bianca* Máriát a napfényre hozott urnák és régiségek közt. Forró csókot nyom a fiatal leány ajkára. *Anna*, mintegy sejtetelemtől kergetve, rohan be, meg fogja férjének meleg kezét és barátójéhez meg így szól:

— Jer, csókolj meg! . . . ajkad ég! . . .

Bianca megzavarodva és szégyenpírral az arczán, szokik el. *Anna* elhatározta, hogy nem állja útját a szerelmeseknek.

Ámde mindennél borzasztóbb, hogy *Leonardo* is bűnös szerelemre gyul saját huga iránt. A bűnös láng egyre emészti és egyre jobban megmérgezi kedélyét.

A harmadik felvonásban a vak nő elmeséli öreg dajkájának élete történetét. Szól ifjuságáról, első szerelméről, de most mindennek vége, *Alessandro* szívét nem nyeri többé vissza. Le kell mondania, meg kell halnia. De vajjon *Bianca* Mária elég ösztintén, elég odaadóan szereti-e *Alessandro*t? Ez a gondolat tépi. És *Bianca* feltárja előtte szívét. *Alessandro*t lángolóan szereti.

— De azért nem vagyok bűnös, szól a leány. És tiszta is akarok maradni. Né hagyj el, mert nem akarok vétkezni! . . .

A negyedik felvonásban *Leonardo* arra a tudatra jő, hogy *Bianca* három embert tesz szerencsétlenné. Őt is, *Annát* is, *Alessandro*t is. És erre a boldogtalan, ártatlan leányt, aki szintén csak a halált tekinti megváltójának és nem is ellenkezik, először szép hosszú hajával megfojtja, aztán beleveti a kutba.

Az utolsó felvonásban *Bianca* Mária holtteste ott fekszik a perzsa kútnál, *Leonardo* hideg nyugalommal meséli barátjának, hogy: „Meg kellett történnie. Az egyetlen mód volt arra, hogy tiszta maradjon, hogy a végzet szörnyű folyását megakaszszuk. Az átkot, amely évezredek óta be volt börtönözve e sirokban, mi újra földidétük!”

A félelemtől üze jó *Anna*. Szólítja férjét, majd barátójét. Ekkor lábánál érzi a holttestet, egész lénye megborad a nagy fájdalomban és, oh csoda, a rázkódás lehellatta szeméről a szürke fátylat és könyveibe belevegyül az öröm repeső hangja: — Látok, látok! . . .

Ez a „Ville Morte” meséje.

Látóval, hogy mint az ó-görög tragédiákban, itt is az elkerülhetetlen végzet hatalma lép előtérbe. Hogy a modern néző megnyugodhatik-e a fatalisztikus gondolatban, természetesen más kérdés.

FŐVÁROS.

(Szemle a közbárhídon.) A főváros a közbárhídat új vágó csarnokkal bővítette. Ebben a le-vágott marhát azonnal megnyuzhatják s a húst, csigákra téve, rögtön vitethetik a Lütőkbe. A csarnokot ma vette át a marhavásári bizottság, amely délelőtt *Hermann Béla* tanácsnok vezetése alatt kint járt a vágóhid telepén. Megszemlélte az új épületet, végignézett egy próbavágást s egyhangulag kijelentette, hogy — az eredménnyel meg van elégedve.

(A szemét.) A tanács közegészségi ügyosztálya a házi szemét eltakarítására nézve újítást tervez. E szerint a szeméket nem rakják le a főváros határában, mint eddig, hanem elégetik. A közegészségre káros anyagokat, amelyek a szemétben vannak, így teljesen megsemmisítenék. A fővárosnak azonban a szemét fuvarozásra szerződése van s míg ez le nem jár, addig az újítás életbeléptetéséről alig lehet szó.

(A második kerületi választás.) A bíráló választmány ma délután ismét a második kerületi választással foglalkozott. *Steiger Gyula*, *Horánszky Nándor* és *Kléh István* felszólalása után helyben hagyta az igazoló választmánynak azt a határozatát, amelylyel a választást megsemmisítette s ha a határozat jogerőre emelkedik, az összes iratot átteszi a törvényszékhez.

(A középítési bizottság.) A főváros új középítési bizottsága ma délután megtartotta első ülését *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester elnöklése alatt. Megalakították a magánépítési vízvezetési, kövezési, csatornázási, világítási, kisajátítási és a légszesz fűny-fokát vizsgáló albizottságokat.

VIDÉK.

(Lesz-e kormánybiztos Fiumében?) Határozott formában híresztelik Fiumében, mint tudósítónk táviratozza, hogy már a napokban kormánybiztos neveznek ki, miután rappresentanzát hosszabb ideig nem választanak. Kormánybiztosnak többeket emlegetnek a volt városi liberális képviselők és állami hivatalnokok közül. Más verzió szerint a városi ügyek vezetését az interregnum idejére gróf *Szapáry* László magának tartja fenn, a miniszterelnök legutóbbi rendelete értelmében. Gróf *Szapáry* kormányzó egyébként ma a susaki polgármestert és a kerületi főnököt látogatta meg. A kormányzó holnapután este Budapestre utazik.

(Telefon Torontál vármegyében.) A délvidéki telefon-hálózatot már elkészítették s a hét folyamán adták át a közhasználatnak, így aztán *Módos*, *Bánlak*, *Török-Kanizsa*, *Nagy-Szent-Miklós*, *Párdány*, *Csenej*, *Török-Becse*, *Zsombolya*, *Nagy-Becskerek*, *Nagy-Kikinda* és *Szeged* telefontal érintkezhetnek egymással.

(Kereskedelmi akadémia átadása.) *Nagyváradról* írják: Az ottani kereskedelmi felső iskola, melyet 1888-ban kormányhatósági jóváhagyással *Popper N. János* igazgató alapított s mely egyike e nemben a legjobban felszerelt szakiskoláknak, — gazdát cserélt. A magántulajdonból egy hatalmas erkölcsi testületnek, a „*Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok*”-nak tulajdonába megy át. E részben a tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy csak napok kérdése a szerződés végleges megkötése. Ugy a „*Kereskedelmi Csarnok*”, mint *Popper N. János* igazgató jelentést tettek a közoktatásügyi miniszteriumnak a fontos missziót teljesítő szakiskola jogviszonyainak végleges rendezéséről.

(Közigazgatási ülés.) Sáros vármegye köz-igazgatási bizottsága a minap tartotta rendes havi ülését *Szinyei-Berse* István főispán elnöklése mellett. A választmányok és az albizottságok megalakulása után következtek az egyes jelentések, melyekből kiemeljük a pénzügyigazgató jelentését. Eszerint a múlt év december havában befolyt egyenes adóban 48.286 forint 83 krajczár, vagyis 15.880 forint 44 krajczárral kevesebb, mint az 1896. év megfelelő időszakában; hadmentesség adóban befolyt 2598 forint 87 krajczár, vagyis 187 forint 44 krajczárral kevesebb és bélyeg- és jogilletékekben is kevesebb folyt be és pedig 2216 frt 23 krajczárral, mint az 1896. év hasonló időszakában. A főorvos jelentése szerint a kanyaró és vörheny sporadikusan fellépett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Az aninai vérengzés. A fehértemplomi törvényszék e hó 21-én vonja felelősségre azokat az aninai bányamunkásokat, akik a múlt év elején a bányagazgatóság ellen felzendültek és a segélyre kirendelt csendőrökkel összetűztek. Huszonnyolc munkást helyeztek vád alá hatóság és magánosok elleni erőszak büntette miatt.

A vádhatározat következőleg ismerteti a tényállást:

Az osztrák-magyar államvasút-társaság 1897-évtől kezdődő érvényességgel az aninai bányára vonatkozó társláda alapszabályait a munkások terhére megváltoztatta. Felemelte ugyan a munkásoknak azt a heti járulékát, melyet a társládába befizetni tartoznak, a heti bér 5%-áról 7%-ra, a nyugdíj-igény beállítását azonban negyven évi szolgálat után való időre szabta meg, bár előbb már a harmincz éven át dolgozó bányamunkásnak is volt igénye nyugdíjra. A munkások, akiknek keresménye az utolsó években állítólag csökkenett, nem nyugodtak meg a változott helyzetben, főképp azért, mert azokat az ő megkérdezésük nélkül csinálták. Azon kezdtek hát, hogy kérvényeztek, majd deputációban jártak a bányagazgatóságnál, utóbb pedig a kormánynál s végül kimondták a sztrájkot.

Willigen Sándor gyárigazgató január 20-án Aninára érkezett s amint a bányászok ennek hírel vették, több ezer főnyi tömegben gyűltek össze az igazgatósági épület előtt s a régi alapszabályok helyreállítását követelték. Az igazgató kijelentette, hogy csak akkor tárgyalhat a zendülő munkásokkal, ha csendben eltávoznak s aztán maguk helyett néhány bizalmi férfit küldenek a megheszlésökhöz. Ez meg is történt. A bizalmi emberek nemsokára azzal a hírrel érkeztek vissza társaik közé, hogy az igazgató megígérte a munkások jogos kérésének támogatását, addig pedig, míg e tárgyban az igazgatóság ülése dönt, felfüggeszti az új szabályok érvényességét.

A tömeget nem elégítette ki az igazgató eme kijelentése. Azt felelték, hogy ez csak afféle szóbeli ígérlet, írást adjon nekik. Az igazgató sok hiábavaló szó után erőlyesen lépett fel, amennyiben alkalmazottai és az időközben kivonult csendőrökkel a munkásokat, akik mindjohban előrenyomultak az igazgatóság hivataloszája felé és fenyegető magatartást tanúsítottak, visszazsorítani rendelte. A dulakodásban vérszemelt kapott a tömeg, hatalmas közaport boesájtott az igazgatósági épületre s mind veszedelmesebb izgalomra ragadtatta magát. Eközben két munkás megtámadta Belló Lajos csendőrhadnagyot, aki látva a fenyegető veszélyt, tüzet vezényelt s a csendőrök intadaddig löttek, míg a fölizgatott nép egészen vissza nem vonult. Menekülésük közben kit elölről, kit hátulról ért egy-egy gyilkos golyó. Tizenegyen a munkások közül életükkel fizettek, huszan pedig súlyosan megsebesültek.

— Halálos ítélet. A petrinjai (Zágrábmege) törvényszék gyilkosság büntette miatt *kötélhalálra ítélte Barjaktárovics* Vasa földművest, aki tizenegy esztendővel ezelőtt szomszédját, *Gibanicza* Pétert az ahlakon keresztül agyonlötte.

— A szerb-elemér! lázadás. A nagybecsereki törvényszék ma folytatta a végtárgyalást a szerb-eleméri vérengzés dolgában. Kihallgatják többek között *Milosev* Vladint, aki azt vallotta, hogy maga *Iszák*ov bíró bujtogatta a parasztoakat. A bíró szembesítettvén a tanuval, megmaradt tagadása mellett. A mai végtárgyaláson Iszákov bíró ellen sok terhelő adat merült fel.

Szimon Anna gyilkosa.

Flippopolisz, január 20.

Ujból foglalkozik tehát a bíróság a szerencsétlen énekesnőnek, Szimon Annának a meggyilkoltatásával. Bojcev kapitány — mint már jelentettük — ismét a bíróság előtt áll. Bojcev még mindig nem gondol arra, hogy el van voszve, valószínűleg azt reméli, hogy az udvarnál betöltött magas állása folytán elhatározó befolyások érvényesülnek majd az érdekében. Ő és a felesége minden eszközt megragadnak arra, hogy újabb tanukat hajszoljanak fel, akiknek a vallomásai alapján az esküdtszéki ítéletet meg lehessen változtatni. Bojsevnek semmitől vissza nem riadó vakmerőségét tanusítja, hogy szembeszállott *Ész* esetleges halálraítélés veszélyével is, mert ő maga kérte ismételtén az újabb tárgyalást.

A kicsi, harapós dr. Popovics védi Bojcevet a felebezési törvényszéknél is. Hanem másik védőt is fogadtak. Először Stambulov egykori miniszteréhez, Grekovichhoz fordultak.

Grekov azonban nem volt hajlandó a védelmet elvállalni, de nem is akarta a kérelmet egyenesen visszautasítani, azért háromszáz Napoleon-aranyat kért, tehát olyan összeget, amelyről tudta, hogy meg nem adhatják neki.

Bojsevne erre Danevhez, egy általános ismert bolgár ügyvédhez ment, aki kijelentette, hogy ebben az ügyben semmit sem lehet tenni, hozzáteite azonban, hogy olyan ügyvédet kellene választani, akinek a kormánynál vagy a kormánypárban nagy befolyása van.

Igy aztán dr. Bobsev flippopoliszi ügyvéd lett Bojsev második védője. Bobsev ugyanis sógora Madsorov közlekedésügyi miniszternek és Theodorov pénzügyminiszternek.

Feltűnő, hogy időközben Gruleb, a jellem-szilárd és általános tisztelt elnöke a felebezési törvényszéknek, „rosszul lett” és ennélfogva a tárgyalást az alelnök vezeti.

A főszerepet az alibi-bizonyítékok játszik. Kanazursky építési vállalkozó és Rustesuk város volt rendőrségi főnöke és a felesége megesküdtek az esküdtbírók előtt, hogy Bojsev a gyilkosság napján esti 9 óra óta náluk volt. Ez az eskü, mint azt már akkor mindenki tudta, hamis volt. Kanazurskyt tehát elfogták és csupán 20.000 franknyi biztosíték mellett bocsátották szabadon. A vizsgálat ellene és neje ellen még tart.

Most a derék házaspár hadnagy fia jelenik majd meg a törvényszék előtt. Az ő vallomása természetesen meg fog egyezni a szüleiével, mert úgy őt, mint Kanazurskyék szolgáloját Bojsev mentő tanuként idéztette be.

Mivel Bojsev azt állítja, hogy aznap este 9 óráig az udvarnál volt, ennélfogva dr. Ludwigot, a fejedelem udvari orvosát és adjutánsát, Kurtaklievet is kihallgatják. Vallomásaikat még nem ismerik,

Bojsev fivérét, Nikolát, mivel ellene újabb bizonyítékok merültek fel, újból elfogták.

Bojsevne a ma délutáni vonattal Szófiából ide érkezett. Ugy látszik, sokat sírt, mert a szeme nagyon vörös volt, mégis, mint rendesen, ezuttal is feltűnő öllözeke volt. Majd meglátjuk, hogy a felebezési törvényszék tárgyalásaira is naponta kétszer fog-e ismét állítótködni, mint ahogy azt az első tárgyalás folyamán tette.

Magával hozta a férje szalonkabátját is, hogy férje abban jelenjen meg a bíróság előtt. A gomblyukban van a vörös rendjelrozetta.

A fiatal asszonyról nem sok jót beszélnek. Tény az, hogy még intézeti növendék korában adósságot csinált és azokat nem fizette ki, habár könnyen megtehethe volna. Egy ideig Gráczban volt egy intézetben, onnan azonban megszökött anélkül, hogy intézeti díjait lefizette volna. A főnöknő követelte a pénzt, azonban hasztalanul.

Éppen a férje ügyének az első tárgyalásakor irt Bojsevne a főnöknőnek hosszabb levelet, amelyben halálával és köszönettel emlékeztet meg őt szerzett ismereteiről és neveltetéséről, elpanaszolta férje sorsát, hogy mily igazságtalanul vádolják stb. stb. Pénzt azonban az áradozó hála daczára sem küldött.

A költő és a sorsharag.

Szabó Géza járásbíró hivatalos akták olvasásába van elmerülve, amikor bepördül az ajtón egy kis köpczös emberke, feszes attilában, sarkantyus esizmában. Baljában árvalányhajjas pörge kalapot tart, a hóna alatt pedig vörös-fehér-zöld nyomtatványokat szoritgat.

Összeüti pengő sarkantyuját, egyet pödör a hajuszán és bemutatja magát:

— Igenis, hogy én volnék *Hazafi* Veray János, a magyar nép dalos költője, a magyar nyelv hűségese terjesztője és a gögös elbizakodottak rendutasítója.

— Helyes! Nagyon helyes! Mindjárt előveszem az ügyét.

— Házzen nem olyan sietős. Rábizom én magam a bíró urra, mert hát

Bíró urnak magas a kalapja,
Tudja ő mit csinál, van annak alapja!

Abhion!

Mielőtt azonban velem bihelődné a nagyságos ur, bátor vagyok átnyujtani legujabb verscimet. Ehun van la! Vörös, fehér, zöld. A vöröset

most mindjárt elolvashatja a nagyságos ur. Az a czime, hogy: „Az ártatlanul elítélt *Háromláb*.”

— Ki az a „Háromláb”?

— Ott sinylik szegényke az Ördögzigeten.

— *Dreyfusnak* hívják azt, lám.

— Hja, kérem: az a fő, hogy mindent megmagyarosítsunk ebben a szép magyar hazában.

A bíró bele pillant a vörös lapra irt megrovásba, mely ekként kezdődik:

Ártatlanul itélték el *Háromláb* hadnagyot,
Egy szigetre küldték őtet, ahol majd megfagyott . . .

— No, ez igazán szép! . . . Hanem térjünk a dologra. Hívja be *Müller* Antalné.

— Igenis hogy mindjárt!

Müller Antalné, a vádlott belép és szerényen meghuzódik a háttérben.

— Hazafi Veray János! Mi a panasza?

— Instálom alászan, megeseit rajtam az a szegyen, hogy felpofoztak. Engem, a haza vándor lantosát, a szegények jötevőjét, az árvák gyámolító-ját! . . . És ki pofozott fel? Egy nőnemű lény. *Molnár* Antalné.

— Talán *Müller* Antalné?

— Németül *Müller*, magyarul: *Molnár*. Éa milyen pofont adott! Tessék elhinni, hogy a szemem káprázott belé. Pedig hát jó ember vagyok, nem vétek én a légynek sem. Mert:

Nem vagyok én se nem pap, se nem püspök,
Csak jó vagyok, mint a büftök . . .

— Kívánja a megbüntetését?

— Hogyne! Megírtam már versbe is, hogy:

Ha a nagyságos járásbíró ur be nem zárhatja,
én felebbezem,
Mondom, hogy engem fültövön vágjon ez
asszony, e szegyent nem engedem.

— Jó vers!

— Köszönöm, nagyságos ur. Jól esik, ha illetékes helyről hallók dicséző szözatot. Az emberek nagy része kinevet. Meg is irtam a minapába, hogy:

„Olyan vagytok, mint a barmok,
Düljön rád az iparsarnok!”

— Hát *Müller* Antónia! Mit szól a vádhoz?

— Nem egyéb az költeménynél. Nem nyultam hozzá egy ujjal sem. Azt azonban bizonyítani tudom, hogy *Hazafi* ur egy üveget vágott a fejemhez.

És minthogy *Müller* Antónia viszonzvadat emelt a népköltő ellen, a bíró több tanu beidőzését rendelte el és a tárgyalást elhalasztotta.

Hazafi Veray János újra összeütötte pengő sarkantyuját, újra pödört egyet a bajuszán és szólta vala ekképen:

Hamis ennek az aszonynak a zuzája, mája . . .
Hancm azért a bíró urnak alászolgaja!

És kipördült az ajtón. Künn, a folyosón boldognak, holdogtalannak ingyen osztogatta legujabb megrovási kalandjait.

SPORT.

+ **A derby.** Abban a körben, ahol a klaszszikus versenyekre már előre szoktak fogadásokat kötni, nem kis meglepetést okozott a szaklapokban közölt ama hír, hogy a német *Wasa*-t a bookmakereknél a bécsi derbyre erősen megfogadták Berlinből. Általában tapasztalható, hogy különféle lovakra kötött fogadások hire járja be a lapokat. Az előre való fogadás már magában halátlan mesteresség, de ha valaki mégis mindenáron fogadni akar, tanácsosabb, ha nem az ily hírek után indul; mert azok rendszeren a *bookmakerektől* erednek, akik a fogadásaik érdekében különféle híreket kolportálnak. Az kétségtelen, hogy a bécsi derbyre a favorit *Mindig*, mely ezt a pozíciót előreláthatólag a start pillanatáig meg is fogja tartani. A nagyra tartott német *Wasa*-tól pedig nincs mit félni valónk, mert Mindigen kivült *Busserl*, *Maikönig*, *Szózat*, *Áraló*, *Lala*, *Crampon*, *Makó* elég jók lesznek ahhoz, hogy *Wasa* és társai ellen a derby kék szalagját megvédhessék.

+ **Érdekes vadászat.** A mosonmegyei *Lébeny-Szent-Miklóson* érdekes hajtóvadászat volt a napokban, melynél félkörben felállított hálókat használtak fegyver helyett. A vadászat elég szép ered-

mennyvel végződött, mert körülbelül 300 darab nyul esett foglyul, melyeket másnap Franciaországba szállítottak, hogy az ott kihaló félben lévő francia nyul nemzetet az életerős magyar atyafiak segítségével megszaporítsák.

EGYESÜLETEK.

*. A Nemzeti kaszinó közgyűlése. A Nemzeti kaszinó e hónap 30-án délelőtt 11 órakor tartja LXXI-ik rendes évi közgyűlését, a Kossuth Lajos-utca 4. számú ház II. emeleti nagyszobájában.

*. A Szabad Liceumban ma este érdekes előadást tartott dr. Vikár Béla a magyar népköltésről. Népköltésünknek az ősi vallásból fakadt verses maradványait ismertette s a regélés iránt további adatoknak országpszerte való további gyűjtését ajánlotta a közönség figyelmébe. Azután a nép közt ma is divó ráolvasásokra tért át és kimutatta, hogy ezek is — szintugy mint a regősök dalai — az ősvallás oszmekeiről származnak és csak újabb hatások által tetemesen megromlott költői hagyományok, melyeknek versalakja is egyező volt a regős énekekkel. Végül egyéb pogány eredetű népszokásokkal kapcsolatosan divó verses maradványokról emlékezett meg.

*. A Magyar Békeegyesület alapító-tagjainak sorába legutóbb 50—50 forint összeggel beléptek: Jospovich Géza, dr. Harl Alajosné és dr. Emmer Kornél. Az alapítványok összege immár 2100 forint. A választmányba újonnan beválasztották: Zipernovszky Károlynét, Csávossy Bélát, dr. Herczeg Mihályt, dr. Mészáros Károlyt, Neuschloss Ödönt, Rév Zsigmondot, Zala Györgyöt és Zipernovszky Károlyt.

*. Az első vidéki gyógyszerész-egyesület tegnap alakult meg Pozsonyban. Elnöke lett Hein Vendél, jegyzője Kostyenzky Lajos, pénztárosa pedig Erdy István.

*. A Magyar néprajzi társaság január 22-én, szombaton délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia elsőemeleti üléstermében fölváltozó és választmányi ülést tart. Tárgyak: dr. Réthy László: Magyarország, mint a kelet és nyugat határa; dr. Kovács Gyula: Eltörténelmi falvak Nyitra megyében; Huszka József: Tárgyi ethnographiánk őstörténeti vonatkozásai.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A király *Broschau* Frigyes, a varasdi törvényszék vezetésével megbízott államügyész, a varasdi törvényszék elnökévé, a *Kereskedelmi miniszter* Aracs Endre pénzügyigazgatási számgyakornok jelöltet a tengerészeti hatóságához ideiglenes minőségű számgyakornokká, az *Igazságügyi miniszter* Jász-kiséri *Hein* Oszkár nyárád-szeredai járásbírói telekényvi átalakító díjokat a löseji törvényszékhez irnokká, a *Földművelési miniszter* Szász József kertész-tantót állami főkertészszé, a *budapesti ítélőtábla* elnöke dr. *Monyhárt* Dezso végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká nevezte ki.

Uj anyakönyvvezetők. A belügyminiszter Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében az erzsébetfalvai anyakönyvi kerületbe Nagy György István községi jegyzőt, a szakmáriba Derekas Gábor községi jegyzőt, a homokmogyéibe Bolváry Péter községi jegyzőt, a pándiba Molnár Pál községi tanított anyakönyvvezetőkké, továbbá az erzsébetfalvaiba Motyvai János helyettes aljegyzőt, a homokmogyéibe Benkovic István segédjegyzőt, a pándiba Flakay Károly községi jegyzőt, a kis-körösibe Molnár János községi irnokot, a vadkertibe Kiss Béla községi jegyzőt, a tótfalusiiba Szabó Ferenc segédjegyzőt, a bányeibe Inzedy Bertalan segédjegyzőt, végül a duna-bogdányiba Wippenhauser György bányatulajdonost anyakönyvvezetői helyettesekké; a tornyai anyakönyvi kerületbe Mellinger Pál községi jegyzőt anyakönyvvezetővé, továbbá az izzaiiba Kondik Antal segédjegyzőt, az alsópáriba Veres Dénes segédjegyzőt, a felső-szelistyeibe Kiss Demeter községi közgyámot, végül a técsőibe Erdős Jenő segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Pályázatok. Az aradi törvényszéknél segédtelek-nyvvezetői, Tovarisonán (Bács-Bodrog megye) postamesteri, az antalfalvai (Pancsova) járásbírósnál aljegyzői, a csik-szent-mártoni járásbírósnál aljegyzői, a nyíregyházi törvényszéknél segédteleknyvvezetői, a budapesti főfelmérő és fémbevaltó hivatalnál olvasztói állítási, a zala-egerszegi pénzügyigazgatóság számvevőségénél számtisztai, az akna-ráhoi (M-Sziget) járásbírósnál irnoki, a veszprémi pénzügyigazgatóság számvevőségénél számtellenőri, a nasiceai adóhivatalnál adóhivatali pénztárnoki, ellenőri és szolgai állás van üresedésben.

Magyar név. Beer Márk m. kir. 6-ik honvéd gyalogezredbeli főhadnagy szabadkai lakos „Balla“-ra; kiskoru Nürnbergger Imre budapesti lakos „Somogyi“-ra, Reiner Ferenc kun-bajai lakos, valamint kiskoru gyermekei Endre és Oszkár „Álmási“-ra, Rosenfeld Zsigmond budapesti lakos „Rév“-ra, kiskoru Spitzer Alajos budapesti lakos „Székely“-re, Steiner Lipót-József budapesti lakos „Sándor“-ra, Rosenberger Henrik temesvári 5. honvéd gyalogezredbeli törzsörmeister „Rózsa“-ra, Wolf Bertalan szombathelyi lakos, valamint kiskoru Béla fia „Vágó“-ra változtatták vezetéknévüket.

Árverések. A fővárosban. Gróf Berchtold Arthur ingóságai IV. Kecskeméti-utca 7. február 8., ifj. Balázs János ingóságai I. Németszőly 7818. február 3., Iring János ingóságai VII. Murányi-utca 51. január 24., Rauch J. ingóságai VI. Andrassy-ut 64. január 24., özv.

Haszmann Istvánné ingatlanai II. Fő-utca 77. I. 10. február 10., Csávolszky Lajos Kertész-utcai ingatlanai V. Alkotmány-utca 22. földszint I. február 10.:

A vidéken. Ghillányi László ingóságai Keresztesen (L.-Szt.-Miklós) január 31. Gróf Festetics Andor ingóságai Alsó-Szelesten (Sárvár) február 8. Bregyán Velicska Győző ingóságai Bábolnán (Algyógy) január 24. Heinrich Gizella ingatlanai Zombolyán február 21. Csákovits Mátyas ingatlanai Szabadkán február 15. Joannovits Koszta ingatlanai Módoson február 11. Nedeljkovity Szimeon ingatlanai Nagy-Becskerekén február 16. Stubenfol Paulin ingatlanai Szepes-Váralján április 13. Naszády József ingatlanai Nagy-Kikindán február 20. Grosz Jenő ingóságai Cs.-Palotán (Nagylyak) január 27. Jónás Adolf ingóságai B.-Gyarmaton január 25. Angelina Tivadar ingatlanai Talpas (Kis-Jenő) községhezánál február 15. Boros István ingatlanai Tana (Szombathely) községhezánál február 3. Bellay Istvánné ingóságai Orosz-házán január 24. Major Nándor ingóságai Kömlődön (N.-Igmánd) január 31.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

S. H. *Tarna-Méra*. Leveléből azt látjuk, hogy a kis lánynak kezdődő vagy fejlődő csontbetegsége van, melyet a legtöbb esetben gyógyítani lehet. Így tehát az elferdülést és puposodást is meg lehet akadályozni kellő gyógyítói eljárással. Hozza fel a gyermeket Budapestre és forduljon a Stefánia gyermek-kórházhoz, ahol többi kérdésére is megkapja a felvilágosítást.

M. G. (Mária Valéria-utca.) Badische Anilin-fabrik.

Mákvirág. *Debreczen*. Nem közölhető.

T. B. *Szolnok*. Legcélszerűbb lenne, ha a kereskedelmi minisztériumnál nézné meg a jegyzéket; ott szívesen megmutatják; más uton csak hézagosan kaphatja meg.

N. L. *Siklós*. A beküldött tárcza nem közölhető.

K. előfizető. *Budapest*. Szinpadon jég nélküli korcsolyázást rendezni ugynevezett *kereskes korcsolyák*kal lehet. De ez mindenestre rontja a hatást.

Egy előfizető. *Szepes-Ófalu*. Az előző kérdés kissé homályos volt; ez alkalommal tudatjuk önnel, hogy M. H. 1895 óta *egyetemi* rendes tanár; 1880-ban a tanárképző-intézet gyakorló gimnáziumába neveztek ki rendes tanárnak.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, január 21. Májusi járadék 102.20, Ezüst járadék 102.10, Osztrák aranyjáradék 103.30, Magyar aranyjáradék 103.10 Magyar korona-járadék 99.60, Osztrák hitelrészvény 220.90, Osztrák-magyar államvasut 145.60, Déli vasut 35.10, Északnyugoti vasut 123.—, Elbe-ölglyi vasut —, Bustiehrádi vasut 289.—, Osztrák bankjegy 179.95, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.85, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.90, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.38, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 94.50, Laura-kohó 183.—, Harpeni 182.50, Olasz központi vasut 134.80, Török sorsjegy 116.20. Az utóközsdén: Osztrák hitelrészvény 223.10, Osztrák-magyar államvasut 145.60, Déli vasut 35.—, Magyar aranyjáradék 103.10, Disconto-társaság 202.25.

Páris, január 21. Uj 3%-os francia járadék 101.02, 3%-os francia járadék, 103.02, 3 1/2%-os francia járadék 107.25, Osztr.-magy. államvasut —, Länderbank 482, Osztrák aranyjáradék 104.—, Magyar aranyjáradék 102.50, Déli vasuti elsőbbség 391, Alpesi bánya 312, Török dohányrészvény 292.50, Török sorsjegy 112.50, Olasz járadék 93.92, Spanyol kölcsön 60.81, Meridional 679, Ottomán bank 555.50, Rio Tinto 695.50, Debeers 755.—, Eastland 131.50, Chartered 80, Randfontein 51.50.

New-York, január 21. (C. T. B.)

	január 21. cents	január 20. cents
Buza januárra	104 1/2	103
„ májusra	93 7/8	93 3/4
„ júliusra	88	87 3/4
Tengeri májusra	34	34

Chicago, január 21. (C. T. B.)

	január 21. cents	január 20. cents
Buza májusra	91 7/8	91 7/8
Tengeri májusra	29	29

Mezőgazdaság.

Borkóstoló. A zempléni vármegyei gazdasági egyesület elhatározta, hogy az újonnan telepített szőlőkről szűrt borokat a nagyközönségnek és kereskedővilágnak bemutatván, annak jószágáról, zamatoságáról és legfőképen értékéről bizonyítékot szolgáltatson az érdeklődőknek. E czélból folyó év február

hó 15-ik napjának délelőtt fél 10 órakor Sátoralja-Ujhelyben, a vármegyeháza nagyszobájában *borkóstoló* rendez, amely borkóstolón csakis olyan borokat fog bemutatni, amely borok a fillokszerpusztítás után telepített új szőlőkben termettek és kizárólag bortermelők tulajdonát képezik.

Juhkivitelünk Franciaországba. A múlt hónapban mindössze az osztrák-magyar monarchia területéről Franciaországba 588 juhot vittek ki. 1896-ban a kivitel 5044 darab volt, 1895-ben 23.609 és 1894-ben 25.272 darab. Kilátszik ebből, hogy juhkivitelünk számára Franciaország az ottani megrentó intézkedések folytán teljesen elveszett.

Gazdasági gépversenyegek. A mezőgazdasági gépversenyegek rendezésénél eddig meglehetősen rendszertelenség volt tapasztalható. Az egyes vidéki gazdasági egyesületek öletszerűleg rendeztek ily versenyeket az ország minden részében egyugyanazon időben, egyugyanazon gépcsoporttal s a bírálati eredmények a legtöbb esetben egymással homlokegyenest ellenkeztek, ami a versenyek komolyságát eleve illuzóriussá tette. Hogy e vizsás állapotok megszüntetessenek, a Gazdasági Egyesületek Országos szövetségének múlt évben tartott nagygyűlése kimondotta, hogy a mezőgazdasági gépversenyegek ügye a jövőben a gyakorlat igényeinek megfelelően rendeztessék s e czélból egy verseny-szabályzat kidolgozását határozta el, amely alapját képezze a jövőben rendezendő gépversenyegeknek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki bizottsága a napokban tárgyalta e szabályzat-tervezetet s azt végleg megállapította.

Ipar és kereskedelem.

Petroleum Máramarosban. Máramaros vármegye Körösmező községének határában egy angol cég régebbi idő óta kutat petroleum után. Most — mint levelezőnk értesít — gazdag tartalmú forrásokra akadtak s a petroleum termeléséhez is hozzáfogtak. Legközelebb a helyszínén petroleum finomító gyárat is állítanak, mely a nyert földolajat fogja feldolgozni és piaczképessé tenni.

Szerb vágómarha behozatala. Egy budapesti bizományos cég keresztülvitte, hogy Zimonyban a vágóhidépítést neki megengedték és ott megkezdte a szerbiai marháknak, amelyeknek behozatala most száj- és körömfájás miatt be van tiltva, levágását. Az így vágott állatokból hetenkint 500—600 darabot szállítanak a budapesti központi vásárcsarnokba felhozni. Eddig is hozott a cég szerbiai húst, de csak keveset. A nyári fölhozatal lehetővé tétele érdekében kellő hűtőkocsikról is gondoskodás történik.

Csődnyitások. *Maggini* Elina fiuriei bejelentett kereskedő ellen a fiuriei királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Pancsora István törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Bakarek András ügyvéd; bejelentési határidő 1898. márczius 1; felszámolási határidő 1898. márczius 17. — *Wysoczán* Tamás pozsonyi kereskedő ellen a pozsonyi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Würtzler Ödön törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Horváth Árpád ügyvéd; bejelentési határidő: 1898. márczius 30; felszámolási határidő: 1898. április 15.

Csődmegszüntetések. A *Löw* Sámuel egri nyomdatulajdonos elleni, a *Geiszler* Hugoné sárdi lakos elleni csődök megszüntek.

Kőbányai sertéspiacz, január 21. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 50—51 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 50—51 kr. Könnyű (páronk 250 kilgrig terjedő súlyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilgr. felüli súlyban) 50—51 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) 49—50 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 48—49 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. január 19. napján volt készlet 18.894 drb, január 20-án felhajtott 244 drb, január 20-án elszállított 696 drb, január 21-én maradt készletben 18.442 darab. A hizott sertés üzletirányzata válozatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, január 21. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székes fővárosi konzum-sertésvásárra 1898. január 20-án érkezett 648 drb. Készlet január 18-áról 82, összes felhajtás 725 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 479 drb.; elszállítottan maradt 246 drb. Napi árak: 120—180 kilós 49—51 kr., 220—280 kilós 49—51 kr., 320—380 kilós 49—51 kr., öreg nehéz 48—49 kr., malacz 40—41 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavasár, január 21. A mai vásárra felhozta: élő állatokból 248 drb. belföldi borjut és 60 drb. élő juhot; leölt állatokból: 34 drb. belföldi borjut, 43 drb. galicziai borjut, 178 drb. bárány, 316 drb. bécsi borju. Napi árak: élő bárány 4—8 fut élő belföldi borju 38—46 fut 100 kilónként

élő súlyban. Öltött belföldi borju 44—52 frt, öltött galicziai borju 42—46 frt, öltött bárány párja 4—9 frt, öltött bécsi borju 44—52 frt 100 kilonként végösszeiben.

Pénzügy.

Egy szálloda mérlege. A Royal nagy-szálloda-részvénytársaság 1897. október 31-en lezárt mérlege a legutóbbi üzleti évről 114.280 forint 57 krajczár veszteséggel zárul és a mint a mérleg egyéb teteleiből is kitűnik, a vállalat felette kedvezőtlen helyzetben van. A részvénytársaság 1894-ben alakult, felépítvén és berendezvén az Erzsébet-köruton fekvő nagy szállodát. Az országos kiállítás idejére készen is állott a szálloda, az idegenek igénybe is vették, de a kiállítás elmúltával a vállalat hanyatlott és azóta hanyatlak folytonosan. A hozzáértők már kezdetben hangsúlyozták, hogy Budapest csekély idegenforgalmával nem bír el egy nagy költséggel épült, drágán és pazarul berendezett nagy szállodát, és a viszonyok igazat adtak e felfogásnak. Daczára ennek, mindjárt a szálloda felelítése után a „Hermes” váltóüzlet-részvénytársaságnak, amely tudvalevőleg rossz viszonyban áll a Magyar általános hitelbankkal, sikerült a szálloda részvényeit tetemes felpénzzel piacra hozni és akkoriban a 100 forint névértékű papirt 120 forinttal jegyeztették a tőzsdén. Azóta sohase is látta e papirt az árfolyamot. Ma 40 forinton is alig akad vevőjük, ami legjobban jellemzi a pénzpiac bizalmát a vállalathoz. A társaság alaptőkéje 1.2 millió forint, van továbbá 500.000 forint elsőbbségi kölcsön tartozása, 1.088.968 forint jelzálogteher is van a szállodára bekebelezve, 144.000 forinttal tartozik váltókra és 91.028 forinttal egyebekben. Ezzel szemben áll az ingatlan és a berendezés 2.8 milliónál nagyobb mérlegszerinti összeggel. A részvényesek közgyűlése a 114.280 forint 57 krajczár veszteséget új számlára fogja elővezetni.

Magyar papírok adója Ausztriában. A bécsi Fremdenblatt híre szerint ezidő szerint Budapesten folyamatban levő kiegyezési értekezletek során az osztrák és magyar miniszterek között szóba fog kerülni az a kérdés is, hogy a magyar állampapírok mentessenek fel az osztrák járadékadó alól. Amennyiben ebben a kérdésben a két kormány meg egyezsre fog jutni, a magyar pénzügyet is akciózt fognak indítani a tekintetben, hogy az osztrák jövedékadókat zálogleveleik árfolyamára való kedvezőtlen befolyását ellensúlyozzák. (A mai miniszteri tanácskozáson, mint azt más helyen megírtuk, e kérdés elintézését elhalasztották.)

Közlekedés.

Magyar vasutak szállítási bevételei. Említettük már a m. kir. államvasutak múlt évi szállítási bevételeit. A következőkben közöljük a társasági fővasutak és a főbb helyi érdekű vasutak szállítási bevételeit az elmúlt évben.

	Bevétel 1897. évben		Bevétel 1896. évben		1897. évben + vagy - %-ban km.-kint
	összesen frt	km.kint frt	összesen frt	km.kint frt	
Pécs-barsai vasút	486,800	6,855	475,013	6,984	- 1.9%
Kassa-uderb. vasút (magyar részi)	5,169,750	13,509	4,775,643	12,574	+ 7.4
Déli vasút (magyar részi)	7,705,529	10,944	7,846,346	10,860	+ 0.8
Mohács-pécsi vasút Győr-sopron-benfurti vasút	392,989	8,772	613,285	9,071	- 2.5
Aradi és csanádi egyesült vasutak	939,582	7,783	932,852	7,787	- 0.1
Szamosvályi vasút	1,879,320	4,308	1,078,340	4,622	+ 6.8
Gébiiczvályi vasút	668,501	2,948	681,961	3,012	- 2.1
Nagykikötő-nagy-becskerekí vasút	179,852	5,434	160,135	4,853	+ 12.0
Szatmár-nagybányai vasút	249,800	8,468	250,680	8,560	- 2.7
Budapest-szent-lőrinczi vasút	128,900	2,154	133,036	2,213	- 8.5
Torontái vasút	106,745	13,348	79,350	9,980	+ 33.7
Budapesti helyi érd. vasutak	572,576	2,667	684,609	3,189	- 16.4
Bács-pákrácsi vasút Kőszeg-szombat-helyi vasút	454,039	9,803	409,067	8,912	+ 11.0
Mátrai vasút	278,491	2,300	367,886	2,499	- 9.6
Mátrai vasút	46,271	2,859	45,498	2,614	+ 1.7
Mátrai vasút	192,410	3,217	194,215	3,349	- 1.0
Ungvályi vasút	151,604	9,534	148,952	3,472	+ 1.9

Állomás-elnevezések megváltoztatása. A magyar királyi államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter rendeletehöz a zagóriai (csáktornyai—zagrábi helyi érdekű vasuton fekvő) Pusca-Kupljenovo állomás nevét „Pusca-Bistrá”-ra változtatták.

Mérsékelt díjtételek hatályon kívül helyezése. A magyar királyi államvasutak kezelése alatt álló helyi érdekű vasutak múlt évi augusztus hó 15-ike óta érvényes áruújszabásához kiadott függelék 46. oldalán XXIX. 1. tétel alatt foglalt s a nagyváradi-belényes-vaskohi helyi érdekű vasuton szállítandó *laneműekre* vonatkozó mérsékelt díjtételek folyó évi

márczius hó 1-ével hatályon kívül helyeztetnek s a vasuti és közlekedési közönyben egyidejűleg kibírdetett mérsékelt díjtételek által pótoltatnak.

Versenyárgyalási hirdetések.

a) **Adás, vétel, szállítás, bérlet.**
Munkács. (Faeladás) folyó évi február 15-én déli 12 óra. Gróf Schönborn-Buchheim uradalmi igazgatósága.
Zsarnócza. (Malomkő-bányák bérbeadása) folyó évi január hó 31-én délelőtt 9 óra. Magyar királyi erdőhivatal Zsarnócza. Bánatpénz 10 százalék.
Marosvásárhely. (Iskoláépítés) folyó évi január hó 29-én délelőtt 9 óra. (5520 frt 98 kr.) Magyar királyi államépítészeti hivatal Marosvásárhely. Bánatpénz 5%.
Lőcsé. (Áteresz helyreállítás) folyó évi február hó 7-én délután 2 óra. (334 frt 44 kr.) Magyar királyi államépítészeti hivatal Lőcsé. Bánatpénz 5 százalék.
Fiume. (Tárház-építés) folyó évi február hó 19-én déli 12 óra. Magyar királyi tengerészeti hatóság segédhivatali igazgatósága. Bánatpénz 5 százalék.

Versenyárgyalások eredménye.

Zombor. (Hivatali helyiségek kibővítése) Bernhardt Károly (Zombor) 14.8 százalékkal tett ajánlata lett a folyó évi január hó 15-iki versenyárgyaláson elfogadva.
Bács-Földvár. (Imaház építés.) A január hó 16-án volt versenyárgyaláson Urbán Konrád (6125 frt) ajánlata lett elfogadva.
Eperjes. (Hidfelszerkezet helyreállítása.) A január hó 11-én megtartott árlejtesen Hender Izsák (456 frt 25 kr.) ajánlata lett elfogadva.
Balassa-Gyarmat. (Ut és hidak építése.) A folyó hó 15-én megtartott árlejtesen Polyak Károly (15.158 frt 34 kr.) ajánlata lett elfogadva.
Lőcsé. (Hid helyreállítás.) A folyó hó 15-én volt versenyárgyaláson Mihályik Pál (691 frt 66 kr.) ajánlata lett elfogadva.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 21.
Bizonyos ezinizmussal mondogatták némely körök még a mult heten, hogy elvégre nincsen kizárva a lehetősége annak, hogy az üzlet nálunk ismét fellendüljön, de ehhez kívülről kell, hogy jöjjön az impulzus. Hogy pedig a külföldi piacokon szilárd irányzat kapjon lábra, arra teljességgel nem nyílik kilátás, egészítik ki vala, a meggyőződés hangján e meg nem appellálható véleményüket, mert a nemzetközi vásár nem törődik a világtermelés és fogyasztás meghillent mérlegével, itt állván rendelkezésre a korántermelő államok exportfeleslege.

Most pedig egyszerre csak az argentiniai kínálatokról azt látjuk, hogy — hiányzanak, az észak-amerikai gőczpontokon meg a kivitel lázas tevékenységet fejt ki; az árak Newyorkban és Chicagóban lassan, de folytonosan emelkednek, (ma ismét 1 1/2 cents-et tesz ki az árjavulás), a buzaforgalom Newyorkban:

hétfőn	1,300.000 bushelre
kedden	2,300.000 "
szerdán	1,400.000 "
csütörtökön	4,100.000 "
tehát e héten	9,100.000 bushelre

rugott, ugy, hogy ha ez így folytatódik, a látható készletek a tengeren túl csakhamar — láthatatlanok lesznek. E mellett nem csak a közeli határidők emelkednek Amerikában, hanem az eddig elhanyagolt júliusi határidő is, mert megint holmi haussecliqueről sutognak. Az összes európai piacok délután beérkezett sürgönyei szilárdak: szóval, itt van a rég sóvárgott „impulzus”. nem egy, de több verzióban és mégsem mozdulnak nálunk az árak. Miért? Mert „a lisztkelendőségi viszonyok kedvezőtlenül alakulnak.”

Ezeknek a „viszonyoknak” a kedvezőtlen alakulásáról hónapok óta kiadott állandó jelszót már minden tőzsdefutár betéve tudja, jó lesz tehát ennek a kérdésnek egyszer a végére járni.

A dolog úgy áll, hogy hiányában vagyunk minden lisztkészletnek, nincs jelentékenyebb raktár a fővárosi malmoknál, sem a közraktárakban, vagy a vidéki kereskedőknél, nem is szólva provinciális malmokról.

A fővárosi közraktárak állománya körülbelül mérvadó a helyzet megítélésére.

A mult évben ott 78.000 métermázsza liszt árult, ma 87,000 métermázsza van beraktározva. A differencia tehát szót sem érdemel.

Hiszzen ily körülmények között még valószínű szerencse, hogy az őrlemények kelendősége vonatott, mert ha csakugyan nekiindulna a lisztüzlet, akkor egy csapásra áru nélkül maradnának a malmok és megérnők, hogy nemcsak a nyersternűnt,

hanem — az őrleményeket is importálnák Magyarországra.

Már pedig semmi kétség, hogy a lisztkezeslet a legközelebbi időben nálunk hatalmas arányokat fog ölteni. Megmondjuk, hogy miért. A szegényebb sorsu nép most tényleg kukoricza-málén tengődik, mert országszerte nagy az inség és mert a földmivelők, szellérgazdák beérik kénytelen-kelletlen e szurogátummal, de mihelyt februárban megindulnak a mezőgazdasági munkák, a népnek kenyér kell és keres is majd annyit, hogy azt beszerezze. A malmok majd aztán egyszerre kinos zavarukba azt fogják tapasztalni, hogy azok a bizonyos viszonyok kedvezően alakulnak.

A földmivelésügyi miniszterium most csak minden hónapban adja ki jelentéseit a mezőgazdasági állapotokról, de anélkül is tudjuk, hogy legtöbb helyütt hiányzik a hótakaró. Ez pedig válságos lehet a „Cincinnati Prince Current” szerint Amerikában is a hótakaró nélkül vannak a termőföldek.

Egy ellenőrizhetetlen tőzsdei hír szerint a *Csehországba és Morvaországba menő gabonaküldemények után 10—15 százaléknyi refakciót fognak engedélyezni.* Ennek semmi jelentősége vagy hatása nem volna, mert ha a budapest-prágai díjtélt 126 krajczárról 113 krajczárra redukálódik is, azért a mi 76 kilogrammos buzánk — ha volna is exportfeleslegünk — amely ma itt mégér 12 forint 60 krajczárt, ott nem fog elkelni 13 forint 70 krajczár körüli áron.

Ma Budapesten egy nagy tétel *besszarábial* árpat is adtak el.

Buza.

Ma csak egy malom vásárolt buzáat. Elkelt néhány waggon szilárdan fentartott áron.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség mmázsában	6 vagy uj	származás	minőség megjel.	átadási hely	ár, netto 100 kg.kint	Kém. vagy 3 libm
800	uj	raktáru tiszta	78	Budapest	11.80	3h.
200	•	•	75	•	12.55	•
100	•	•	77	•	12.90	•
500	•	•	74	Saarvas	11.75	kp.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Minds. suly hektol.	100 kilogr. kézp. ára		Minds. suly hektol.	100 kilogr. kézp. ára	
		frtől	frtüg		frtől	frtüg
Tiszavidéki	74	12.80	12.40	75	12.50	12.55
•	76	12.60	12.65	77	12.75	12.85
•	73	12.90	13. —	79	13.05	13.10
•	80	13.15	13.20	—	—	—
Pestvidéki	74	12.35	12.35	75	12.45	12.50
•	76	12.55	13.60	77	12.70	12.80
•	78	12.85	12.85	79	13. —	13.05
Fejérmegyei	80	13.10	13.15	—	—	—
•	74	12.35	12.45	75	12.55	12.60
•	76	12.65	12.70	77	12.80	12.90
•	78	12.95	13.05	79	13.05	13.10
•	80	13.15	13.20	—	—	—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 151.800 métermázsza buza és 87.000 métermázsza liszt; a Silosban 49.800 métermázsza buza, a nyugati pályaudvaron 79.523 métermázsza buza és 402 métermázsza liszt.

Határidőüzlet buzában: Csekély forgalom volt magasabb árakon.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	11.80	11.87—96—85-86	11.87	11.88	11.87—86	11.87
május asept.	11.50	9.30—87—89	9.88	9.37	9.88	9.87

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámló árfolyamok
	január 21. pénz	január 21. áru	január 20. pénz	január 20. áru	
márcs.	11.86	11.88	11.81	11.88	—
sept.	9.36	9.33	9.35	9.30	—

Rozsa.

Készárüzlet rozszban: Elkelt néhány kocsi-rakomány tartott áron. Idegen származásu rozszban már nincs kínálat.

Előfordult eladások rozszban.

mennyiség mmázsában	6 vagy uj	származás	minőség megjel.	átadási hely	ár, netto 100 kg.kint	Kém. vagy 3 libm
200	uj	pestvidéki nyiri	—	Budapest Debreczen	8.55	Kp.
200	•	•	—	•	7.97 ^{1/2}	•

London, jan. 21. Jávaczukor 11 3/4 shilling, nyugodt. Nyers cukor nyugodt: finomított-ban meglehetősen üzlet. Jegyzetett: készárú 10.11 1/4 sh. márcz.-ápr.-ra 11.— sh., májusz-áug.-ra 11.3 sh. Répaczukor ártartóan indult és bágyadtan zárult. Német (88%) jan.-ra 9.3 sh., februárra 9.4 sh., ápr.-ra 9.5 sh., máj.-ra 9.6 1/2 sh., jun.-ra 9.6 1/2 shilling. Határidőzlet: januárra 9.3 1/2 sh., februárra 9.4 1/4 sh., márcziusra 9.4 1/2 sh., áprillisa 9.5 1/2 sh., májusra 9.6 1/2 shilling, júniusra 9.7 1/4 shilling.

Olajok.

Páris, jan. 21. Repceolaj folyó hora 54.50 frk (= 25.66 frt); januárra 54.50 frk (= 25.66 frt); négy első hora 54.50 frk (= 25.66 frt); négy hora májustól 55.— frk (= 25.89 frt). Árak 100 kilónkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 21. Repceolaj helyben 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 21. Repceolaj májusra (hordóval). 57.— márka (= 33.52 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 21. Repceolaj 23 shilling. Lenolaj 15.9 shilling Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpentín 24.—24.1 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 21. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 21. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 21. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 21. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphában 5.35 cents; United Rife Line Certificates decemberre 65.—; Nyers petroleum decemberre 5.95.

London, jan. 21. Petroleum, amerikai 4 1/2 — 4 1/4 sh., orosz 4 1/4 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, jan. 21. Santos határidő lanya. Jegyzetett: januárra 31 shilling, márcziusra 31.3 sh., májusra 31.6 sh., júliusra 31.9 sh., szeptemberre 32.3 sh., decz.-re 32.6 shilling. Tea: Ceylon ártartó, tört Pekoe gyöngébb. Rizs: nyugodt, változatlan.

Fémek.

London, jan. 21. Réz. G. M. Brände 49 1/16 — 49 1/16 font sterling készáru és 49 1/17 — 49 1/16 font sterling 3 hora; best sel. 53 — 53 1/4 font sterling. Ón: finom külföldi 63 1/16 — 63 1/16 font sterling készáru és 63 1/16 — 63 1/16 font sterling 3 hora. Ólom: angol 12 1/4 font sterling; külföldi 12 3/8 — 12 1/16 font sterling. Horgany: külföldi 18 — 18 1/8 font sterling. Higany: 7.— font sterling első és 6.19 font sterling másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiacz ártartóan indult és szilárdan zárult, mérsékelt üzlet mellett: Zárlatárak: 45.9 1/2 sh. készáru és 46.1 1/2 sh. egy hora; Cleveland 40.9 1/2 sh. készáru és 41.— sh. egy hora; Hematit 48.10 1/2 shilling készáru és 49.1 1/2 sh. egy hora; Middlesbrough 50.6 shilling készáru és 50.9 sh. egy hora.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, január 21. A szilárdabb külföldi jelentések hatása alatt a csekély forgalom változatlan áron bonyolódott le. Kötetett; buza tavaszra 11.69—11.70, rozs tavaszra 8.73—8.75—8.74, zab tavaszra 6.66—6.64, tengeri május-júniusra 5.47 frt. Hivatalosan jegyzetett: Buza tavaszra 11.69—11.70, rozs tavaszra 8.73—8.75, tengeri máj.-jun. 5.46—5.47, zab tavaszra 6.63—6.65.

Boroszló, január 21. Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 frt) sárga. Buza helyben 18.50 márka (= 10.87 frt). Rozs helyben 14.30 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt). Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 21. Buza holsteini 180—186 márka (= 10.58—10.84 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.82). Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Rohrschach, január 21. Orosz buza 27.—29.—frank, román buza 26—28.50 frank. Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 21. (Mégnyitás.) Buza folyó hora 28.10 frank (= 13.49 frt.). Buza december hora 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza 4 első hora 27.80 frank (= 13.24 frt). Buza 4 hora májustól 27.75 frank (= 13.22 frt). Rozs folyó hora 17.50 frank (= 8.53 frt). Rozs december hora 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 első hora 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs 4 hora májustól 17.50 frank (= 8.33 frt) minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 21. (Zárlat.) Buza folyó hora 28.10 frank (= 13.59 frt). Buza december 28.—frank (= 13.34 frt). Buza 4 első hora 27.60 frank (= 13.15 frt.). Buza 4 hora májustól 27.60 frank (= 13.15 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Bécs, január 21. A külföldi esti tőzsdék gyengébb zárlatai lanyhább irányzatot kellettek. Csakis az eszközt fedezeti vásárlások javították az irányzatot. Magasabb árfolyamot értek el Unionbank-részvények, valamint Tramway-részvények arra a hírre, hogy a bécsi gázkölcson ügyében ismét a Deutsche Bankkal tárgyalnak. Alpesi bányarészvények szintén erősen emelkedtek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 354.75—355.37, Länderbank 218.75—219.25, Unionbank 299.75—302.—, Magyar jelzálogbank —, Magyar hitelrészvény 381.50, Osztrák-magyar államvasut 341.25—342.—, Déli vasut 79.62—80.—, Elbevolgyi 265.—265.50, Bustiehradi 575, Tramway 455—457, Alpesi bánya 142.70—143.80, Trifaili 171, Rimamurányi 248.25, Magyar általános közszenbánya 118.50—118.60, Török dohányrészvény 135.75—136.25, Magyar villamosági 142.50, Fegyvergyár 297, Magyar aranyjardék 121.15, Magyar koronajardék 99.20—99.25, Török sorsjegy 60.50—60.75, Német márka 58.85—58.83 forinton kötett.

Délelőtt 11 óra perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 355.25, Magyar hitel. 381.—, Anglo-bank —, Union-bank 301.75, Länderbank 218.75, Osztr.-magyar államv. 341.87, Tramway 456.—. Alpesi bánya 143.70, Rimamurányi 248.50, Májusi jardék 102.40, Török sorsjegy 60.70.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 355.50. Magyar hitelrészvény 381.50. Länderbank 219.—. Unionbank 302.—. Anglo-bank 161.25. Bankverein 259. Osztrák-magy. államv. 342.25. Déli vasut 79.75. Elbevolgyi vasut 265.50. Északnyugoti vasut 250.—. Alpesi bánya 144.50. Rimamurányi 248.50. Prágai vasipar 704.—. Májusi jardék 102.42. Magyar koronajardék 99.40. Török sorsjegy 60.75. Német márka 58.85 forinton kötett.

Délelőtt 2 óra perczkor jegyzetek: Magyar aranyjardék 121.10. Magyar koronajardék 99.30. Tiszai kölcson-sorsjegy 139.60. Magyar földtehermentesítési kötvény 96.75. Magyar hitelrészvény 381.—. Magyar nyereménykölcson sorsjegy 154.—. Kassa-oderbergi vasut 191.50. Magyar kereskedelmi bank 1433.—. Magyar vasuti kölcson üzletben 101.—. Magyar keleti vasut állami kötvények 121.75. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 251.50. Rimamurányi vasrészvénytársaság 248.25. 4-2% papírjardék 102.40. 4-2% ezüstjardék 102.45. Osztrák aranyjardék 121.80. Osztrák koronajardék 102.95. 1860. sorsjegyek 144.50. 1864. sorsjegyek 189.25. Osztrák hitelsorsjegyek 198.50. Osztrák hitelrészvény 355.13. Angol-osztrákbank 161.—. Unio-bank 302.25. Bécsi Bankverein 259.50. Osztrák Länderbank 219.50. Osztrák-magyar bank 934.—. Osztrák-magyar államvasut 342.—. Déli vasut 80. Elbevolgyi vasut 264.50. Dunagözhajózási részvény 454.—. Alpesi bányarészvény 144.40. Dohányrészvény 136.—. 20 frankos 9.53. Császári királyi vert arany 5.69. Londoni váltóár 120.—. Német bank-váltó 58.82.

Bécs, január 21. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárlata után jegyznek: Osztrák hitelrészvény 355.12, Magyar hitelrészvény 381.50, Anglo-bank 161.—, Bankver. 259.—, Union-bank 303.—, Länderb. 219.50, Osztrák-magyar államvasut 342.—, Déli vasut 80.25, Elbevolgyi vasut 265.50, Északnyugoti vasut 250.25, Török dohányrészvény 136.50, Rimamurányi vasut 247.75, Alpesi bánya 144.60, Májusi jardék 102.50, Magyar koronajardék 99.30, Török-sorsjegy 60.80, Német márka azonnali szállitás 58.85. Német márka ultimóra 58.83.

Berlin, január 21. (Tőzsdéi tudósítás.) Az irányzat általán lehagolt. Bányártekek és bankok nyomottak. Zárlatok amerikai értékek javultak. Magánkamatláb 3%.

Berlin, január 21. (Zárlat.) 4-2% papírjardék 102.20, 4-2% ezüstjardék 102.10, 4% osztrák aranyjardék 103.30, 4% magyar aranyjár. 103.10, osztrák hitelrészvény 222.90, magyar koronajardék 99.75, déli vasut 35.10, osztrák-magyar államvasut 145.60, Károly Lajos-vasut 107.40, Kassa-oderbergi vasut —, orosz bankjegy 216.70, bécsi váltóár 169.15, 4% új orosz kölcson 100.10, magyar beruházási kölcson 103.—, olasz jardék —. Az irányzat gyenge.

Berlin, január 21. (Utótőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 223.10, magyar koronajardék 99.60, déli vasut 35.—, osztrák-magyar államvasut 145.60. Az irányzat javult.

Frankfurt, január 21. (Zárlat.) 4-2% papírjardék 86.80, 4-2% ezüstjardék 86.85, 4% osztrák aranyjardék 103.25, 4% magy. aranyjár. 103.—, magyar koronajardék 99.80, osztrák hitelrészvény 300.50, osztrák-magyar bank 797.—, osztrák-magyar államvasut 294.75, déli vasut 70.87, északnyugoti vasut 213.—, elbevolgyi vasut 227.25, bécsi váltóár 169.75, londoni váltóár 21.38, párisi váltóár

80.833, bécsi bankverein 221.—, Unio-bank —, villamos részvény 140.—, alpesi bányarészvény 121.35. 3% magy. aranykölcson 91.30. Az irányzat esendes.

Frankfurt, január 21. (Utótőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 300.37, osztrák-magyar államvasut 294.25. Déli vasut 70.87.

Frankfurt, január 21. (Esti tőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 300.37, déli vasut 71.25, magyar aranyjár. —, alpesi bányarészv. —, osztr.-magyar államvasut 294.62. Bécsi Bankverein 222.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 21. (Zárlat.) 4-2% ezüstjardék 86.70, osztr. hitelrészv. 300.50, 1860. sorsjegy —, osztr.-magyar államvasut 737.—, déli vasut 170.—, olasz jardék 94.50, 4% osztr. aranyj. 103.25, 4%-os magyar aranyi. 103.40. Az irányzat esendes.

Páris, január 21. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.02, 3 1/2% francia jár. 107.25, olasz jardék 94.92, osztrák földhitelrészv. —, Osztrák magy. államv. —, déli vasut —, Franciaia tőrl. jár. 101.80, 4% osztr. aranyjardék 102.50, ottomanbank 555.50, párisi bank-részvény 905, osztrák Länderb. 482.—, alpesi bányarészvény 315.—, Dohányrészvény 292.50. Az irányzat határozatlan.

London, január 21. (Zárlat.) Angol consolok 112.15 1/2. déli vasut 7.50, spanyol jardék 60.3/8, olasz jardék 92.7/8, 4% magy. aranyjardék 101.25, 4% rupia 63.3/8, Canada pacificvasut 92.25, leszámitolási kamatláb 2 1/8, ezüst 26.5/16. Bécsi váltóár 12.15. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 21. ezüst 56.3/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 21-én reggel 7 órakor.

Table with columns for stations (Állomások) and weather data (Lágyonás, Hőmérséklet, Levegő, Csapadék). Lists various European cities and their weather conditions.

A jelentékeny nyomást; különbségek csökkentek, mivel úgy az északi felében. Az idő Németországban tetemesen enyhült. De a Kárpátok és az Alpések vidékén a mérsékelt fagy egyre tart.

VIZÁLLÁS.

Table showing water levels (Vízállás) at various stations (Folyó, Vizméreés) with columns for rising and falling levels.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. január 21-én.

Main table containing market data for various securities, including bonds, bank shares, and commodities. It is organized into multiple columns with headers like 'Kamatláb', 'Mái záró-árfolyam', and 'Mái záró-árfolyam'. The table is divided into sections such as 'I. Államadósság', 'II. Más közközlésűk', 'III. Záloglevelek és kölcsönkötvények', 'IV. Elsőbbségi kötvények', 'V. Bankok részvényei', 'VI. Takarékp. részvényei', 'VII. Biztosító-társ. részv.', 'VIII. Gőzmalomk részv.', 'IX. Bányák és téglagy. r.', 'X. Vasművek és gégy. r.', 'XI. Könyvnyomdák r.', 'XII. Különteke vált. részv.', 'XIII. Közleked. vált. részv.', 'XIV. Sorsjegyek', 'XV. Pénzmekek', 'XVI. Váltók árfolyama (látra)', and 'XVII. Határidőre kötött értékp.'. Each section lists specific securities with their corresponding prices and terms.

A töl megjelölt értékpapiroknál, melyek háttel éve nem esték be az utolsó üzletnapra vonatkozólag ártandó.

MINDENFÉLE.

Hogy esznek és isznak a yankek? A benzülött amerikai ember nyelve, illetőleg az izelő tehetsége, a lehető legprimítivebb. A legfinomabb peccsenyebort is azzal az értelmességgel iszja, mint a vitriolszerű karczost, legpompásabb importált sört is azzal a közömbösséggel nyeli le, mint a brooklynai sörnek csufolt mosogató vizet, amelyet az osztalékok szaporaságára való tekintettel kukoricazisztából, glycase-ből szaliczilsavból és strichninből kotyvasztanak össze az élmes amerikai serfőzők. A fődolgoz az amerikaiaknál csak az, hogy amit iszik, az jéghideg legyen. Ar ételeket ép úgy nem érti, mint az italokat. Félig nyers hus bekenve vajjal, meleg kenyér ugyancsak bekenve vajjal és vajban lubiczkoló burgonya: ez az ő gasztronómiai igényeinek alfája és omegája. Ezt a kosztot öt perc alatt lenyeli s egy pohár jéges vízzel leöblögeti. Azután belenyúl a mellényzsebébe s kivessz egy tokot. A tokból kiszed egy pilulát. Azt is lenyeli. De még mást is lenyel: az emésztési likört. Ekkor még két szegfűt tűz a gomblyukába, a fogai közé vesz egy nyers kávébabot s az amerikai polgártárs megébédelt.

A dohányosok figyelmébe. Napról-napra inkább az a meggyőződés kezd lábra kapni az orvosok között, hogy a dohányzás inkább árt az emésztő szerveknek, mint a lélegző organumoknak. Erre vallanak már azok a változások is, amelyek a dohányosok szervezetében beállanak. Ezek: a fogak elváltozása, amennyiben erős dohányosoknak ritkán vannak ép fogak, a száj és garatnyálkahártyájának meglobosodása, az izelő-érzek eltompulása és az annyira gyakori gyomorhurut. Mert a mennyire nincs behígyoltva, hogy a dohányfüstöt, amely a tüdőbe jut a légzőnyalvócskák vegyileg feldolgozzák, annyira be van bizonyítva, hogy a gyomor a dohányzástól eredő valadékokat feldolgozza és megemészti. Különösen az éjjel és reggel „gyomorhúrt” történő dohányzás okoz emésztési zavarokat. Nagyon ártalmas a dohányzás a tornázás, tánczolás, hegymászás és kerékpározás, szóval nagy testmozgások alkalmá-

val. Határozottan egészségtelen dolog a szívart és a pipát végig szívni, a füstöt mellesz szívni, illetőleg lenyelni és a pipát és szívart folyton a szájban tartani. A pipázás általában kevésbé ártalmas, mint a azivarozás és cigarettázás. Az egészséges pipaszárnak hosszúnak és állandóan tisztának kell lennie. A dohányzás valamennyi módja között a legveszedelmesebb a cigarettázás. A keletről importált opiumos cigaretták határozottan mérgező hatásától eltekintve a cigarettapapiros füstje marja a szemet és gégehurut idéz elő. A dohányzás okozta kellemetlen mellék hatások legtermészetesebb ellensúlyozása a szájüregnek gondos ápolása. Minden erős dohányos tartson odahaza magának sósvizet s azzal öblögesse ki napjában hatszor a száját. Legzéltszerűbb az öblögetés az étkezések és a lefekvés előtt.

Villamos város. Az Egyesült-Államok Montana államának *Great Falls* városában a közuti kocsiakat a villamosság hajtja, fűti és világítja; minden kocsiiban van egy *radiator*, amely czélszerűség dolgában felülmúlja a legkitűnőbb gőzfűtőkészüléket. *Great Falls* városban az elevátorokat, a nyomdagépeket, emelődarukat, szóval minden néven nevezendő gépet a villamosság hajtja. A vendéglők villamossággal főznek, a hentesek villamossággal vágják a húst, a fűszerekkel czeledarálják mákot és a kávé, a szabók villamossággal melegítik a vasalót s a varróknak azzal hajtják a varrógépeket.

Különös. Különös, hogy mennyi asszony és leány esik évente áldozatul azoknak a tűzbaleseteknek, amelyek a templomban, a színházakban, a bálkon, az öltözők és hajszűrés alkalmával, a hangversenyeken és a színpadon történnek. Különösebb, hogy a főzés alkalmával még senki sem égett meg. A legkülönösebb, hogy a tűzhelyen csak az ételek égnek meg.

Elővezérett királyi trónus. A hawaii-bivodalom utolsó maradványa is, alkunék némsokára a Honolulu-ban most folyó árverés által. Az árverés alkalmából felvett leltár két királyi trónon kívül, mely tiszta aranyból készült, a hawaii uralkodók összes

kincseit foglalja magában a Nagy Kamehameha idejétől kezdve egész az utolsó exkirályneig, Liliuokalani-ig. A kincs között említésre méltó az a 6000 drbból álló gyönyörű zöld Sèvres-edény, melyet III. Napoleon francia császár Kalakaua királynak ajándékozott akkor, mikor látogatásban Parisban járt. A királyi lakásberendezést, butorzatot és egyéb ingóságokat az utolsó forradalom alkalmával a köztársasági kormány lefoglalta s mindez ideig gondosan megőrizte, dacára annak, hogy nem egy régiségkedvelő és régiségbuvár roppant összeget kínált azokért.

A „legmagasabb” udvar. Ha Keresztély dán herceget külföldi rokonai meg fogják látogatni Koppenhágában és Alexandrine mecklenburg-schwerini hercegnővel való esküvője után elmennék majd lakására, az amalienborgi kastélyba, a dán nemzetről bizonyára imponáló benyomást fognak nyerni. Valamennyi személy ugyanis, aki a herceg udvarához tartozik, három rőf vagy ennél magasabb. Maga Keresztély herceg a legnagyobb természetű testőrtiszt és valamennyi emberét, a portástól a lovászmesterig, Dánország legmagasabb férfiai közül válogatta össze. Számukra külön ágyakat kellett készíttetni szokatlan nagyságban.

Vészszél a nőknek. Berlinben nagy izgatottságot kellett az, hogy egy tisztességes nő a rendőrök nyílt utcán megállították és kérdőre vonták. E dolog miatt a porosz főváros nőlkosai egész agitációt indítottak, a chicagói asszonyok pedig érdekes tanácsal szolgálnak nekik. A chicagói világiállás idejében ott annyi idegen sereglett össze, hogy a város még az amerikai viszonyok közt is felőlte „vegyes” képet nyújtott. Az ilyen módon összeverődött társaság főként a nőkre nézve volt kellemetlen. Jóllehet az Egyesült-Államokban meglehetősen szabad erkölcsök uralkodnak, a nők ott a nyílt utcán és sétatereken nincsenek olyan bántalmazásoknak kitéve, mint Európa nagy városaiban. Ezt az amerikai nők nem annyira a férfiak lovagiaságának köszönhetik, mint inkább a szépnembeliek erőlyes föllépésének. Mikor az 1892. év végén a chicagói asszonyok és leányok egyre többet szep-

A jó tett.

Michel Provins tól.
ELSŐ JELENET.

(Reggel, a Tapounier házaspárnál. Polgáris berendezés.)

Tapounierné: A levélhordó? ... Nem volt még itt?

Tapounier: Még nem.

Tapounierné: Megintuk vajon Cabestan ur beváltja-e az ígértet?

Tapounier: Miért gondold, hogy nem? ...

Tapounierné: Hát ... tudod ... A betováros emberek ... Sohasem bízom bennük ... Azután megtettünk mi mindent veled szemben, amit tennünk kellett?

Tapounier: Hogyan! Egy ember, akit csak a mult esztendő óta ismerünk; Vaudreuil barátunknál találkoztunk vele; azt állították, hogy nagy hasznunkra lehet a vállalkozásainknál, hogy ugyszólván minden tőle függ. Erre mi azonnal a legelőzékenyebben bántunk vele, meghívtuk ebédre a falura, kirándulásokat rendeztünk a kedvéért, még kerékpározni is megtanultam, hogy megmutathassam neki a környéket. Újév napján teletöltük a gyerekeit cukorkákkal, babákkal ajándékoztuk meg ... és ő most nem tenné meg értem? ... Terringettél! ... ha összeszámitod összes költségeinket, ugyancsak esinos összegét fogsz kifizetni!

Tapounierné: Igen, de mindez csak mézesmadzag ... ismert fogások ... mindenki így cselekszik ... az az ember már közönyös lehet irántunk. Bizonyos, hogy ma kell választanom.

Tapounier: Persze, hisz tegnap ítélték oda a vállalatot.

Tapounierné: És jól megmagyaráztad neki?

Tapounier: Oh, az asszonyok! Hányszor kell meg elismételniem? Igen, jól megmagyaráztam ... mindent megmondtam neki: a gyáram állapotát, az üzletmenet nehézségét, a válságot, amelybe jutottam, hogy szinte életbevágó reám nézve ennek az állami szállításnak az elnyerésé.

Tapounierné: Ha ennyire kimutattad neki, hogy érdekünkben áll, az ebédeinket meg a cukorkáinkat talán majd nagyon is vékonyka közbenjárás díjnak találja.

Tapounier: De értheted, hogy nem mertem nyíltan megkínálni ... Nagyon bajos az ilyesmi ... jó szimat kell hozzá.

Tapounierné: Tudom, hogy jó szimat kell ... De mégis meg kellett volna próbálnod.

Tapounier: Hát nem hiszel az érdektelenségben ... a tisztá, önzetlen becsületességben?

Tapounierné: Te sem hiszel benne, különben nem hinnéd, hogy két-három meghívással s egy kevés édes nyálkussággal ellentöríthető.

(A cseled egy csomó újságot és levelet hoz be.)

Tapounier: Oh, végre! (Lázasan futja át a ezimratokat és boszusan löki az asztalra a leveleket.) Semmi! Oh, a gyál!

Tapounierné (aki egy pillanat multán össze-szedte magát): Semmi? ... Bizonyos vagy?

Tapounier: Megnézheted. Jól ismerem az írását ennek a bitagnak! ... Ha meggondolom! ... Mennyi mindent ígért!

Tapounierné: Ugy-e, hogy volt elég okom bizalmatlankodni?

Tapounier: Hát van nyomorultabb valami az emberiségnél!

Tapounierné: Most szépen vagyunk! Hátha még megkísértenéd? ... Ha elmennél hozzá?

Tapounier: Most már késő! ... El se fogadna ... azután meg (kiegyenesedik) a méltóságérzetem is tiltakozik.

Tapounierné: A méltóságérzetedet sutba dobtad. Ha csak bizonyos volnál a sikerrel.

Tapounier: Nem mondom, hogy nem ... De ismétlem: már késő; vége van!

(Hosszas csend. Tapounierné egy zsölylybe süssedve gondolkodik; Tapounier föl s alá járja a szobában, pár perc multán visszamegy az asztalhoz s a hírlapok meg a levelek olvasásába kezd.)

Tapounier: Mi! ... ez nem rossz!

Tapounierné: Micsoda?

Tapounier: Mindig van a dolgoknak kómikus oldala is ... Grivelles ... tudod, Grivelles? ... aki segédített a miniszteriumban?

Tapounierné: Hogyne tudnám ... A felesége rendkívül esinos. Mindig nagyon kedvesek voltak irántunk Grivellesék.

Tapounier: Irt nekem ezélt egy hónapja, hogy ajánljam a cousinomnak, Chavillenak.

Tapounierné: Igaz, Chaville a főnöke, ő áll az élén annak az osztálynak.

Tapounier: Igen; úgy látszik, Grivellesnek már vagy husz év óta jogá van az előléptetéshez ... de hát pártfogók nélkül ...

Tapounierné: És te ajánlottad?

Tapounier: Te örültél vagy! ... Csak nem használom fel a befolyásomat s alkalmatlankodom a rokonaimnál olyan emberekért, akiket jóformán nem is ismerlek.

Tapounierné: Oh, jóformán nem is ismered! Gyakran ebédelünk náluk, még pedig nagyon jól.

Tapounier: Nem vonom kétségbe. De ha minden emberért törnünk kellene magunkat, akinél pár kappanmellet meg egy féltuczat fánkot ettünk! ... Különben is, kár lett volna fáradozni! ... Grivelles azt írja, hogy kineveztek ... Azt hiszi, az én közbenjárásomra ... Köszönetet mond.

Tapounierné: Lehetetlen!

Tapounier: Nesze, olvasd ... Úgyesen irt levél, biz! Isten!

Tapounierné (miután elolvasta a levelet, mosolyogva): Furcsa egy eset!

Tapounier: Ugye há? **Tapounierné:** Mondd csak ... Nincs Grivellesnek egy kis vagyond?

Tapounier: Sőt esinos vagyonságuk van, úgy mondják ... azután meg most a fizetés, meglehetősen gondtalanul élhetnek.

Tapounierné: Nos, ha tőlük kölcsönöznéd a negyvenezer frankot, ami a gyár válságának elhárítására kell? ... Ez pótolná az állami szállítást.

Tapounier: Tőlük kölcsönözzen? ... de mi czimen kérhetném? ...

Tapounierné: Mi czimen? ... Hát a hála czimén ... Hiszen ki van nevezve.

redtek a neveletlen emberek tolatkodásától, hatáson önszegélyhez nyultak. Különböző nőek akeziót indítottak és védszövegséget al' lybe aztán belépők minden állásu nő bb gyárosnál védszípokat rendelt é: tt sok ezer ilyen súp kelt el, amc is lánczokra akasztva hordták a nő. ny értesítette erre a községtanácsot, a és az előkelőbb férfiaszinókat, hogy ezutan minden tisztességes nő, ha az utcán kellemetlenkednek neki, a részsipon addig fog sütyülni, amíg egy rendőr vagy más férfiszemély segítségére jő. Ezt az akeziót eleinte gunyosan fogadták, de mikor látták, hogy a nők komolyan veszik, sőt hogy a védszípok rendszere be is válik, mindenkéi belátta észszerűséget. Chicago utcáin pedig egyre hallatszott a részsip és következményekéül egy esonó embert letartóztattak és elítéltek. A közbiztonsági állapotok pedig lényegesen javultak. Ezt a segélyeszközt ajánlják most Chicagóból a berlini nők figyelmébe.

Virágos beszéd. — Hát nagysád hisz a kézből való jóslásokban?

— Hiszek hát! Nézze csak, ha a bal kezem bizonyos ujján bizonyos férfinak a gyűrűjét viselném, az emberek mind azt jósolnák, hogy menyasszonynyá lettem.

Egyiptomi hajnövesztő szer. Az angol régiségbuvárok egy több ezer éves egyiptomi mumia mellett egy papyrust találtak, amelyre a következő — kétségkívül rendkívül hatáson — hajnövesztő szer volt felírva: Vegy kutyakörmöket, számapatákat és datolyákat, főzd meg őket vízben s azután öntsd a kopaszadó fejre, de erősen dörgöld szét a lét. Hogy vajjon azon forró kell-e ezt a hatáson kotyvalékot a fejre önteni, arról nem szól az öreg papyrus.

A halál szekere. Katonai körökben most oly találmányról beszélnek, mely, ha alkalmazást talál, az eddigi pusztító szerszámokat mind a háttérbe szorítja. Tizenhat lőerejtű gép hajt egy szekeret, mely csak meglehetősen sük s járható talajon óránként negyven mértföldnyi sebességgel halad. E nevezetes szerszámnak a tetején két gyorstüzelő-ágyu

foglal helyet s onnan szórja szerte-széjjel a gyilkoló halált. A gép hajtására egyetlen ember kell, csak s az ágyuk töltését s elsütését is ugyanez az egy ember végzi. Ily öldöklő fegyverek feltalálása mellett a háboru nem sokára csakugyan lehetetlené válik.

Változatosság a sablonban. *Fiatal asszonyka*: Itt van apától egy távirat!

Fiatal férj (ki meg-záktette a nejét): Olvasd föl, kérlek.

Fiatal asszonyka (olvassa): Ha nem jössz haza, mindent meghöcsátok!

Restauráció a Hortobágyon.

Téli szél sikolt végig a hortobágyi pusztán; a „Ludas”-rét vize esontá fagyott; vigyázó darvak, fakó vadlibák nem repkednek a karamok felett. Az ördögszekér szikkadt bogácsai felakadnak a hó-füv-ökön. A tanyafának ágait belepte a fehér zuzmára. A lengő délibáb is szunyadni tért; fátalos ruhájában nem lánczolja végig a messze láthatárt. A ködös levegőben tarka varjak kárognak: a kutygém-összegubbaszkodva gunnyaszt egy pusztai sas. Csendes a Hortobágy!

A cifra ménes, meg a szilaj gulya, jászol elé kötve fülel az itatókürt búgó szavára és a csegeivasut dübörgésére. Oda a puszták költészete!

De akárhogy fordult is a világ, mégis nagy napra virradt a hortobágyi nép. Most restaurálták a nemes város „külső tisztviselőit”: most dőlt el, hogy Szent-György naptól Szent-Mihályig, ki fogja őrizni a halasközi szüz gulyát; ki számol a törövi dombnál legelő cifra ménesről és kinek a kezére bízzák a Boros-réten turkáló sertésnyáját.

A számadók és bojtárok nagy illendőséggel, annak rendje-módja szerint megköszönték a kommenziót, azután letették mandátumaitka a nemes város kezébe, akárcsak egy alispán, meg a vármegye tisztikara. Hanem a restaurációra nem ment be Debreczenbe mindenik legény, mirevaló az a hiábavaló ácsorgás; elég ha beküldték hírvivőnek, hírhozónak Fülöp János számadógulyást; aki arról nevezetes, hogy úgy megforgatja a szót, mint a

ezeled-utczái pék a kovászt. A nadrágos urak is megbecsülik őt, de hógyné becsüthék, mikor az őszszel is így beszélt az esperes urral:

— Egyformán pásztorok vagyunk mi, uram! mert ha meg nem sértem tisztos személyét, mind a ketten nyáját őrizünk, ki kettábut, ki négy-lábut.

Azután parolát nyújtott a szent férfinak, aki illendően viszonzta a kézfogást, mert nagy tisztoség az, ha valakivel kezét fog a hortobágyi bírodalom főembere.

Hivatalbeli elődje, Pecze István, kinek kilenczven esztendő nyomja a vállát — nem parolázik senkivel: 1848-ban fogott utoljára kezét Kosuth Lajossal, azóta az öreg Pecze hátrudugja a markát, ha nadrágos embert lát; megszentelt jobbát is külön temetik el, ha meghal; rendelete szerint bubos fejűt tesznek a sírhalmához, melyre maga az öreg csinálta meg a rigmust.

Azért ne higgye senki, hogy a vén Pecze halni akar; legény ő a talpán, ha kedve kerekedik, együtt vidag a legényekkel, kiknek szintén megvan a becsülete. Így történt azután, hogy a restauráció alkalmával, a Király Gyula szenátor ur elnöklete alatt gyűlést tartó gazdaságihibizottság nem talált közöttük férges, kivetni való embert.

De hogy is talált volna, mikor a mult esztendőben semmiféle hiba nem esett a jószágban, amit a fereg el nem pusztított, annak is beszámoltak, hol a fülel, hol a bőrével; így aztán újra hivatalba ültették valamennyit.

A hirt a hortobágyi pusztára meg is vitte Fülöp János; lett azután erre nagy lakzi, magyaros áldomás. Száz szál gyertya égett a Sulymos-esárda hosszú asztalán, a cimbalomnak Nádudvarig hallatszott a csengése-bongása; folyt a karczos, akárcsak a Tisza vize.

Ejféle felé csendes lett a hangos esárda. Elfeküdtek a legények; az öregeket is elnyomta a buzgóság és ott álmództak a boglyakemenze körül tavaszi napsugárról, sarjadó mezőről, iramló ménesről, legelésző gulyáról. **Nulla.**

Tapounier: Igaz... Az eszmé nem rossz... Ha még ma délelőtt elmennék?

Tapouniérné: Miért ne? Addig kell ütni a halát, amíg meleg. Semmitsem kockáztatsz — menj!

(Tapounier távozik.)

MÁSODIK JELENET.

(Grivelleseknél.)

Grivelles (nagyon meleg fölbuzdulással Tapounier belépésekor): De hisz nem önnek kellett volna jönnie, kedves uram; az én kötelességem lett volna mindjárt ma reggel!... A bébém beteg volt, enélkül!... De föltettem magamban, hogy a nap folyamán...

Tapounier (pártfogólag): Ne mentegetődzék, édes barátom... nagyon örülök, hogy láthatom és még jobban, amiért hasznára lehettem.

Grivelles: Legyen meggyőződve, hogy a feleségem és én forró halálával vagyunk eltelve azért, amit értünk lelt.

Tapounier: A dolog nem ment egészen könnyen... politikai ellenségei vannak a miniszteriumban... azután meg némi ellenvéteket tettek a szolgálati ideje miatt is.

Grivelles (elámultan): A szolgálati időm miatt?... De hiszen már husz éve...

Tapounier: Végre is, ne beszéljünk többé roia, a dolog nyélbe van ütve. (Kezét nyújtja.) Fogadja szerencsekívánataimat.

Grivelles: Ön pedig ismétlenül is a legmelegebb, a legőszintébb köszönetemet.

Tapounier (leül): Tudja-e kedves barátom, hogy az örömn kívül, melylyel jókívánságaimat jöttem tolmácsolni, látogatásomat kissé az érdek is vezette.

Grivelles: Szolgálhatok valamivel? Elvolnék ragadtatva.

Tapounier: A szolgálat nem egészen a helyes szó... Inkább egy ügylet forog kérdésben, mely előnyös lehet úgy önnek, mint nekem... Ime, ön tudja, mennyire virágnak

a gyáram... de azt is tudja, hogy szemben a külföld félelmetes versenyével, szüntelenül tökéletesíteni kell a fölszerelését... A tökéletesítés pedig költséggel jár! Ha rendelkezésre állana negyven-ötvenezer frank, kitünően helyezhetné el a gyáramban... még a gyámpénztárban sem találhatna nagyobb hitzonságot... Fizetnek, magától érthetően, 3—3¹/₂ százalék kamatot s ezenfelül részesedést engednek a haszonban. Azért gondoltam öre, mert jobb szeretem, ha igazi jó barátom élvezze az üzlet előnyeit. Különbösen is, azt hiszem, az ön helyzete megengedi?

Grivelles: De épen nem, csak nagyon kis vagyongyám van.

Tapounier: Ön szerénykedik, hisz azt beszélik...

Grivelles: Sok mindent beszélnek!... Maradnék-e a miniszteriumban, ha nélkülözhetném a fizetésemet?... Mindenesetre változtatnom kellene a vagyonom elhelyezésén, be kellene szednem a tőkémnek...

Tapounier (föláll, nagyon hidegen): Akkor hát vegyük úgy, mintha semmit sem szoltam volna. Azt hittem, érdekeinek megfelelőnek fogja találni ajánlatomat s minthogy én is szíveséget tellem önnek...

Grivelles (zavarban): Kétségkívül lelkemből szeretném viszonzni... Kegyeskedik estig időt engedni?... Köszlőm kell az ügyet a feleségemmel... Meg kell vele beszélnem...

Tapounier: Nagyon szívesen. Táviratozzon hát, ha megteheti.

Grivelles: Igen, táviratozni fogok, megegyeztünk!... Bocssáson meg... Nem neheztem ugyebár, ezért a kis haladékért?

Tapounier (elmenőben): A legkevesbbé sem. Ismerem az ügyleteket. A vizontlátásig, kedves barátom.

HARMADIK JELENET.

(Tapounieréknel. Este.)

Tapouniérné (a férjéhez, aki lép-akkor tört haza): Nös, beszéltél vele?

Tapounier: Beszéltem.

Tapouniérné: És... az ajánlat?... Elfogadta?

Tapounier: Tudod, amikor horgászunk, addig míg a parafa nem merült a víz alá, nem mondhatjuk a halra: „horogra akadt.”

Tapouniérné: De mégis, nem utasította vissza?

Tapounier: Nem... Tanulmányoznia kell az ügyet és ma este válaszol. De nem sokat reménylek, nem akart lelkesülni.

Tapouniérné: Pedig nekem úgy tetszik, hogy azok után, amiket érette tettél?...

Tapounier: Kétségkívül... Egyetérték veled... De azt mondja, nem határozhat a felesége nélkül.

Tapouniérné: Az baj! Az asszonyok könnyebben átlátnak a szítán.

Tapounier: Mindenesetre nem tehetünk egyebet, mint hogy várjunk. (A villamos csengő megszólal.) Oh! a távirat.

(A szobaleány behozza a táviratot.)

Tapounier olvassa: „Kedves barátom, ismétlem önnek, amit ma délelőtt mondtam: nem vagyunk gazdagok. De tudjuk, mit köszönhetünk az ön hathatós közbenjárásának, azért hát elhatároztuk, hogy elmegyünk a helyzetünk engedte áldozatkészég legszélsőbb határáig: eladjuk értékpapírjaink egy részét és két-három nap múlva átadhatok önnek huszezer frankot...”

Tapouniérné (epésen): Huszezeret... csak a felét.

Tapounier: Igen, a felét... Nem gyalázat? Olvan emberek, akik nélkülem semmik sem volnának!

Tapouniérné: És milyen hangon irnak neked!... Áldozatról beszélnek!...

Tapounier: Biz Isten, mintha lekötelnéneked!
Tapouniérné: Jaj, édes uram, ilyen a világ, nem ér egy fabatkát sem!

Tapounier Haláltnak (Meggyőződéssel): Oh, de az utolsó hímPELLER is legazemberezhét, ha én még egyszer jót teszek valamelyik barátommal!

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE
oroszról fordította SZABÓ ENDRE (3)

Lepesegetlen a levelet, megözimezte, aztán felállt a székről s néhány lépést tett a szobában.

Esteledni kezdett. Sztepanics Péter negyedik emeleti szobájából ki lehetett látni a szomszéd házak fedeleire, a számtalan kéményre és az itt-ott kiemelkedő templom-tornyokra. A vörhenyes naplemente még bevilágította a házfedelek és kémények sokaságát, a kéményekből felkanyargó s a napsugaraktól rózsaszínbe játszó füstfellegeket, de lent már teljes volt a szentpétervári fehér éjszakák homálya.

A szoba meg világos volt. Sztepanics Péter nem gyújtott lámpát, leült a szoba legmélyebb helyén lévő dívánra s hátra dőlvé, átadta magát épcy határozatlan, szürke gondolatoknak, mint volt az alkony. Lelkébe a busuláshoz hasonló érzés vette be magát. Hozzászólt életmódjához, berendezkedéséhez s kissé rosszul esett neki, hogy elhagyja azt, amivel már szinte összeszőtt. Meg voltak ő benne is az agglegények tulajdonságai, hogy megszokta, sőt szerette a körülötte volt tárgyakat.

Hányszor fildögölt ő ezen a dívánon. szótlanul, egyedül, rábizva gondolatait a esokolád-színi falakra, melyek mintha szemrehányóan nezték volna le ő reá. Hányszor volt, hogy odamelve az ablakhoz és azon kikönyökölve, nézgette a lassankint elesendesülő, fokonszint elhomályosuló roppant nagy várost, azt a roppant nagy várost, melynek lakosai közt ő épen olyan részecske volt, mint egy homokszem valamely roppant nagy homokpusztán! Hányszor elgondolta, hogy találkozik-e majd s ha igen, hol találkozhat olyan lény, aki kész volna ő vele egyesülni s kezét fogva végig járni vele az élet utait! S ime, találkozott ilyen lény és nincs messze az a nap, amelyen ő majd feleségének nevezheti Nagyit. Mi kell még? De miért növekedik egyre a csöndes bubánat érzése az ő

szívében s miért szeretné ő, a 45 éves férfi, magát valaki előtt talán kipanaszkodni, talán kisméni?

— Ah, különös az emberi természet. Az ajtón csöndesen kopogtattak. Sztepanics Péter fölzezett a váratlan látogatástól s rögtön összeszedve magát, odakiáltott: — Szabad!

A szobába bejött egy középkori asszony. kaczér, világos, felszalagozott zubbonyban, sárga pántlikás, fekete fejkötővel. Telt, gömbölyű arca, kövér orra s nagy, kiülő szürke szemei nagy érzékiességet áruáltak el. Mozgása lassu, bágyadt volt, mint az az elhízott emberkének szokás, ezenkívül nehéz lélegzésben szenvedett, ami rögtön kiderült, míhelyt a hölgy, a Sztepanics Péter kínálására, leült egy székre.

— Morfondirozik Sztepanics Péter? kérdezte a szállásadó asszony, megigazgatva a zubbonyát s megingatva fejkötője pántlikáit.

— Gondolkozom, Mihajlovna Sztepanida, — felelt a szobaur.

— Mostanában hosszúak a napok. Már nyolcz óra s mégis milyen világos van.

— Az ám, világos.

— Itthon teázik, vagy elmegy valahova?

— El akartam menni, de már nem megyek sehová, felelt a szobaur.

— Akkor lát begyújtatok a szamovára.

— Kérem. Mihajlova Sztepanida felállt, az ajtóhoz ödögött és kikiáltott a folyosóra: — Tekla! Sztepanics Péternek a szamovárt! azután újra leült, ütközben átható tekintetét vetve a lakójára.

— Vendégségbe akart tán valahová menni? kérdezte aztán.

— Igen vendégségbe.

— Messzire?

— Elég messzire. A pétervári oldalra.*

— Ott bizony most nagyon szép. Akár csak valami nyaralóhely. En is mindig készülök Lesznójba, az ismerőseimhez. De sosem érek rá.

* Városrészt Szt.-Pétervárott.

— Miért? — Mindig akad valami. Reggel felkel az ember, menni kell a piacra, azután ebédet készíteni, azután takarítani; Tekla semmit se lehet bízni, olyan falsú liba... Ez meg az — s egyszerre csak azt látja az ember, hogy beesteledett... Sztepanics Péter, valamit akarok magától kérdezni...

— Ugyan mit, Mihajlovna Sztepanida? A háziasszony zavartan sütötte le a szemét. Telt arca elpirult; még a füle is elvörösödött.

— Nem is tudom... mintha restelleném, de nagyon érdekel a dolog... Boecászon meg, ha talán... Boecászon meg, kérem.

— Mi az? Csak bátran ki vele!

— Ön mindig a pétervári oldalra jár... — Igen? Mi van ebben?

— Hát azt beszélik, hogy... mintha ön... házasodni készülne... A minap is azt kérdezte tőlem Fedcszejics, a szatócs: „Mi az?” — azt mondja — „hát a kegyed lakója házasodik?”

— Különös! Honnan tudhatja ezt a szatócs?

— Hát a eselédektől, Sztepanics Péter, a eselédektől.

— En soha egy szót se mondtam Teklának az én szándékomról.

— Ne haragudjék, Sztepanics Péter, de igazán ne haragudjék... Mi van abban? hiszen csak hüll az embereknek valamiről beszélniök — sutogta zavartan a háziasszony.

— De én Teklának soha semmit sem mondtam.

— No persze! Uramisten, majd ön a eseléddel fog ilyesméről beszélni. Valahogy megtudta másképen, magától...

Mihajlovna Sztepanida keresztbe tette rövid, kövér karját a hasán és szerényen lesütötte a szemét, egyuttal azonban nagyon rajta volt, hogy loppal meglesse a Sztepanics Péter arczkifejezését.

(Folytatás következik.)

Alkalmi vétel!

Tajtékpipát és revolvereket jótállás mellett szállít, vidékre utánvétellel

FELDMANN ANTAL verseny-bazára

Budapest, Kerepesi-ut 50. szám.

<p>hatlövetű lefauchaux-revolver</p> <p>7 mm. 2.50, 9 mm. 3.45, 12 mm. 4.— frt.</p>	<p>hatlövetű angol buldogg-revolver</p> <p>7 mm. 3.60, 9 mm. 4.25, 12 mm. 5.— frt.</p>
--	---

Meg nem felelő bármikor kicseréltetik:

Valódi tajtékpipa jótállás mellett 1.46. nagyobb 1.75. Valódi tajték pipa jótállás mellett 2.50 nagyobb 3.50

Fernolendt-czipómáz egész fekete fényt ad és meg tartja a bőr ópségét.

Fernolendt-fény-kréme világos cipőnek szép fényt ad és épen tartja a bőrt.

Fernolendt-Nigrinje, szabad, finom fényt ad és még nedves időben sem vesztik a színt, nem piszkítja a ruhát, a bőr puhává, vízállattánna és elpusztíthatatlanná teszi. 1 nagy csim-köröng 10 kr.

Fernolendt-Wixinje, szabadalmazott folyékony pompas fenyőmáz, mely kefével nélkül-süllet-fekete, lakkozott fényt ad. Üvegben 10 és 25 kr. Wixint, világos cipőknél is készíthetnek.

Fernolendt Wandolja szabad, elsőrangú-valpédó-szer. Impregnált lapok használatára jóleg tartanak, üzemeltetők és nem vesznek föl nedvességet. Legjobb védelem híteg és nedves-lak ellen 1 üveg 25 kr.

Kapható a hasonló szakmájú üzletben, valamint a gyári raktárban: **Wien, Schulerstrasse 21.**

Cs. kir. szab. vegyi gyár, alapított 1832-ben.

Stefan Fernolendt, Wien.

Budapest, Lipót-körut 24.

Heckenast Gusztáv

zongora termel.

Budapest, IV., Kigyó-utca 7. sz.

Legnagyobb választék.

Elsőrendű gyártmányok

Arjegyzékek ingyen.

Üdvös tanács.

Köhögnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger biztos hatású Mellpasztillái**

veendők. (1 dohoz 50 kr. 4-1 frt. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendellen működésénél radikális hatásnak bizonyultak **Egger szóda pasztillái**. (1 dohoz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon: (27)

„Nador”-gyógyszertár Budapest, Váci-örut 17.

Tisztelt háziasszony!

Rósz ivóvíz a legtöbb betegség oka, ezért tartson Ön csak

Krondorfi savanyuvizet

házában, hogy úgy saját magát, mint családját

tifusz, bél-, gyomor-hurut

és egyéb ily betegség ellen megóvhassa.

Magyarországi főraktár:

BUDAPEST,

V. ker., Zoltán-utca 10.

Dr. LASZKY LAJOS,

Belégzési-intézet;

mell, gége-, torok- és orrbetegségeknek, asztmatikusoknak.

Rendel 11-1-ig és 3-4-ig. (140)

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 6.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, Szombat, 1898. január 22-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 17. Havi bérlet 17.

Aggregények.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Sárdou Victorien. Fordította: Ambrus Zoltán.

Személyek:

- Mortimer Nántya Veurooarois Clavieres Charvenay Troénos Du Bourg Antonie Jean Baptiste Antoinette Cleimence Rebecca Louise Nina

Kezdete 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 14. Havi bérlet 14.

Lohengrin.

Régényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Fordították Böhm G. és Ormay.

Személyek:

- I. Henrik Lohengrin Brabanti Elsa Göttried hg. Telramund Ortrud A király hirdetője

Kezdete 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Lili.

Énekes színmű 3 felvonásban. Irta Hanniquin és Millaud. Fordították Erya Lajos és Fái J. Béla. Zenejét szerzelte Harvé.

Személyek:

- Antonin Plinhard Grange Bateliere Sainte Hypothese Bompan professzor René Bouzincourt Bouzincourtne Amebe Antonine Victorine Mine Vieubois Mme Grandsec Mine Anderson Graune

Kezdete 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 40. Havi bérlet 30.

Rejtett boldogság.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Sadermann Hermann. Fordította: Pérm József.

Személyek:

- Wiedemann Ezsébet Hófn Frigyes Emil Rákócz Rejtett boldogság Roza

Kezdete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

679. szám. 579. szám.

Harmacsor.

A harang.

Eredeti színmű 3 felvonásban.

Irta: Kazalický Antal.

Személyek:

- Hornádi Fülöp Zsig, fia Mariska, leánya Ilka, nevelt leánya Borényi Andor Berényi József Relek Pongrácz Jani, fia Ludmilla, leánya Bóni Czeccilia, neje Dr. Simonfy Akos Dr. Csiznadia Vojnits József Boris, leánya

Kezdete fél 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kikapós patikárius.

Böhözát 4 felvonásban. Irta: Gazdillót. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

- Fourageot Paulotte Ferdinánd Bertinet Bertinet-ne Paturin Paturin-ne Carol

Kezdete 7 óraker.

Színházi műsorok.

Table with columns for National Theatre, City Theatre, U. Kir. Operaház, Vig Színház, Nép Színház, Magyar Színház, Kisfaludy Színház and rows for Vasárnap d. u. and Este.

AGATOL fog-paszta szappan nélkül. Legújabb fejlemelhatatlan fogtisztító szer. Szab. zárral ellátott köcsögben.

Mindenütt kapható. Societé de produits hygiéniques. STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gontzgasse 27.

Alapítva 1879-ben. Csak 3 forint a legjobb és legegyszerűbb Únapi ajándék. BODASCHER SIEGFRIED

Előfizetések és Hirdetések felvételnek lapunk kiadó-hivatalában, VIII. József körút 65. szám és fiókiadóhivatalunkban V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása

Zarándok-ut Rómába igen kedvező feltételekkel. Dr. Russel József Jenő Magyar utazási iroda Budapest, VII., Erzsébet-körút 52. sz.

Pollitzer Mór és Fia or. és kir. szabad. orthopaedial kötszereszek. Csak V., Deák-Ferenc-utca 10. sz.

szenvedőknek. UJDONSÁG. Pollitzer-féle újonnan javított or. és kir. szabad. gummi sörváltó, a legjobban van elismertve és monachának...

„OLYMPIA“ MAGYAR MULATO igazgató: BORSÓDI VILKOS. Nagy januári műsor! Legújabb! Lorenzo Lordesso remek pantomimikus-csoport.

Cooper Cooper & Co. Ltd. London legfinomabb eredeti Ceylon téáját Angol Gyarmat Társaság Budapest, V., Pereszke u. 4.

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa. Med. univ. Dr. Révész Benő Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em

Dr. Mitzger Tivadar hydro-elektrotherapiai rendelő intézete Budapest, Teréz-körút 44. I. em.